

Pravno lice NAPREDAK AD STARA PAZOVA
 MB 8011079
 PIB 100537245

BILANS STANJA

na dan 31.12.2017.

- u hiljadama dinara -

Grupa racuna, racun	POZICIJA	AOP	Napome na broj	Iznos	
				Tekuca	Prethodna
1	2	3	4	5	6
AKTIVA					
00	A. UPISANI A NEUPLACENI KAPITAL	0001			
	B. STALNA IMOVINA (0003 + 0010 + 0019 + 0024 + 0034)	0002		6,953,132	4,027,803
01	I. NEMATERIJALNA IMOVINA (0004+0005+0006+0007+0008+0009)	0003	34,23	300,062	95,602
010 i deo 019	1. Ulaganja u razvoj	0004			
011, 012 i deo 019	2. Koncesije, patenti, licence, robne i uslužne marke, softver i ostala prava	0005		300,062	95,602
013 i deo 019	3. Goodwill	0006			
014 i deo 019	4. Ostala nematerijalna imovina	0007			
015 i deo 019	5. Nematerijalna imovina u pripremi	0008			
016 i deo 019	6. Avansi za nematerijalnu imovinu	0009			
02	II. NEKRETNINE, POSTROJENJA I OPREMA (0011+0012+0013+0014+0015+0016+0017+0018)	0010	35,24	6,456,074	3,775,743
020, 021 i deo 029	1. Zemljiste	0011		3,949,900	1,662,804
022 i deo 029	2. Gradjevinski objekti	0012		1,866,190	1,689,317
023 i deo 029	3. Postrojenja i oprema	0013		573,810	374,130
024 i deo 029	4. Investicione nekretnine	0014			
025 i deo 029	5. Ostale nekretnine, postrojenja i oprema	0015			
026 i deo 029	6. Nekretnine, postrojenja i oprema u pripremi	0016		65,484	33,446
027 i deo 029	7. Ulaganja na tuđim nekretninama, postrojenjima i opremi	0017		611	873
028 i deo 029	8. Avansi za nekretnine, postrojenja i opremu	0018		79	15,173
03	III. BIOLOSKA SREDSTVA (0020+0021+0022+0023)	0019	36,25	195,744	155,162
030, 031 i deo 039	1. Sume i visegodisnji zasadi	0020			
032 i deo 039	2. Osnovno stado	0021		171,236	126,298
037 i deo 039	3. Bioloska sredstva u pripremi	0022		24,508	28,864
038 i deo 039	4. Avansi za bioloska sredstva	0023			
04, osim 047	IV. DUGOROCNI FINANSIJSKI PLASMANI (0025+0026+0027+0028+0029+0030+0031+0032+0033)	0024	37,26	1	1
040 i deo 049	1. Ucesca u kapitalu zavisnih pravnih lica	0025		1	1
041 i deo 049	2. Ucesca u kapitalu pridruzenih pravnih lica i zajednickim poduhvatima	0026			
042 i deo 049	3. Ucesca u kapitalu ostalih pravnih lica i druge hartije od vrednosti raspolozive za prodaju	0027			
deo 043, deo 044 i deo 049	4. Dugorocni plasmani matricnim i zavisnim pravnim licima	0028			

deo 043, deo 044 i deo 049	5. Dugorocni plasmani ostalim povezanim pravnim licima	0029			
deo 045 i deo 049	6. Dugorocni plasmani u zemlji	0030			
deo 045 i deo 049	7. Dugorocni plasmani u inostranstvu	0031			
046 i deo 049	8. Hartije od vrednosti koje se drze do dospeca	0032			
048 i deo 049	9. Ostali dugorocni finansijski plasmani	0033			
05	IV. DUGOROCNA POTRAZIVANJA (0035+0036+0037+0038+0039+0040+0041)	0034	3.3., 27.	1,251	1,295
050 i deo 059	1. Potrazivanja od maternih i zavisnih pravnih lica	0035			
051 i deo 059	2. Potrazivanja od ostalih povezanih lica	0036			
052 i deo 059	3. Potrazivanja po osnovu prodaje na robni kredit	0037			
053 i deo 059	4. Potrazivanja za prodaju po ugovorima o finansijskom lizingu	0038			
054 i deo 059	5. Potrazivanja po osnovu jemstva	0039			
055 i deo 059	6. Sporna i sumnjiva potrazivanja	0040			
056 i deo 059	7. Ostala dugorocna potrazivanja	0041		1,251	1,295
288	V. ODLOZENA PORESKA SREDSTVA	0042			25,763
	G. OBRTNA IMOVINA (0044+0051+0059+0060+0061+0062+0068+0069+0070)	0043		1,064,778	993,923
Klasa 1	I. ZALIHE (0045+0046+0047+0048+0049+0050)	0044	37., 28.	742,759	744,120
10	1. Materijal, rezervni delovi, alat i sitan inventar	0045		302,064	198,297
11	2. Nedovrsena proizvodnja i nedovrsene usluge	0046		346,145	308,210
12	3. Gotovi proizvodi	0047		73,158	213,882
13	4. Roba	0048		17,448	13,856
14	5. Stalna sredstva namenjena prodaji	0049			
15	6. Placeni avansi za zalihe i usluge	0050		3,944	9,875
20	II. POTRAZIVANJA PO OSNOVU PRODAJE (0052+0053+0054+0055+0056+0057+0058)	0051	33., 29.	123,629	97,454
200 i deo 209	1. Kupci u zemlji - matricna i zavisna pravna lica	0052		75,511	33,821
201 i deo 209	2. Kupci u inostranstvu - matricna i zavisna pravna lica	0053			
202 i deo 209	3. Kupci u zemlji - ostala povezana pravna lica	0054			
203 i deo 209	4. Kupci u inostranstvu - ostala povezana pravna lica	0055			
204 i deo 209	5. Kupci u zemlji	0056		48,118	63,633
205 i deo 209	6. Kupci u inostranstvu	0057			
206 i deo 209	7. Ostala potrazivanja po osnovu prodaje	0058			
21	III. POTRAZIVANJA IZ SPECIFICNIH POSLOVA	0059			
22	IV. DRUGA POTRAZIVANJA	0060		9,579	324
236	V. FINANSIJSKA SREDSTVA KOJA SE VREDNUJU PO FER VREDNOSTI KROZ BILANS USPEHA	0061			
23 osim 236 i 237	VI. KRATKOROCNI FINANSIJSKI PLASMANI (0063+0064+0065+0066+0067)	0062		0	0
230 i deo 239	1. Kratkorocni krediti i plasmani - matricna i zavisna pravna lica	0063			
231 i deo 239	2. Kratkorocni krediti i plasmani - ostala povezana pravna lica	0064			
232 i deo 239	3. Kratkorocni krediti i zajmovi u zemlji	0065			
233 i deo 239	4. Kratkorocni krediti i zajmovi u inostranstvu	0066			
234, 235, 238 i deo 239	5. Ostali kratkorocni finansijski plasmani	0067			
24	VII. GOTOVINSKI EKVIVALENTI I GOTOVINA	0068	30.	9,380	5,078
27	VIII. POREZ NA DODATU VREDNOST	0069		136,880	81,752
28 osim 288	IX. AKTIVNA VREMENSKA RAZGRANICENJA	0070	31.	42,551	65,195
	D. UKUPNA AKTIVA=POSLOVNA IMOVINA (0001+0002+0042+0043)	0071		8,017,910	5,047,489

88	DJ. VANBILANSNA AKTIVA	0072	40.	450,495	97,016
	A. KAPITAL (0402+0411-0412+0413+0414+0415-0416+0417+0420-0421)>0=(0071-0424-0441-0442)	0401	3.11.	6,029,937	3,765,973
30	I. OSNOVNI KAPITAL (0403+0404+0405+0406+0407+0408+0409+0410)	0402	32.	2,276,487	2,276,487
300	1. Akcijski kapital	0403		2,271,642	2,271,642
301	2. Udeli drustva s ogranicenom odgovornoscu	0404			
302	3. Ulozi	0405			
303	4. Drzavni kapital	0406			
304	5. Drusveni kapital	0407			
305	6. Zadruzni udeli	0408			
306	7. Emisiona premija	0409			
309	8. Ostali osnovni kapital	0410		4,845	4,845
31	II. UPISANI A NEUPLACENI KAPITAL	0411			
047 i 237	III. OTKUPLJENE SOPSTVENE AKCIJE	0412		219,418	163,933
32	IV. REZERVE	0413		4,527	4,527
330	V. REVALORIZACIONE REZERVE PO OSNOVU REVALORIZACIJE NEMATERIJALNE IMOVINE, NEKRETNINA, POSTROJENJA I OPREME	0414		3,173,235	778,713
33 osm 330	VI. NEREALIZOVANI DOBICI PO OSNOVU HARTIJA OD VREDNOSTI I DRUGIH KOMPONENTI OSTALOG SVEOBUHVAATNOG REZULTATA (potrazna salda racuna grupe 33 osim 330)	0415			
33 osm 330	VII. NEREALIZOVANI GUBICI PO OSNOVU HARTIJA OD VREDNOSTI I DRUGIH KOMPONENTI OSTALOG SVEOBUHVAATNOG REZULTATA (dugovna salda racuna grupe 33 osim 330)	0416			
34	VIII. NERASPOREDJENI DOBITAK (0418+0419)	0417		831,062	870,179
340	1. Nerasporedjeni dobitak ranijih godina	0418		831,062	767,137
341	2. Nerasporedjeni dobitak tekuce godine	0419			103,042
	IX. UCESCE BEZ PRAVA KONTROLE	0420			
35	X. GUBITAK (0422+0423)	0421		35,956	0
350	1. Gubitak ranijih godina	0422			
351	2. Gubitak tekuce godine	0423		35,956	
	B. DUGOROCNA REZERVISANJA I OBAVEZE (0425+0432)	0424		417,813	161,068
40	I. DUGOROCNA REZERVISANJA (0426+0427+0428+0429+0430+0431)	0425	3.10., 33.	15,149	14,852
400	1. Rezervisanja za troskove u garantnom roku	0426			
401	2. Rezervisanja za troskove obnavljanja prirodnih bogatstava	0427			
403	3. Rezervisanja za troskove restrukturiranja	0428			
404	4. Rezervisanja za naknade i druge beneficije zaposlenih	0429		6,960	6,663
405	5. Rezervisanja za troskove sudskih sporova	0430		8,189	8,189
402 i 409	6. Ostala dugorocna rezervisanja	0431			
	II. DUGOROCNE OBAVEZE (0433+0434+0435+0436+0437+0438+0439+0440)	0432	3.3., 34.	402,664	146,216
410	1. Obaveze koje se mogu konvertovati u kapital	0433			
411	2. Obaveze prema maticnim i zavisnim pravnim licima	0434		390,856	
412	3. Obaveze prema ostalim povezanim pravnim licima	0435			

413	4. Obaveze po emitovanim hartijama od vrednosti u periodu duzem od godinu dana	0436			
414	5. Dugorocni krediti i zajmovi u zemlji	0437			144,193
415	6. Dugorocni krediti i zajmovi u inostranstvu	0438			
416	7. Obaveze po osnovu finansijskog lizinga	0439		11,808	2,023
419	8. Ostale dugorocne obaveze	0440			
498	V. ODLOZENE PORESKE OBAVEZE	0441		397,496	14,645
42 do 49 (osim 498)	G. KRATKOROCNE OBAVEZE (0443+0450+0451+0459+0460+0461+0462)	0442		1,172,664	1,105,803
42	I. KRATKOROCNE FINANSIJSKE OBAVEZE (0444+0445+0446+0447+0448+0449)	0443	3.3, 35.	145,488	664,543
420	1. Kratkorocni krediti od maticnih i zavisnih pravnih lica	0444			407,350
421	2. Kratkorocni krediti od ostalih povezanih pravnih lica	0445			
422	3. Kratkorocni krediti i zajmovi u zemlji	0446			
423	4. Kratkorocni krediti i zajmovi u inostranstvu	0447			
427	5. Obaveze po osnovu stalnih sredstava i sredstava obustavljenog poslovanja namenjenih prodaji	0448			
424, 425, 426 i 429	6. Ostale kratkorocne finansijske obaveze	0449		145,488	257,193
430	II. PRIMLJENI AVANSI, DEPOZITI I KAUCIJE	0450		1	8,883
43, osim 430	III OBAVEZE IZ POSLOVANJA (0452+0453+0454+0455+0456+0457+0458)	0451	3.3, 36.	973,564	395,506
431	1. Dobavljac - maticna i zavisna pravna lica u zemlji	0452		886,774	324,839
432	2. Dobavljac - maticna i zavisna pravna lica u inostranstvu	0453			
433	3. Dobavljac - ostala povezana pravna lica u zemlji	0454			
434	4. Dobavljac - ostala povezana pravna lica u inostranstvu	0455			
435	5. Dobavljac u zemlji	0456		78,338	63,223
436	6. Dobavljac u inostranstvu	0457		8,452	7,444
439	7. Ostale obaveze iz poslovanja	0458			
44, 45 i 46	IV. OSTALE KRATKOROCNE OBAVEZE	0459	37.	47,039	30,180
47	V. OBAVEZE PO OSNOVU POREZA NA DODATU VREDNOST	0460			
48	VI. OBAVEZE ZA OSTALE POREZE, DOPRINOSE I DRUGE DAZBINE	0461	38.	81	30
49 osim 498	VII. PASIVNA VREMENSKA RAZGRANICENJA	0462	39.	6,491	6,661
	D. GUBITAK IZNAD VISINE KAPITALA (0412+0416+0421-0420-0417-0415-0414-0413-0411-0402)>0=(0441+0424+0442-0071)>0	0463		0	0
	DJ. UKUPNA PASIVA (0424+0442+0441+0401-0463)>0	0464		8,017,910	5,047,489
89	E. VANBILANSNA PASIVA	0465	40.	450,495	97,016

U Staroj Pazovi,
dana: 25.04.2018. godine

[Handwritten signature]
Zakonski zastupnik

Pravno lice
MB
PIB

NAPREDAK AD STARA PAZOVA

8011079

100537245

BILANS USPEHA
u periodu od 01.01. do 31.12.2017. godine

- u hiljadama dinara -

Grupa računa, račun	POZICIJA	AOP	Napome na broj	Iznos	
				Tekuća godina	Prethodna godina
1	2	3	4	5	6
PRIHODI IZ REDOVNOG POSLOVANJA					
60 do 65, osim 62 i 63	A. POSLOVNI PRIHODI (1002+1009+1016+1017)	1001		1,945,760	1,827,687
60	I. PRIHODI OD PRODAJE ROBE (1003+1004+1005+1006+1007+1008)	1002	5.	127,818	119,437
600	1. Prihodi od prodaje robe matičnim i zavisnim pravnim licima na domaćem tržištu	1003		57,387	52,730
601	2. Prihodi od prodaje robe matičnim i zavisnim pravnim licima na inostranom tržištu	1004			
602	3. Prihodi od prodaje robe ostalim povezanim pravnim licima na domaćem tržištu	1005			
603	4. Prihodi od prodaje robe ostalim povezanim pravnim licima na inostranom tržištu	1006			
604	5. Prihodi od prodaje robe na domaćem tržištu	1007		70,431	66,707
605	6. Prihodi od prodaje robe na inostranom tržištu	1008			
61	II. PRIHODI OD PRODAJE PROIZVODA I USLUGA (1010+1011+1012+1013+1014+1015)	1009	6.	1,687,039	1,578,622
610	1. Prihodi od prodaje proizvoda i usluga matičnim i zavisnim pravnim licima na domaćem tržištu	1010		1,326,985	1,166,784
611	2. Prihodi od prodaje proizvoda i usluga matičnim i zavisnim pravnim licima na inostranom tržištu	1011			
612	3. Prihodi od prodaje proizvoda i usluga ostalim povezanim pravnim licima na domaćem tržištu	1012			
613	4. Prihodi od prodaje proizvoda i usluga ostalim povezanim pravnim licima na inostranom tržištu	1013			
614	5. Prihodi od prodaje proizvoda i usluga na domaćem tržištu	1014		360,054	411,838
615	6. Prihodi od prodaje gotovih proizvoda i usluga na inostranom tržištu	1015			
64	III. PRIHODI OD PREMIJA, SUBVENCIJA, DOTACIJA, DONACIJA I SL.	1016	7.	57,025	70,157
65	IV. DRUGI POSLOVNI PRIHODI	1017	8.	73,878	59,471
RASHODI IZ REDOVNOG POSLOVANJA					
50 do 55, 62 i 63	B. POSLOVNI RASHODI (1019-1020-1021+1022+1023+1024+1025+1026+1027+1028+1029)>0	1018		1,837,653	1,585,404
50	I. NABAVNA VREDNOST PRODATE ROBE	1019	10.	126,966	116,910
62	II. PRIHODI OD AKTIVIRANJA UCINAKA I ROBE	1020	9.	949,921	870,757
630	III. POVEĆANJE VREDNOSTI ZALIHA NEDOVRSENIH I GOTOVIH PROIZVODA I NEDOVRSENIH USLUGA	1021		147,639	181,979
631	IV. SMANJENJE VREDNOSTI ZALIHA NEDOVRSENIH I GOTOVIH PROIZVODA I NEDOVRSENIH USLUGA	1022		179,040	19,085
51 osim 513	V. TROSKOVI MATERIJALA	1023	11.	1,922,770	1,822,579
513	VI. TROSKOVI GORIVA I ENERGIJE	1024	11.	37,613	43,068

52	VII. TROSKOVI ZARADA, NAKNADA ZARADA I OSTALI LICNI RASHODI	1025	12.	208,442	190,063
53	VIII. TROSKOVI PROIZVODNIH USLUGA	1026	13.	209,916	165,825
540	IX. TROSKOVI AMORTIZACIJE	1027	14.	150,338	162,567
541 do 549	X. TROSKOVI DUGOROCNIH REZERVISANJA	1028	15.	298	229
55	XI. NEMATERIJALNI TROSKOVI	1029	16.	99,830	117,814
	V. POSLOVNI DOBITAK (1001-1018)>0	1030		108,107	242,283
	G. POSLOVNI GUBITAK (1018-1001)>0	1031		0	0
66	D. FINANSIJSKI PRIHODI (1033+1038+1039)	1032	17.	27,430	1,082
66, osim 662, 663 i 664	I. FINANSIJSKI PRIHODI OD POVEZANIH LICA I OSTALI FINANSIJSKI PRIHODI (1034+1035+1036+1037)	1033		16,494	650
660	1. Finansijski prihodi od maternih i zavisnih pravnih lica	1034		16,494	650
661	2. Finansijski prihodi od ostalih povezanih pravnih lica	1035			
665	3. Prihodi od ucesca u dobitku pridruzenih pravnih lica i zajednickih poduhvata	1036			
669	4. Ostali finansijski prihodi	1037			
662	II. PRIHODI OD KAMATA (OD TRECIIH LICA)	1038		1	
663 i 664	III. POZITIVNE KURSNE RAZLIKE I POZITIVNI EFEKTI VALUTNE KLAUZULE (PREMA TRECIM LICIMA)	1039		10,935	432
56	DJ. FINANSIJSKI RASHODI (1041+1046+1047)	1040	18.	25,913	42,123
56, osim 562, 563 i 564	I. FINANSIJSKI RASHODI IZ ODNOSA SA POVEZANIM PRAVNIM LICIMA I OSTALI FINANSIJSKI RASHODI (1042+1043+1044+1045)	1041		15,559	12,190
560	1. Finansijski rashodi iz odnosa sa maternim i zavisnim pravnim licima	1042		15,559	11,499
561	2. Finansijski rashodi iz odnosa sa ostalim povezanim pravnim licima	1043			
565	3. Rashodi od ucesca u gubitku pridruzenih pravnih lica i zajednickih poduhvata	1044			
566 i 569	4. Ostali finansijski rashodi	1045			691
562	II. RASHODI KAMATA (PREMA TRECIM LICIMA)	1046		9,480	21,578
563 i 564	III. NEGATIVNE KURSNE RAZLIKE I NEGATIVNI EFEKTI VALUTNE KLAUZULE (PREMA TRECIM LICIMA)	1047		874	8,355
	E. DOBITAK IZ FINANSIRANJA (1032-1040)	1048		1,517	0
	Z. GUBITAK IZ FINANSIRANJA (1040-1032)	1049		0	41,041
683 i 685	Z. PRIHODI OD USKLADJIVANJA VREDNOSTI OSTALE IMOVINA KOJA SE ISKAZUJE PO FER VREDNOSTI KROZ BILANS USPEHA	1050			
583 i 585	I. RASHODI OD USKLADJIVANJA VREDNOSTI OSTALE IMOVINE KOJA SE ISKAZUJE PO FER VREDNOSTI KROZ BILANS USPEHA	1051	19.		766
67 i 68, osim 683 i 685	J. OSTALI PRIHODI	1052	20.	25,095	47,774
57 i 58, osim 583 i 585	K. OSTALI RASHODI	1053	21.	174,237	150,582
	L. DOBITAK IZ REDOVNOG POSLOVANJA PRE OPOREZIVANJA (1030-1031+1048-1049+1050-1051+1052-1053)	1054		0	97,668
	LJ. GUBITAK IZ REDOVNOG POSLOVANJA PRE OPOREZIVANJA (1031-1030+1049-1048+1051-1050+1053-1052)	1055		39,518	0
69-59	M. NETO DOBITAK POSLOVANJA KOJE SE OBUSTAVLJA, EFEKTI PROMENE RACUNOVODSTVENE POLITIKE I ISPRAVKA GRESAKA IZ RANIJIH GODINA	1056			

59 - 69	N. NETO GUBITAK POSLOVANJA KOJE SE OBUSTAVLJA, EFEKTI PROMENE RACUNOVODSTVENE POLITIKE I ISPRAVKA GRESAKA IZ RANIJIH GODINA	1057			
	NJ. DOBITAK PRE OPOREZIVANJA (1054-1055+1056-1057)	1058		0	97,668
	O. GUBITAK PRE OPOREZIVANJA (1055-1054+1057-1056)	1059		39,518	0
	P. POREZ NA DOBITAK				
721	I. PORESKI RASHOD PERIODA	1060	3.14.22		
deo 722	II. ODLOZENI PORESKI RASHOD PERIODA	1061			
deo 722	III. ODLOZENI PORESKI PRIHODI PERIODA	1062		3,562	5,374
723	R. ISPLACENA LICNA PRIMANJA POSLODAVCA	1063			
	S. NETO DOBITAK (1058-1059-1060-1061+1062)	1064		0	103,042
	T. NETO GUBITAK (1059-1058+1060+1061-1062)	1065		35,956	0
	I. NETO DOBITAK KOJI PRIPADA MANJINSKIM ULAGAČIMA	1066			
	II. NETO DOBITAK KOJI PRIPADA VECINSKOM VLASNIKU	1067			
	III. ZARADA PO AKCIJI				
	1. Osnovna zarada po akciji	1068	3.15.41		
	2. Umanjena (razvodnjena) zarada po akciji	1069			

U Staroj Pazovi,
dana: 25.04.2018. godine

[Handwritten signature]

Zakonski zastupnik

IZVEŠTAJ O OSTALOM REZULTATU
 u periodu od 01.01. do 31.12.2017. godine

- u hiljadama dinara -

Grupa računa, račun	Pozicija	AOP	Napomena broj	Iznos	
				Tekuća godina	Prethodna godina
1	2	3	4	5	6
A. NETO REZULTAT IZ POSLOVANJA					
	I.NETO DOBITAK (AOP 1064)	2001			103,042
	II.NETO GUBITAK (AOP 1065)	2002		35,956	
B. OSTALI SVEOBUH VATNI DOBITAK ILI GUBITAK					
a) Stavke koje neće biti reklasifikovane u Bilansu uspeha u budućim periodima					
330	1. Promene revalorizacije nematerijalne imovine, nekretnina, postrojenja i opreme				
	a) povećanje revalorizacionih rezervi	2003		2,394,522	
	b) smanjenje revalorizacionih rezervi	2004			11,325
331	2. Aktuarski dobitci ili gubici po osnovu planova definisanih primanja				
	a) dobitci	2005			
	b) gubici	2006			
332	3. Dobici ili gubici po osnovu ulaganja u vlasničke instrumente kapitala				
	a) dobitci	2007			
	b) gubici	2008			
333	3. Dobici ili gubici po osnovu udela u ostalom sveobuhvatnom dobitku ili gubitku pridruženih društava				
	a) dobitci	2009			
	b) gubici	2010			
b) Stavke koje naknadno mogu biti reklasifikovane u Bilansu uspeha u budućim periodima					
334	1. Dobici ili gubici po osnovu preračuna finansijskih izveštaja inostranog poslovanja				
	a) dobitci	2011			
	b) gubici	2012			
335	2. Dobici ili gubici od instrumenata zaštite neto ulaganja u inostrano poslovanje				
	a) dobitci	2013			
	b) gubici	2014			
336	3. Dobici ili gubici po osnovu instrumenata zaštite rizika (hedžinga) novčanog toka				
	a) dobitci	2015			
	b) gubici	2016			
337	4. Dobici ili gubici po osnovu hartija od vrednosti raspoloživih za prodaju				
	a) dobitci	2017			
	b) gubici	2018			
	I. OSTALI BRUTO SVEOBUH VATNI DOBITAK (2003+2005+2007+2009+2011+2013+2015+2017)-(2004+2006+2008+2010+2012+2014+2016+2018)>0	2019		2,394,522	0
	II. OSTALI BRUTO SVEOBUH VATNI GUBITAK (2004+2006+2008+2010+2012+2014+2016+2018) - (2003+2005+2007+2009+2011+2013+2015+2017)>0	2020		0	11,325
	III. POREZ NA OSTALI SVEOBUH VATNI DOBITAK ILI GUBITAK PERIODA	2021			
	IV. NETO OSTALI SVEOBUH VATNI DOBITAK (2019-2020-2021)>0	2022		2,394,522	0
	V. NETO OSTALI SVEOBUH VATNI GUBITAK (2020-2019+2021)>0	2023		0	11,325
V. UKUPAN NETO SVEOBUH VATNI REZULTAT PERIODA					
	I. UKUPAN NETO SVEOBUH VATNI DOBITAK (2001-2002+2022-2023)>0	2024		2,358,566	91,717
	II. UKUPAN NETO SVEOBUH VATNI GUBITAK (2002-2001+2023-2022)>0	2025		0	0
	G. UKUPAN NETO SVEOBUH VATNI DOBITAK ILI GUBITAK (2027+2028)=AOP 2024 III AOP 2025>0	2026		0	0
	1. Pripisan većinskim vlasnicima kapitala	2027			
	2. Pripisan vlasnicima koji nemaju kontrolu	2028			

U Staroj Pazovi,
 dana: 17.04.2018. godine

[Handwritten signature]
 Zakonski zastupnik

Pravno lice: NAPREDAK AD STARA PAZOVA

MB: 08011079

PIB: 100537245

IZVEŠTAJ O TOKOVIMA GOTOVINE
u periodu od 01.01. do 31.12.2017. godine

- u hiljadama dinara -

Pozicija	AOP	Iznos	
		Tekuća godina	Prethodna godina
1	2	3	4
A. TOKOVI GOTOVINE IZ POSLOVNIH AKTIVNOSTI			
I. Prilivi gotovine iz poslovnih aktivnosti (1 do 3)	3001	1,297,299	939,032
1. Prodaja i primljeni avansi	3002	1,251,028	817,575
2. Primljene kamate iz poslovnih aktivnosti	3003	0	0
3. Ostali prilivi iz redovnog poslovanja	3004	46,271	121,457
II. Odlivi gotovine iz poslovnih aktivnosti (1 do 5)	3005	754,715	660,378
1. Isplate dobavljačima i dati avansi	3006	501,674	449,534
2. Zarade, naknade zarada i ostali lični rashodi	3007	207,380	188,261
3. Plaćene kamate	3008	1,776	0
4. Porez na dobitak	3009	0	0
5. Odlivi po osnovu ostalih javnih prihoda	3010	43,885	22,583
III. Neto priliv gotovine iz poslovnih aktivnosti (I-II)	3011	542,584	278,654
IV. Neto odliv gotovine iz poslovnih aktivnosti (II-I)	3012	0	0
B. TOKOVI GOTOVINE IZ AKTIVNOSTI INVESTIRANJA			
I. Prilivi gotovine iz aktivnosti investiranja (1 do 5)	3013	14,583	13,624
1. Prodaja akcija i udela (neto prilivi)	3014		
2. Prodaja nematerijalne imovine, nekretnina, postrojenja, opreme i bioloških sredstava	3015	14,582	13,624
3. Ostali finansijski plasmani (neto prilivi)	3016		
4. Primljene kamate iz aktivnosti investiranja	3017	1	
5. Primljene dividende	3018		
II. Odlivi gotovine iz aktivnosti investiranja (1 do 3)	3019	191,274	123,090
1. Kupovina akcija i udela (neto odlivi)	3020		
2. Kupovina nematerijalne imovine, nekretnina, postrojenja, opreme i bioloških sredstava	3021	191,274	123,090
3. Ostali finansijski plasmani (neto odlivi)	3022		
III. Neto priliv gotovine iz aktivnosti investiranja (I-II)	3023	0	0
IV. Neto odliv gotovine iz aktivnosti investiranja (II-I)	3024	176,691	109,466
V. TOKOVI GOTOVINE IZ AKTIVNOSTI FINANSIRANJA			
I. Prilivi gotovine iz aktivnosti finansiranja (1 do 5)	3025	0	408,381
1. Uvećanje osnovnog kapitala	3026		
2. Dugoročni krediti (neto prilivi)	3027		
3. Kratkoročni krediti (neto prilivi)	3028		408,000
4. Ostale dugoročne obaveze	3029		381
5. Ostale kratkoročne obaveze	3030		
II. Odlivi gotovine iz aktivnosti finansiranja (1 do 6)	3031	361,583	572,738
1. Otkup sopstvenih akcija i udela	3032	96,122	405,709
2. Dugoročni krediti (odlivi)	3033	251,809	143,083

3. Kratkoročni krediti (odlivi)	3034		
4. Ostale obaveze (odlivi)	3035	9,804	21,462
5. Finansijski lizing	3036	3,848	2,484
6. Isplaćene dividende	3037		
III. Neto priliv gotovine iz aktivnosti finansiranja (I-II)	3038	0	0
IV. Neto odliv gotovine iz aktivnosti finansiranja (II-I)	3039	361,583	164,357
G. SVEGA PRILIV GOTOVINE (3001 + 3013 + 3025)	3040	1,311,882	1,361,037
D. SVEGA ODLIV GOTOVINE (3005 + 3019 + 3031)	3041	1,307,572	1,356,206
Đ. NETO PRILIV GOTOVINE (3040 – 3041)	3042	4,310	4,831
E. NETO ODLIV GOTOVINE (3041 – 3040)	3043	0	0
Ž. GOTOVINA NA POČETKU OBRAČUNSKOG PERIODA	3044	5,078	277
Z. POZITIVNE KURSNE RAZLIKE PO OSNOVU PRERAČUNA GOTOVINE	3045	49	13
I. NEGATIVNE KURSNE RAZLIKE PO OSNOVU PRERAČUNA GOTOVINE	3046	57	43
J. GOTOVINA NA KRAJU OBRAČUNSKOG PERIODA (3042-3043+3044+3045-3046)	3047	9,380	5,078

U Staroj Pazovi,
dana: 17.04.2018. godine

[Handwritten signature]

Zakonski zastupnik

Pravno lice: NAPREDAK AD STARA PAZOVA
 MB: 08011079
 PIB: 100537245

Red. broj	O P I S	AOP	30
			Osnovni kapital
1	2		3
1	Početno stanje na dan 01.01.2016.		
	a) dugovni saldo računa	4001	
	b) potražni saldo računa	4002	2417144
2	Ispravka materijalno značajnih grešaka i promena računovodstvenih politika		
	a) ispravke na dugovnoj strani računa	4003	
	b) ispravke na potražnoj strani računa	4004	
3	Korigovano početno stanje na dan 01.01. 2016.		
	a) korigovani dugovni saldo računa $(1a + 2a - 2b) \geq 0$	4005	
	b) korigovani potražni saldo računa $(1b - 2a + 2b) \geq 0$	4006	2417144
4	Promene u prethodnoj 2016. godini		
	a) promet na dugovnoj strani računa	4007	241777
	b) promet na potražnoj strani računa	4008	101120
5	Stanje na kraju prethodne godine 31.12. 2016.		
	a) dugovni saldo računa $(3a + 4a - 4b) \geq 0$	4009	
	b) potražni saldo računa $(3b - 4a + 4b) \geq 0$	4010	2276487
6	Ispravka materijalno značajnih grešaka i promena računovodstvenih politika		
	a) ispravke na dugovnoj strani računa	4011	
	b) ispravke na potražnoj strani računa	4012	
7	Korigovano početno stanje tekuće godine na dan 01.01. 2017.		
	a) korigovani dugovni saldo računa $(5a + 6a - 6b) \geq 0$	4013	
	b) korigovani potražni saldo računa $(5b - 6a + 6b) \geq 0$	4014	2276487
8	Promene u tekućoj 2017. godini		
	a) promet na dugovnoj strani računa	4015	
	b) promet na potražnoj strani računa	4016	
9	Stanje na kraju tekuće godine 31.12. 2017.		
	a) dugovni saldo računa $(7a + 8a - 8b) \geq 0$	4017	
	b) potražni saldo računa $(7b - 8a + 8b) \geq 0$	4018	2276487

0
0

U Staroj Pazovi,
 dana: 17.04.2018. godine

- u hiljadama dinara -

Komponente ostalog rezultata							
AOP	332	333	334 i 335	336	337	Ukupan kapital [Σ(red 1b kol 3 do kol 15) - Σ(red 1a kol 3 do kol 15)] ≥ 0	Gubitak iznad kapitala [Σ(red 1a kol 3 do kol 15) - Σ(red 1b kol 3 do kol 15)] ≥ 0
	Dobici ili gubici po osnovu ulaganja u vlasničke instrumente kapitala						
	11	12	13	14	15	16	17
4145							
4146		4163				4235	4049728
		4164			4217		4244
				4200			0
4147							
		4165				4236	0
		4166			4219		4245
				4202			0
4149							
		4167				4237	4049728
				4204	4221		4246
						0	0
4151							
		4169				4238	-283755
		4170			4223		4247
				4206			0
4153							
		4171				4239	3765973
				4208	4225		4248
		4172				0	0
4155							
		4173				4240	0
				4210	4227		4249
		4174					0
4157							
		4175				4241	3765973
				4212	4229		4250
		4176				0	0
4159							
		4177				4242	0
				4214	4231		4251
		4178					2263964
4161							
		4179				4243	6029937
				4215			4252
		4197					0
				4216			0
		4199					0
				4218			0
		4181					0
				4201			0
		4183					0
				4202			0
		4184					0
				4203			0
		4185					0
				4204			0
		4186					0
				4205			0
		4187					0
				4206			0
		4188					0
				4207			0
		4189					0
				4208			0
		4190					0
				4209			0
		4191					0
				4210			0
		4192					0
				4211			0
		4193					0
				4212			0
		4194					0
				4213			0
		4195					0
				4214			0
		4196					0
				4215			0
		4197					0

0

0

[Signature]
Zakonski zastupnik

NAPREDAK A.D. STARA PAZOVA
NAPOMENE
Uz Finansijske izveštaje
za godinu završenu
31. decembra 2017. godine

1.	OSNIVANJE I DELATNOST	2
2.	OSNOVA ZA SASTAVLJANJE I PRIKAZIVANJE FINANSIJSKIH IZVEŠTAJA.....	2
3.	PREGLED ZNAČAJNIH RAČUNOVODSTVENIH POLITIKA	4
4.	UPRAVLJANJE FINANSIJSKIM RIZICIMA	13
5.	PRIHODI OD PRODAJE ROBE	19
6.	PRIHODI OD PRODAJE PROIZVODA I USLUGA	19
7.	PRIHODI OD PREMIJA, SUBVENCija, DOTACIJA I DONACIJA	19
8.	DRUGI POSLOVNI PRIHODI.....	19
9.	PRIHODI OD AKTIVIRANJA UČINAKA I ROBE	19
10.	NABAVNA VREDNOST PRODATE ROBE.....	20
11.	TROŠKOVI MATERIJALA I ENERGIJE	20
12.	TROŠKOVI ZARADA, NAKNADA ZARADA I OSTALI LIČNI RASHODI.....	20
13.	TROŠKOVI PROIZVODNIH USLUGA.....	21
14.	TROŠKOVI AMORTIZACIJE.....	21
15.	TROŠKOVI DUGOROČNIH REZERVISANJA.....	21
16.	NEMATERIJALNI TROŠKOVI	21
17.	FINANSIJSKI PRIHODI	21
18.	FINANSIJSKI RASHODI.....	22
19.	RASHODI OD USKLADIVANJA VREDNOSTI IMOVINE	22
20.	OSTALI PRIHODI.....	22
21.	OSTALI RASHODI	23
22.	POREZ NA DOBITAK.....	23
23.	NEMATERIJALNA ULAGANJA.....	25
24.	NEKRETNINE, POSTROJENJA I OPREMA	26
25.	BIOLOŠKA SREDSTVA	28
26.	DUGOROČNI FINANSIJSKI PLASMANI	28
27.	DUGOROČNA POTRAŽIVANJA.....	28
28.	ZALIHE.....	28
29.	POTRAŽIVANJA	29
30.	GOTOVINSKI EKVIVALENTI I GOTOVINA	29
31.	AKTIVNA VREMENSKA RAZGRANIČENJA	30
32.	OSNOVNI KAPITAL	30
33.	DUGOROČNA REZERVISANJA	31
34.	DUGOROČNE OBAVEZE	31
35.	KRA TKOROČNE FINANSIJSKE OBAVEZE.....	32
36.	OBAVEZE IZ POSLOVANJA	32
37.	OSTALE KRA TKOROČNE OBAVEZE	33
38.	OBAVEZE ZA OSTALE POREZE, DOPRINOSE I DRUGE DAŽBINE.....	33
39.	PASIVNA VREMENSKA RAZGRANIČENJA	33
40.	VANBILANSNA EVIDENCIJA	33
41.	ZARADA PO AKCIJI.....	34
42.	OBELODANJIVANJE ODNOSA SA POVEZANIM LICIMA	34
43.	NEUSAGLAŠENA POTRAŽIVANJA I OBAVEZE	35
44.	POTENCIJALNE OBAVEZE I POTENCIJALNA SREDSTVA	35
45.	DOGAĐAJI NAKON DATUMA BILANSA STANJA.....	36

1. OSNIVANJE I DELATNOST

Akcionarsko društvo Napredak Stara Pazova a.d. (u daljem tekstu Društvo) je osnovano 1947. godine kao pogon Saveznog poljoprivrednog dobra „Novi Beograd“, Zemun, iz koga se izdvaja 1949. godine kao samostalna poljoprivredna organizacija. Na taj način je osnovano i upisano u sudski registar 1951. godine kao Radna organizacija poljoprivredno dobro „Napredak“, Stara Pazova. Društvo je kao akcionarsko društvo poslednji put registrovano kod Agencije za privredne registre pod brojem BD 104824/2007 dana 27.08.2007. godine. Društvo je privatizovano danom potpisivanja ugovora između kupca „Delta-M“, Beograd i Agencije za privatizaciju 22.12.2005. godine i od tog datuma postoji matično-zavisni odnos sa kupcem Delta Agrar doo koji je odvajanjem iz Delta-M doo kao samostalno pravno lice postao većinski vlasnik akcija Napredak Stara Pazova a.d.

Osnovne delatnosti Društva su:

1. poljoprivredna proizvodnja ratarskih kultura: žitarica, industrijskog bilja i krmnog bilja;
2. poljoprivredna proizvodnja povrtarskih kultura;
3. stočarstvo i to: govedarstvo i svinjarstvo;
4. kooperativna poljoprivredna proizvodnja sa poljoprivrednicima i pružanje usluga mehanizacije;
5. usluge sušenja i lagerovanja u silosu;
6. proizvodnja koncentrata;
7. ostalo.

Akcije Društva se kotiraju na berzi, ali u toku 2017. godine nije registrovan bilo kakav promet.

Direktor Društva je Branko Tomić.

Na dan 31. decembra 2017. godine Društvo je imalo 189 zaposlenih, na dan 31.12.2016. godine imalo je 179 zaposlenih.

Sedište Društva je u Staroj Pazovi, ulica Golubinački put bb.

2. OSNOVA ZA SASTAVLJANJE I PRIKAZIVANJE POJEDINAČNIH FINANSIJSKIH IZVEŠTAJA

2.1. Izjava o usklađenosti

Društvo vodi evidenciju i sastavlja pojedinačne finansijske izveštaje u skladu sa važećim Zakonom o računovodstvu (Službeni glasnik RS 62/2013) i ostalom primenljivom zakonskom i podzakonskom regulativom u Republici Srbiji. Za priznavanje, vrednovanje, prezentaciju i obelodanjivanje pozicija u finansijskim izveštajima Društvo je, kao akcionarsko društvo, u obavezi da primenjuje Međunarodne standarde finansijskog izveštavanja („MSFI“). Društvo je primenjivalo u potpunosti „MSFI“, što u smislu Zakona o računovodstvu podrazumeva sledeće: Okvir za pripremanje i prikazivanje finansijskih izveštaja („Okvir“), Međunarodni računovodstveni standardi („MRS“), Međunarodni standardi finansijskog izveštavanja („MSFI“) i sa njima povezana tumačenja, izdata od Komiteta za tumačenje računovodstvenih standarda („IFRIC“), naknadne izmene tih standarda i sa njima povezana tumačenja, odobreni od Odbora za međunarodne računovodstvene standarde („Odbor“), čiji je prevod utvrdilo i objavilo ministarstvo nadležno za poslove finansija („Ministarstvo“).

Prevod MSFI koji utvrđuje i objavljuje Ministarstvo čine osnovni tekstovi MRS, odnosno MSFI, izdati od Odbora za međunarodne računovodstvene standarde, kao i tumačenja izdata od Komiteta za tumačenje računovodstvenih standarda u obliku u kojem su izdati i koji ne uključuju osnove za zaključivanje, ilustrujuće primere, smernice, komentare, suprotna mišljenja, razrađene primere i drugi dopunski objašnjavajući materijal koji može da se usvoji u vezi sa standardima, odnosno tumačenjima, osim ako se izričito ne navodi da je on sastavni deo standarda, odnosno tumačenja. Prevod MSFI utvrđen je Rešenjem Ministra finansija o utvrđivanju prevoda Konceptualnog okvira za finansijsko izveštavanje i osnovnih tekstova Međunarodnih računovodstvenih standarda, odnosno Međunarodnih standarda finansijskog izveštavanja broj 401-00-896/2014-16 od 13. marta 2014. godine, koje je objavljeno u Službenom glasniku RS br. 35 od 27. marta 2014. godine. Navedeni prevod MSFI primenjuje se od finansijskih izveštaja koji se sastavljaju na dan 31. decembra 2014. godine. Izmenjeni ili izdati MSFI i tumačenja standarda, nakon ovog datuma, nisu prevedeni i objavljeni, pa stoga nisu ni primenjeni prilikom sastavljanja priloženih finansijskih izveštaja.

S obzirom na napred navedeno i na to da pojedina zakonska i podzakonska regulativa propisuje računovodstvene postupke koji u pojedinim slučajevima odstupaju od zahteva MSFI kao i to da je Zakonom o računovodstvu dinar utvrđen kao zvanična valuta izveštavanja, računovodstveni propisi Republike Srbije mogu odstupati od zahteva MSFI što može imati uticaj na realnost i objektivnost priloženih finansijskih izveštaja. Shodno tome, priloženi finansijski izveštaji se ne mogu smatrati finansijskim izveštajima sastavljenim u potpunoj saglasnosti sa MSFI na način kako je to definisano odredbama MRS 1 „Prezentacija finansijskih izveštaja“.

Priloženi finansijski izveštaji sastavljeni su u skladu sa načelom istorijskog troška, osim ako drugačije nije navedeno u računovodstvenim politikama koje su navedene u daljem tekstu.

2.2. Pravila procenjivanja

Pojedinačni finansijski izveštaji su sastavljeni na osnovu načela prvobitne (istorijske) vrednosti, osim za sledeće pozicije:

- Finansijska sredstva raspoloživa za prodaju se vrednuju po fer vrednosti,
- Derivativni finansijski instrumenti se vrednuju po fer vrednosti,
- Nekretnine, postrojenja i oprema vrednovani po metodu revalorizacije
- Biološka sredstva vrednovana po fer vrednosti, umanjenoj za troškove prodaje.

2.3. Zvanična valuta izveštavanja

Pojedinačni finansijski izveštaji Društva su iskazani u hiljadama dinara (RSD), koji je funkcionalna valuta Društva i zvanična valuta u kojoj se podnose finansijski izveštaji u Republici Srbiji. Osim ako nije drugačije naznačeno, svi iznosi su navedeni u dinarima zaokruženi u hiljadama.

2.4. Korišćenje procenjivanja

Sastavljanje pojedinačnih finansijskih izveštaja u skladu sa primenjenim okvirom za izveštavanje zahteva od rukovodstva korišćenje najboljih mogućih procena i razumnih pretpostavki, koje imaju efekta na prezentirane vrednosti sredstava i obaveza, kao i prihoda i rashoda u toku izveštajnog perioda. Ove procene i pretpostavke su zasnovane na prethodnom iskustvu, kao i različitim informacijama raspoloživim na dan sastavljanja finansijskih izveštaja, a koje deluju realno i razumno u datim okolnostima. Na bazi ovih informacija se formira pretpostavka o vrednosti sredstava i obaveza, koju nije moguće neposredno potvrditi na bazi

drugih informacija. Stvarna vrednost sredstava i obaveza može da odstupa od vrednosti koja je procenjena na ovaj način.

Procene, kao i pretpostavke na osnovu kojih su procene izvršene, su predmet redovnih provera. Revidirane računovodstvene procene se prikazuju za period u kojem su revidirane, u slučaju da procena ima uticaj samo na dati period, ili za period u kojem su revidirane i za buduće periode, u slučaju da revidiranje utiče na tekući i na buduće periode.

Informacije o oblastima kod kojih je stepen procene najveći i koje mogu imati najznačajniji efekat na iznose priznate u finansijskim izveštajima Društva, date su u okviru sledećih napomena:

- Napomena 3.5 – Koristan vek trajanja nekretnina, postrojenja i opreme,
- Napomena 3.6 – Obezvredjenje vrednosti nefinansijske imovine,
- Napomena 3.3 – Obezvredjenje potraživanja od kupaca i ostalih potraživanja,
- Napomena 44 – Rezervisanja po osnovu sudskih sporova,
- Napomena 3.9 – Penzije i ostale naknade zaposlenima

2.5. Promene u računovodstvenim politikama

U obračunskom periodu od 01. januara 2017. godine do dana sastavljanja Pojedinačnih finansijskih izveštaja nije došlo do promene u računovodstvenim politikama.

3. PREGLED ZNAČAJNIH RAČUNOVODSTVENIH POLITIKA

Računovodstvene politike date u nastavku Društvo konzistentno primenjuje u svim periodima prezentiranim u ovim pojedinačnim finansijskim izveštajima.

3.1. Načelo stalnosti poslovanja (“going concern“)

Pojedinačni finansijski izveštaji su pripremljeni u skladu sa načelom stalnosti poslovanja (“going concern” konceptom), koji podrazumeva da će Društvo nastaviti da posluje u doglednoj budućnosti.

3.2. Poslovne promene u stranoj valuti

Poslovne promene u stranoj valuti su preračunate u dinare po srednjem kursu valute utvrđenom na međubankarskom tržištu deviza, koji je važio na dan poslovne promene.

Monetarne pozicije iskazane u stranoj valuti na dan bilansa stanja, preračunate su u dinare prema srednjem kursu utvrđenom na međubankarskom tržištu deviza, koji je važio na dan bilansa. Nemonetarne pozicije preračunate su u dinare prema srednjem kursu valute koji je važio na dan poslovne promene.

Pozitivne i negativne kursne razlike nastale po osnovu izvršenih plaćanja i naplata u stranim sredstvima plaćanja u toku godine kao i kursne razlike nastale prilikom prevođenja sredstava i obaveza iskazanih u stranoj valuti na dan bilansa iskazane su u bilansu uspeha Društva, kao prihodi/rashodi po osnovu kursnih razlika u okviru pozicije finansijskih prihoda/rashoda.

Potraživanja u koje je ugrađena valutna klauzula preračunata su u dinare po srednjem kursu valute koji je važio na dan bilansa. Pozitivni i negativni efekti nastali po ovom osnovu iskazani su u bilansu uspeha Društva, kao prihodi/rashodi po osnovu efekata ugovorene zaštite od rizika u okviru kategorije ostalih prihoda/rashoda.

Zvanični srednji kursevi značajnijih stranih valuta su:

Valuta	2017.	2016.
CHF	101,2847	114,8473
USD	78,9397	86,8911
EUR	118,4727	123,4723

3.3. Finansijski instrumenti

Klasifikacija

Društvo klasifikuje svoja finansijska sredstva u sledeće kategorije: finansijska sredstva po fer vrednosti čiji se efekti promena u fer vrednostima iskazuju u bilansu uspeha, krediti i potraživanja, finansijska sredstva raspoloživa za prodaju i sredstva koja se drže do roka dospeća. Klasifikacija zavisi od svrhe za koju su finansijska sredstva pribavljena. Rukovodstvo vrši klasifikaciju svojih finansijskih plasmana u momentu inicijalnog priznavanja.

Kredit i potraživanja

Kredit i potraživanja predstavljaju nederivatna finansijska sredstva sa fiksnim ili utvrdivim rokovima plaćanja, koja se ne kotiraju ni na jednom aktivnom tržištu. Uključuju se u tekuća sredstva, osim ukoliko su im rokovi dospeća duži od 12 meseci nakon datuma bilansa stanja. U tom slučaju se klasifikuju kao dugoročna sredstva.

Potraživanja se sastoje od potraživanja od kupaca u zemlji i inostranstvu i ostalih potraživanja.

Potraživanja od kupaca su iskazana po faktornoj vrednosti umanjenoj za odobrene popuste, kao i za ispravku vrednosti koja je zasnovana na proceni naplativosti pojedinačnog potraživanja. Ispravka vrednosti se formira za ona potraživanja za koje postoji objektivan dokaz da su obezvređena, odnosno za koja rukovodstvo Društva procenjuje da se ne mogu naplatiti u punom iznosu, i ista se evidentira kao rashodi u bilansu uspeha perioda kada je procena izvršena.

Kratkoročni finansijski plasmani se sastoje od tekućih dospeća dugoročnih kredita odobrenih pravnim licima.

Dugoročni krediti obuhvataju dugoročne stambene kredite date radnicima. Dugoročni krediti se inicijalno priznaju po nabavnoj vrednosti, odnosno u visini datih sredstava. Na dan bilansa stanja krediti su iskazani po amortizovanoj vrednosti korišćenjem ugovorene kamatne stope, umanjenoj za eventualnu ispravku vrednosti po osnovu obezvređenja. U slučaju kada se proceni da postoji objektivan dokaz da su krediti obezvređeni, Društvo vrši procenu nadoknadivog iznosa kredita, a iznos gubitka nastao po osnovu umanjenja vrednosti plasmana evidentira se u bilansu uspeha u okviru ostalih rashoda.

Gotovina i gotovinski ekvivalenti

U bilansu tokova gotovine pod gotovinom i gotovinskim ekvivalentima se podrazumevaju gotovina u blagajni, sredstva na računima kod banaka i ostala visoko likvidna finansijska aktiva sa dospećem do 3 meseca.

Finansijska sredstva raspoloživa za prodaju

Finansijska sredstva raspoloživa za prodaju su nederivatna finansijska sredstva koja su naznačena kao raspoloživa za prodaju i nisu klasifikovana kao krediti i potraživanja, finansijska sredstva koje se drže do dospeća ili finansijska sredstva po fer vrednosti čiji se efekti promena u fer vrednosti iskazuju u bilansu uspeha. Finansijska sredstva raspoloživa za prodaju su plasmani za koje postoji namera držanja u neodređenom vremenskom periodu, koji mogu biti prodane zbog potrebe za likvidnošću ili usled promene kamatnih stopa, deviznih kurseva ili tržišnih cena. Ukoliko za finansijska sredstva raspoloživa za prodaju ne postoji aktivno tržište, ukoliko su sa fiksnim rokom dospeća, finansijska sredstva raspoloživa za prodaju se vrednuju po amortizovanoj vrednosti primenom metoda efektivne kamatne stope.

Kod učešća u kapitalu postoji namera držanja u neodređenom periodu. Ova učešća mogu biti prodana u zavisnosti od potreba za likvidnošću ili u slučaju promene tržišnih cena.

Društvo ima učešća u kapitalu pravnih lica koja obuhvataju ulaganja u akcije pravnih lica. Ova ulaganja su vrednovana po fer vrednosti, kao hartije od vrednosti raspoložive za prodaju. Efekat promena vrednosti učešća u kapitalu, knjigovodstveno se obuhvata preko revalorizacionih rezervi Društva. Učešća u kapitalu za koje ne postoji aktivno tržište vrednovana su po nabavnoj vrednosti.

Priznavanje finansijskih sredstava

Kupovina ili prodaja finansijskog sredstva se evidentira korišćenjem računovodstvenog obuhvatanja na datum saldiranja transakcije.

Vrednovanje finansijskih sredstava

Finansijski instrumenti inicijalno se vrednuju po tržišnoj vrednosti koja uključuje transakcione troškove kod svih finansijskih sredstava ili obaveza osim onih koja se vrednuju po fer vrednosti kroz bilans uspeha. Finansijska sredstva koja se vode po fer vrednosti čiji se efekti promena u fer vrednosti iskazuju u bilansu uspeha inicijalno se priznaju po fer vrednosti, a transakcioni troškovi terete troškove poslovanja u bilansu uspeha.

Finansijska sredstva raspoloživa za prodaju i finansijska sredstva po fer vrednosti čiji se efekti promena u fer vrednosti iskazuju u bilansu uspeha se nakon inicijalnog priznavanja, iskazuju po fer vrednosti.

Kredit i potraživanja, kao i finansijska sredstva koje se drže do dospeća, vrednuju se po amortizovanoj vrednosti korišćenjem metoda efektivne kamatne stope.

Prestanak priznavanja finansijskih sredstava

Društvo vrši isknjiženje finansijskog sredstva kada prava na priliv gotovine po osnovu tog sredstva isteknu ili kada ta prava prenese na drugoga. Svako pravo po prenetoj finansijskoj aktivi, kreirano ili zadržano od strane Društva, priznaje se kao posebno sredstvo ili obaveza.

Vrednovanje po amortizovanim vrednostima

Amortizovana vrednost finansijskog sredstva je iznos po kome se sredstva inicijalno vrednuju, umanjen za otplate glavnice, a uvećan ili umanjen za akumuliranu amortizaciju korišćenjem metoda efektivne kamatne stope.

Vrednovanje po fer vrednosti

Fer vrednost finansijskih instrumenata je iznos za koji sredstvo može biti razmenjeno, ili obaveza izmirena, između obavještenih, voljnih strana u okviru nezavisne transakcije.

Fer vrednost se određuje primenom dostupnih tržišnih informacija na dan izveštavanja i ostalih modela vrednovanja koje Društvo koristi.

Fer vrednost pojedinih finansijskih instrumenata iskazanih po nominalnoj vrednosti je približno jednaka njihovoj knjigovodstvenoj vrednosti. Ovi instrumenti obuhvataju gotovinu, kao i potraživanja i obaveze koje nemaju ugovoreno dospeće, ni ugovorenu fiksnu kamatnu stopu.

Ostala potraživanja i obaveze se svode na sadašnju vrednost diskontovanjem budućih novčanih tokova uz korišćenje tekućih kamatnih stopa. Rukovodstvo je mišljenja da usled prirode poslovanja Društva i njegovih opštih politika, nema značajnih razlika između knjigovodstvene i fer vrednosti finansijskih sredstava i obaveza.

Obevređenje finansijskih sredstava

Društvo obračunava obevređenje sumnjivih potraživanja na osnovu procenjenih gubitaka koji nastaju, jer kupci nisu u mogućnosti da izvrše tražena plaćanja. U proceni odgovarajućeg iznosa gubitka od obevređivanja za sumnjiva potraživanja, Društvo se oslanja na starost potraživanja, ranije iskustvo sa otpisom, bonitet kupaca i promene u uslovima plaćanja. Ovo zahteva procene vezane za buduće ponašanje kupaca i time izazvane buduće naplate u gotovini. Stvarni nivo potraživanja koja su naplaćena može da se razlikuje od procenjenih nivoa naplate, što može pozitivno ili negativno da se odrazi na rezultate poslovanja.

Za sva potraživanja za koja se proceni da su nenaplativa, formira se ispravka vrednosti u punom iznosu dospelih a nenaplaćenih potraživanja. Odluku o indirektnom otpisu, odnosno ispravci vrednosti potraživanja od kupaca preko računa ispravke vrednosti donosi rukovodstvo Društva, na osnovu procene svakog pojedinačnog potraživanja.

Otpis potraživanja od kupaca se vrši pod uslovom da su potraživanja prethodno bila uključena u prihode Društva, da je potraživanje u knjigama Društva otpisano kao nenaplativo i da Društvo nije moglo da naplati potraživanje sudskim putem. Odluku o direktnom otpisu potraživanja od kupaca donosi rukovodstvo Društva.

Finansijske obaveze

Finansijske obaveze se inicijalno priznaju u visini nabavne vrednosti koja predstavlja poštnu vrednost primljene nadoknade. Nakon inicijalnog priznavanja, finansijske obaveze se iskazuju po amortizovanoj vrednosti korišćenjem metoda efektivne kamatne stope, osim finansijskih obaveza po fer vrednosti kroz bilans uspeha. Amortizovana vrednost finansijske obaveze je iznos po kome se obaveze inicijalno vrednuju, umanjen za otplate glavnice, a uvećan ili umanjen za akumuliranu amortizaciju korišćenjem metoda efektivne kamatne stope.

Finansijske obaveze uključuju obaveze po osnovu kredita odobrenih od banaka u zemlji i inostranstvu. Obaveza je tekuća ukoliko se očekuje da bude izmirena u redovnom toku

poslovnog ciklusa Društva odnosno koja dospeva u periodu do 12 meseci nakon datuma bilansa stanja. Sve ostale obaveze se klasifikuju kao dugoročne.

Primljeni krediti sa ugovorenom valutnom klauzulom se obračunavaju u dinarskoj protivvrednosti deviznog iznosa neotplaćenog dela kredita. Prihodi i rashodi nastali po osnovu primene valutne klauzule evidentiraju se u okviru bilansa uspeha kao finansijski prihodi, odnosno finansijski rashodi, odnosno kao ostali prihodi i rashodi za efekte revalorizacije primenom stope rasta cena na malo.

Društvo vrši isknjiženje obaveze kada je obaveza izmirena, ukinuta ili kada je prenet na drugoga.

Obaveze iz poslovanja

Obaveze prema dobavljačima i ostale obaveze iz poslovanja vrednuju se po nominalnoj vrednosti.

3.4. Nematerijalna ulaganja

Nematerijalna ulaganja su nemonetarna sredstva (ne predstavljaju opipljiva fizička sredstva) kao što su goodwill, patenti, licence, koncesije, zaštitni znakovi, žigovi, računovodstveni softveri, franšize, ulaganja u razvoj novih proizvoda, procesa i uređaja, autorskih prava i drugo. Za ova sredstva postoji verovatnoća da će u periodu dužem od jedne godine generisati ekonomske koristi u iznosu koji premašuje troškove.

Nematerijalna ulaganja se vrednuju po nabavnoj vrednosti ili ceni koštanja. Nakon početnog priznavanja, nematerijalna ulaganja se iskazuju po nabavnoj vrednosti umanjenoj za ispravku vrednosti i gubitke usled obezvređenja.

Pravo na korišćenje zemljišta, iako je ograničeno na 99 godina, zbog same suštine i očekivane konverzije u vlasništvo nad zemljištem smatra se da ima neograničen korisni vek.

Naknadni troškovi po osnovu ulaganja u nematerijalna ulaganja se mogu kapitalizovati samo u slučaju kada se mogu očekivati buduće ekonomske koristi od sredstva na koje se oni odnose. Svi ostali troškovi predstavljaju rashod perioda u kojem su nastali.

Obračun amortizacije nematerijalnih ulaganja počinje od narednog meseca u odnosu na mesec u kojem je nematerijalno ulaganje raspoloživo za upotrebu. Osnovicu za obračun amortizacije čini nabavna vrednost umanjena za preostalu, rezidualnu vrednost. Ako preostala vrednost nije materijalno značajna, ne uzima se u obzir prilikom obračuna amortizacije, odnosno ne umanjuje osnovicu za amortizaciju. Nematerijalna ulaganja amortizuju se putem proporcionalne metode u roku od pet godina, uz korišćenje amortizacione stope od 20%, osim kod prava korišćenja gradskog građevinskog zemljišta koje se ne amortizuje pošto ima negraničeni korisni vek.

Metod amortizacije, korisni vek i rezidualna vrednost se procenjuju na kraju svakog izveštajnog perioda i kada je to potrebno vrši se njihova korekcija.

3.5. Nekretnine, postrojenja i oprema

Nekretnine, postrojenja i oprema iskazuju se po procenjenoj vrednosti umanjenoj za akumuliranu ispravku vrednosti i gubitke usled obezvređenja. Početno merenje nekretnina, postrojenja i opreme vrši se po nabavnoj vrednosti ili po ceni koštanja. Nabavna vrednost uključuje izdatke direktno pripisive nabavljenom sredstvu.

Izdaci za nekretnine, postrojenja i opremu se priznaju kao sredstvo ako i samo ako je verovatno da će buduće ekonomske koristi povezane sa tim sredstvom priticati u Društvo i ako se izdaci za to sredstvo mogu pouzdano meriti. Nabavke nekretnina, postrojenja i opreme tokom godine evidentirane su po nabavnoj vrednosti koju čini faktura dobavljača uvećana za zavisne troškove nabavke i troškove dovođenja sredstva u stanje funkcionalne pripravnosti.

Za naknadno vrednovanje nekretnina, postrojenja i opreme primenjuje se metod revalorizacije.

Saglasno usvojenoj računovodstvenoj politici, a dan bilansa stanja, rukovodstvo Društva analizira vrednosti po kojima su prikazana nematerijalna i materijalna imovina Društva. Ukoliko postoji indikacija da je neko sredstvo obezvređeno, nadoknativ iznos te imovine se procenjuje kako bi se utvrdio iznos obezvređenja. Ukoliko je nadoknativ iznos nekog sredstva procenjen kao niži od vrednosti po kojoj je to sredstvo prikazano, postojeća vrednost tog sredstva se umanjuje do visine nadoknativne vrednosti, koju predstavlja vrednost veća od neto prodajne vrednosti i vrednosti u upotrebi. Gubitak zbog obezvređenja se priznaje u iznosu razlike, na teret rashoda.

Dobici od prodaje nekretnina, postrojenja i opreme se knjiže direktno u korist ostalih prihoda. Gubici po osnovu prodaje ili rashodovanja nekretnina, postrojenja i opreme terete ostale rashode.

Amortizacija nekretnina, postrojenja i opreme obračunava se po proporcionalnom metodu primenom amortizacionih stopa koje su određene tako da se nabavna vrednost nekretnina, postrojenja i opreme amortizuje u jednakim godišnjim iznosima u toku veka upotrebe. Amortizacija sredstava aktiviranih u toku godine se obračunava kada se sredstva stave u upotrebu, odnosno počev od narednog meseca od datuma nabavke na nabavnu vrednost.

Osnovicu za obračun amortizacije čini revalorizovana vrednost umanjena za preostalu, rezidualnu vrednost. U toku 2014. godine Društvo je donelo odluku da smanji rezidualnu vrednost, tako da građevinski objekti imaju rezidualnu vrednost u iznosu jedne godišnje amortizacije, dok postrojenja i oprema imaju rezidualnu vrednost 1% nabavne vrednosti.

Primenjene stope amortizacije u tekućem i prethodnom obračunskom periodu su:

Opis	2017. %	Procenjeni vek trajanja u godinama	2016. %	Procenjeni vek trajanja u godinama
Građevinski objekti	1,25%-8,0%	12,5 - 80	1,25%-8,0%	12,5 - 80
Proizvodna oprema	2,0%-13,33%	7,5 - 50	2,0%-13,33%	7,5 - 50
Motorna vozila	5,0%-16,67%	6 - 20	5,0%-16,67%	6 - 20
Nameštaj i ost. oprema	2,38%-12,5%	8 - 42	2,38%-12,5%	8 - 42
Kompjuterska oprema	5,0%-20%	5 - 20	5,0%-20%	5 - 20

Određivanje korisnog veka trajanja nekretnina, postrojenja i opreme se zasniva na prethodnom iskustvu sa sličnim sredstvima, kao i na anticipiranom tehničkom razvoju i promenama na koje utiče veliki broj ekonomskih ili industrijskih faktora. Adekvatnost određenog korisnog veka trajanja se preispituje na godišnjem nivou ili kada god postoji indikacija da je došlo do značajne promene faktora koji su predstavljali osnov za određivanje korisnog veka trajanja.

3.6. Biološka sredstva

Biološka sredstva se prikazuju po njihovoj fer vrednosti umanjenoj za troškove prodaje, uz sve prateće dobitke ili gubitke prikazane u bilansu uspeha. Troškovi prodaje uključuju sve troškove oko prodaje sredstava, osim troškova transporta sredstva do prodajnog mesta.

Efekti promene fer vrednosti i prirasta osnovnog stada evidentiraju se u okviru povećanja vrednosti zaliha, a efekti prodaje, prinudnog klanja i slično u okviru troškova nabavne vrednosti prodate robe.

Biološka sredstva se odnose na svinje i goveda. Plodnosna biološka sredstva su iskazana u okviru stalne imovine, dok su konzumna biološka sredstva iskazana u okviru obrtne imovine – zaliha. Biološka sredstva se u toku godine evidentiraju po fer vrednosti kao i na dan bilansa stanja.

3.7. Zalihe

Zalihe se iskazuju po ceni koštanja ili po neto prodajnoj vrednosti u zavisnosti od toga koja je niža. Neto prodajna vrednost je cena po kojoj zalihe mogu biti prodate u normalnim uslovima poslovanja nakon umanjenja cene za troškove prodaje.

Nabavnu vrednost sirovina i trgovačke robe čini fakturna cena dobavljača uvećana za zavisne troškove nabavke. Cenu koštanja nedovršene proizvodnje i gotovih proizvoda čine direktni troškovi materijala i zarada i pripadajući deo opštih troškova proizvodnje. Nedovršena proizvodnja i gotovi proizvodi koji se odnose na konzumna biološka sredstva i poljoprivredne proizvode su vrednovani po fer vrednosti.

Terećenjem ostalih rashoda vrši se ispravka vrednosti zaliha robe u slučajevima kada se oceni da je potrebno svesti vrednost zaliha na njihovu neto prodajnu vrednost. Oštećene zalihe robe i zalihe koje po kvalitetu ne odgovaraju standardima se u potpunosti otpisuju.

3.8. Lizing

Po osnovu ugovora o lizingu Društvo se pojavljuje kao korisnik lizinga. Društvo klafikuje lizing kao finansijski u slučaju kada je ugovorom regulisano da se u osnovi svi rizici i koristi po osnovu vlasništva nad predmetom lizinga prenose na korisnika lizinga. Svi ostali ugovori o lizingu se klasifikuju kao ugovori o operativnom lizingu.

Lizing ugovori koji se odnose na zakup poslovnog prostora uglavnom predstavljaju operativni lizing. Sva plaćanja tokom godine po osnovu operativnog lizinga, evidentirana su kao trošak u bilansu uspeha, ravnomerno pravolinijski tokom perioda trajanja lizinga.

Sredstva koje se drže po osnovu ugovora o finansijskom lizingu se priznaju kao sredstva Društva po njihovoj fer vrednosti ili, ako je ta vrednost niža, po sadašnjoj vrednosti minimalnih lizing rata, utvrđenih na početku trajanja ugovora o lizingu. Na dan bilansa stanja obaveza za lizing je iskazana po sadašnjoj vrednosti minimalnih lizing plaćanja.

Lizing rate su podeljenje na deo koji se odnosi na finansijski trošak i deo koji umanjuje obavezu po osnovu finansijskog lizinga, tako da se postigne konstantna kamatna stopa na preostalom delu obaveze. Finansijski trošak se iskazuje direktno kao rashod perioda.

3.9. Naknade zaposlenima

Kratkoročne beneficije zaposlenih - porezi i doprinosi za obavezno socijalno osiguranje

U skladu sa propisima koji se primenjuju u Republici Srbiji, Društvo je obavezno da uplaćuje doprinose raznim državnim fondovima za socijalnu zaštitu. Ove obaveze uključuju doprinose na teret zaposlenih i na teret poslodavca u iznosima koji se obračunavaju primenom zakonom propisanih stopa. Društvo ima zakonsku obavezu da izvrši obustavu obračunatih doprinosa iz bruto zarada zaposlenih i da za njihov račun izvrši prenos obustavljenih sredstava u korist odgovarajućih državnih fondova. Doprinosi na teret zaposlenih i na teret poslodavca knjiže se na teret troškova u periodu na koji se odnose.

Dugoročne beneficije zaposlenih - obaveze po osnovu otpremnina i jubilarnih nagrada

U skladu sa Pojedinačnim kolektivnim ugovorom o radu, Društvo je u obavezi da isplati otpremnine prilikom odlaska u penziju u visini 2 bruto mesečne zarade koju je zaposleni ostvario u mesecu koji prethodi mesecu u kome se isplaćuje otpremnina, a koje pri tom ne mogu biti manje od 2 prosečne mesečne bruto zarade isplaćene u Republici Srbiji u mesecu koji prethodi mesecu u kome se isplaćuje otpremnina.

Obračun i iskazivanje dugoročnih obaveza po osnovu otpremnina izvršeno je korišćenjem metoda sadašnje vrednosti budućih očekivanih isplata, na osnovu obračuna aktuara. Budući da se radi o dugoročnim naknadama zaposlenima, a ne o naknadama nakon prestanka radnog odnosa, aktuarski dobici i gubici, kao i troškovi prethodne službe priznaju se u celini u periodu u kome nastanu. Društvo nema dodatnih obaveza za naknade zaposlenima po ovom osnovu.

Društvo nema sopstvene penzione fondove niti opcije za isplate zaposlenima u vidu akcija i po tom osnovu nema identifikovanih obaveza na dan 31. decembra 2017. godine.

Kratkoročna, plaćena odsustva

Akumulirana plaćena odsustva mogu da se prenose i koriste u narednim periodima, ukoliko u tekućem periodu nisu iskorišćena u potpunosti. Očekivani troškovi plaćenih odsustava se priznaju u iznosu kumuliranih neiskorišćenih prava na dan bilansa, za koje se očekuje da će biti iskorišćeni u narednom periodu. U slučaju neakumuliranog plaćenog odsustva, obaveza ili trošak se ne priznaju do momenta kada se odsustvo iskoristi.

3.10. Rezervisanja

Rezervisanje se priznaje u bilansu stanja u momentu kada Društvo ima pravnu ili stvarnu obavezu nastalu kao rezultat prošlih događaja i kada je verovatno da će podmirenje obaveze zahtevati odliv sredstava s ekonomskim koristima.

3.11. Kapital

Kapital Društva obuhvata osnovni kapital po osnovu akcijskog kapitala koga čine nominalne akcije, rezervisanja, revalorizacione rezerve i akumulirani rezultat.

3.12. Prihodi

Prihodi od prodaje i pružanja usluga

Prihodi od prodaje proizvoda i robe se priznaju u momentu kada se značajni rizici i koristi koji proizilaze iz vlasništva nad proizvodima i robom prenesu na kupca. Prihodi od prodaje proizvoda i robe su iskazani po fakturnoj vrednosti umanjenoj za odobrene popuste i porez na dodatu vrednost.

Prihodi od pružanja usluga se priznaju u obračunskom periodu u kome je usluga pružena i iskazuju po fakturnoj vrednosti umanjenoj za odobrene popuste i porez na dodatu vrednost.

Prihodi od aktiviranja učinaka

U okviru prihoda od aktiviranja učinaka i robe, iskazuju se prihodi po osnovu upotrebe robe, proizvoda i usluga za nematerijalna ulaganja, za osnovna sredstva, za materijal, za priplod osnovnog stada i za sopstveni transport nabavke materijala i robe.

Finansijski prihodi

Finansijski prihodi obuhvataju prihode od kamata, kursnih razlika, dividendi i ostali finansijski prihodi, ostvareni iz odnosa sa matičnim, zavisnim i ostalim pravnim licima.

Prihodi od kamata se, u skladu sa načelom uzročnosti, priznaju u bilansu uspeha perioda na koji se odnose.

Ostali prihodi

U okviru ostalih prihoda iskazani su dobiti po osnovu prodaje nekretnina, postrojenja i opreme (osnovnih sredstava) i nematerijalnih ulaganja, dobiti od prodaje bioloških sredstava, naplaćena otpisana potraživanja, viškovi, prihodi od umanjenja obaveza, prihodi od ukidanja dugoročnih rezervisanja.

3.13. Rashodi

Rashodi se priznaju u bilansu uspeha po načelu uzročnosti prihoda i rashoda odnosno na obračunskoj osnovi i utvrđuju se za period kada su nastali.

Poslovni rashodi

Poslovni rashodi obuhvataju troškove uslovljene stvaranjem prihoda od prodaje i uključuju nabavnu vrednost prodane robe, troškove materijala, goriva i energije, bruto zarade, troškove amortizacije i usluge pružene od strane trećih lica. Poslovni rashodi obuhvataju i opšte troškove kao što su troškovi zakupa, marketinga, osiguranja, platnog prometa, poreza i ostali troškovi nastali u tekućem obračunskom periodu.

Finansijski rashodi

Finansijski rashodi obuhvataju rashode po osnovu kamata i kursnih razlika i ostale finansijske rashode. Rashodi kamate obuhvataju kamatu obračunatu na primljene kredite, koja se evidentira u bilansu uspeha perioda na koji se odnose, a u skladu sa načelom uzročnosti.

Ostali rashodi

U okviru ostalih rashoda iskazani su gubici po osnovu prodaje i rashodovanja nekretnina, postrojenja i opreme i nematerijalnih ulaganja, gubici po osnovu rashodovanja i prodaje bioloških sredstava, manjkovi, rashodi po osnovu direktnih otpisa potraživanja, rashodi po osnovu obezvređenja zaliha i potraživanja u skladu sa računovodstvenom politikom Društva.

3.14. Porez na dobitak

Tekući porez

Porez na dobit predstavlja iznos koji se obračunava i plaća u skladu sa odredbama Zakona o porezu na dobit preduzeća Republike Srbije. Tekući porez na dobit predstavlja iznos obračunat primenom propisane poreske stope od 15% na osnovicu koju predstavlja oporeziva dobit. Oporeziva dobit se utvrđuje u poreskom bilansu kao dobit pre oporezivanja iskazana u bilansu uspeha, nakon usklađivanja prihoda i rashoda na način propisan poreskim zakonodavstvom Republike Srbije. Iznos ovako utvrđenog poreza i iskazanog u poreskoj prijavi se umanjuje po osnovu poreskih kredita i poreskih podsticaja.

Poresko zakonodavstvo Republike Srbije ne predviđa da se poreski gubici iz tekućeg perioda mogu koristiti kao osnova za povraćaj poreza plaćenog u prethodnim periodima. Međutim, gubici iz tekućeg perioda iskazani u poreskom bilansu, izuzev onih iz kojih proizilaze kapitalni gubici i dobiti, mogu se iskoristiti za umanjenje dobiti utvrđene u poreskom bilansu budućih obračunskih perioda, ali ne duže od pet godina.

Odloženi porez

Odloženi poreski efekti obračunavaju se za sve privremene razlike između poreske osnove sredstava i obaveza i njihove knjigovodstvene vrednosti utvrđene u skladu sa propisima o računovodstvu Republike Srbije. Važeća poreska stopa na dan bilansa stanja ili poreska stopa koja je nakon tog dana stupila na snagu, koristi se za utvrđivanje odloženog poreza i iznosi 15%. Odložene poreske obaveze priznaju se u celini za sve oporezive privremene razlike. Odložena poreska sredstva priznaju se za sve odbitne privremene razlike, kao i po osnovu poreskih gubitaka i poreskih kredita koji se mogu preneti u naredne fiskalne periode do stepena do kojeg je izvesno da će postojati oporeziva dobit po osnovu koje se preneti poreski gubitak i poreski krediti mogu iskoristiti.

Tekući i odloženi porezi priznaju se kao prihodi i rashodi i uključeni su u neto dobit perioda, izuzev iznosa odloženih poreza koji je nastao po osnovu revalorizacije nekretnina, postrojenja i opreme, kao ulaganja u akcije pravnih lica i banaka, a koji se evidentira preko revalorizacionih rezervi.

3.15. Zarada po akciji

Društvo izračunava i obelodanjuje osnovnu zaradu po akciji. Osnovna zarada po akciji obračunava se deljenjem neto dobitka koji pripada akcionarima, imaocima običnih akcija Društva, ponderisanim prosečnim brojem izdatih običnih akcija u toku perioda.

4. UPRAVLJANJE FINANSIJSKIM RIZICIMA

Društvo je u svom redovnom poslovanju u različitom obimu izloženo određenim finansijskim rizicima i to:

- Tržišnim rizicima,
- Riziku likvidnosti,
- Kreditnom riziku.

Upravljanje rizicima u Društvu je usmereno na minimiziranje potencijalnih negativnih uticaja na finansijsko stanje i poslovanje Društva u situaciji nepredvidivosti finansijskih tržišta.

4.1. Tržišni rizik

(a) Rizik od promene kursa stranih valuta

Društvo je izloženo riziku od promene kursa stranih valuta prilikom poslovanja u zemlji i inostranstvu, a koji proističe iz poslovanja sa različitim valutama, prvenstveno EUR. Devizni rizik nastaje u slučajevima neusklađenosti finansijskih sredstava i obaveza izraženih u stranoj valuti i sa valutnom klauzulom. U meri u kojoj je to moguće, Društvo minimizira devizni rizik kroz minimiziranje otvorenih deviznih pozicija.

U narednoj tabeli je prikazana izloženost Društva deviznom riziku na dan 31. decembar 2017. godine:

U hiljadama RSD	CHF	USD	EUR	RSD	Ukupno
Gotovina i gotovinski ekvivalenti	-	-	-	9.380	9.380
Potraživanja od kupaca	-	-	-	123.629	123.629
Ostala dugoročna potraživanja	-	-	-	1.251	1.251
Ostala potraživanja	-	-	-	9.579	9.579
Ukupno				143.839	143.839
Kratkoročne finansijske obaveze	-	-	145.488	-	145.488
Obaveze prema dobavljačima	-	-	8.452	965.112	973.564
Dugoročne obaveze	-	-	402.664	-	402.664
Ostale obaveze	-	-	-	47.039	47.039
Ukupno	-	-	556.604	1.012.151	1.568.755
Neto devizna pozicija na dan 31. decembar 2017.	-	-	(556.604)	(868.312)	(1.424.916)

U narednoj tabeli je prikazana izloženost Društva deviznom riziku na dan 31. decembar 2016. godine:

U hiljadama RSD	CHF	USD	EUR	RSD	Ukupno
Gotovina i gotovinski ekvivalenti	-	-	-	5.078	5.078
Potraživanja od kupaca	-	-	-	97.454	97.454
Ostala dugoročna potraživanja	-	-	-	1.295	1.295

Ostala potraživanja	-	-	-	324	324
Ukupno				104.151	104.151
Kratkoročne finansijske obaveze	-	-	664.543	-	664.543
Obaveze prema dobavljačima	-	-	7.444	388.062	395.506
Dugoročne obaveze	-	-	146.216	-	146.216
Ostale obaveze	-	-	-	13.608	13.608
Ukupno	-	-	818.203	401.670	1.219.873
Neto devizna pozicija na dan 31. decembar 2016.	-	-	(818.203)	(297.519)	(1.115.722)

b) Rizik od promene kamatnih stopa

Društvo je izloženo raznim rizicima koji kroz efekte promena visine tržišnih kamatnih stopa deluju na njegov finansijski položaj i tokove gotovine. Poslovanje Društva je izloženo riziku promene kamatnih stopa u meri u kojoj kamatonosna sredstva (uključujući investicije) i kamatonosne obaveze dospevaju za naplatu u različito vreme ili u različitim iznosima.

Društvo na dan 31.12.2017. godine ima finansijske obaveze sa varijabilnom kamatnom stopom i to kod pet dugoročnih kredita. U sledećoj tabeli je prikazana izloženost Društva riziku promene kamatnih stopa:

	2017.	2016.
Instrumenti sa fiksnom kamatnom stopom		
Finansijska sredstva	-	-
Finansijske obaveze	518.534	718.155
	(518.534)	(718.155)
Instrumenti sa varijabilnom kamatnom stopom		
Finansijska sredstva	-	-
Finansijske obaveze	29.618	92.604
	(29.618)	(92.604)

S obzirom da Društvo nema značajnu kamatonosnu imovinu, prihod Društva i tokovi gotovine u velikoj meri su nezavisni od promena tržišnih kamatnih stopa. Rizik Društva od promena fer vrednosti kamatnih stopa proističe prvenstveno iz obaveza po osnovu primljenih dugoročnih kredita od banaka. Krediti su primljeni po promenljivim kamatnim stopama i izlažu Društvo kamatnom riziku tokova gotovine. Tokom 2017. godine, obaveza po kreditu je bila sa fiksnom i varijabilnom kamatnom stopom, koja je vezana za Euribor. Obaveza po kreditu sa promenljivim kamatnim stopama bila je izražena u stranoj valuti ili se radi o kreditu sa valutnom klauzulom (EUR).

Društvo vrši analizu izloženosti riziku od promene kamatnih stopa na dinamičkoj osnovi uzimajući u obzir alternativne izvore finansiranja i refinansiranja, pre svega za dugoročne obaveze budući da one predstavljaju najznačajniju kamatonosnu poziciju. Aktivnosti upravljanja rizicima imaju za cilj da optimiziraju neto rashod od kamata, uz uslov da su tržišne kamatne stope na nivou koji je u skladu sa poslovnom strategijom Društva.

4.2. Rizik likvidnosti

Rizik likvidnosti je rizik da Društvo neće biti u mogućnosti da finansira sredstva odgovarajućim izvorima finansiranja sa stanovišta rokova i stopa i rizik nemogućnosti da se sredstvo realizuje po razumnoj ceni u odgovarajućem vremenskom okviru.

Društvo upravlja likvidnošću sa ciljem da osigura da izvori finansiranja budu raspoloživi za izmirenje obaveza u trenutku njihovog dospeća. Društvo neprekidno procenjuje rizik likvidnosti identifikovanjem i praćenjem promena u izvorima finansiranja potrebnim za ispunjenje poslovnih ciljeva Društva, a u skladu sa poslovnom strategijom Društva.

Društvo ima pristup raznolikim izvorima finansiranja. Sredstva se prikupljaju putem: kratkoročnih i dugoročnih kredita kao i pozajmicama od matičnog i povezanih pravnih lica.

Sledeća tabela predstavlja ročnost dospeća sredstava i obaveza, prema preostalom roku dospeća, na dan 31. decembar 2017. godine:

U hiljadama RSD	Do 6 meseca	Od 6 meseca do 1 godine	1 do 5 godina	Preko 5 godina	Ukupno
Dugoročni finansijski plasmani	98	40	1.113	-	1.251
Gotovina i gotovinski ekvivalenti	9.380	-	-	-	9.380
Potraživanja	121.069	2.560	-	-	123.629
Ostala potraživanja	9.579	-	-	-	9.579
Ukupno	140.126	2.600	1.113	-	143.839
Kratkoročne finansijske obaveze	141.920	3.568	-	-	145.488
Obaveze prema dobavljačima	973.564	-	-	-	973.564
Dugoročne obaveze	-	-	402.664	-	402.664
Ostale obaveze	47.120	-	-	-	47.120
Ukupno	1.162.604	3.568	402.664	-	1.568.836
Ročna neusklađenost na dan 31. decembar 2017.	(1.022.478)	(968)	(401.551)	-	(1.424.997)

Od RSD 145.488 hiljada ukupno iskazanog iznosa kratkoročnih finansijskih obaveza, RSD 138.355 hiljada odnosi se na kredite odobrene od Komercijalne banke. Društvo ima sredstva za namirenje kratkoročnih finansijskih obaveza u roku, iz priliva operativnih aktivnosti. Uz kontinuiranu podršku matičnog lica Delta Agrar doo Beograd, Društvo neće imati poteškoće u namirivanju kratkoročnih obaveza.

Sledeća tabela predstavlja ročnost dospeća sredstava i obaveza, prema preostalom roku dospeća, na dan 31. decembar 2016. godine:

U hiljadama RSD	Do 6 meseca	Od 6 meseca do 1 godine	1 do 5 godina	Preko 5 godina	Ukupno
Dugoročni finansijski plasmani	252	22	1.021	-	1.295
Gotovina i gotovinski ekvivalenti	5.078	-	-	-	5.078
Potraživanja	34.471	62.983	-	-	97.454

Napredak AD Stara Pazova
Napomene uz pojedinačne finansijske izveštaje

Ostala potraživanja	128.067	-	-	-	128.067
Ukupno	167.868	63.005	1.021	-	231.894
Kratkoročne finansijske obaveze	552.173	112.370	-	-	664.543
Obaveze prema dobavljačima	395.506	-	-	-	395.506
Dugoročne obaveze	-	-	146.216	-	146.216
Ostale obaveze	30.210	-	-	-	30.210
Ukupno	977.889	112.370	146.216	-	1.236.475
Ročna neusklađenost na dan 31. decembar 2016.	(810.021)	(49.365)	(145.195)	-	(1.004.581)

4.3. Kreditni rizik

Kreditni rizik je rizik nastanka finansijskih gubitaka Društva kao rezultat kašnjenja klijenata ili druge ugovorne strane u izmirivanju ugovornih obaveza. Kreditni rizik se prvenstveno vezuje za izloženost Društva po osnovu gotovine i gotovinskih ekvivalenata, depozita u bankama i finansijskim institucijama, investiranja u hartije od vrednosti, potraživanja od pravnih i fizičkih lica i preuzetih obaveza.

Društvo je izloženo kreditnom riziku i obezbeđenje od kreditnog rizika uspostavljeno je preduzimanjem određenih mera i aktivnosti na nivou Društva. U slučaju neblagovremenog izmirivanja obaveza kupaca prema Društvu, istima se prekida isporuka proizvoda. Međutim pored toga, Društvo ima značajnu koncentraciju kreditnog rizika u vezi sa potraživanjima, jer ima mali broj međusobno nepovezanih kupaca sa pojedinačno velikim iznosima dugovanja. Pored prekida isporuka proizvoda, koriste se sledeći mehanizmi naplate: reprogramiranje duga, kompenzacije sa pravnim licima, utuženja, vansudska poravnanja i ostalo.

Na dan 31. decembar 2017. godine Društvo raspolaže gotovinom i gotovinskim ekvivalentima u ukupnom iznosu od RSD 9.380 hiljada (31. decembar 2016. godine: RSD 5.078 hiljada), što po proceni rukovodstva predstavlja maksimalni kreditni rizik po osnovu ovih finansijskih sredstava.

Društvo ima politiku da izdaje garancije ili da se pojavljuje kao jamac u kreditnim poslovima samo prema svojim povezanim društvima.

Potraživanja od kupaca

Maksimalna izloženost Društva po osnovu kreditnog rizika za potraživanja od kupaca po geografskim regionima data je u sledećoj tabeli:

U hiljadama RSD	2017.	2016.
Kupci u zemlji	123.629	97.454
Ukupno	123.629	97.454

Starosna struktura potraživanja od kupaca data je u narednoj tabeli:

Ispravka

Ispravka

Napredak AD Stara Pazova
Napomene uz pojedinačne finansijske izveštaje

U hiljadama RSD	Bruto 2017.	vrednosti 2017.	Bruto 2016.	vrednosti 2016.
Nedospela potraživanja	80.185	-	62.983	-
Doznja od 0 do 30 dana	20.643	-	15.995	-
Doznja od 31 do 60 dana	14.644	-	361	-
Doznja od 61 do 90 dana	4.194	-	755	-
Doznja od 91 do 120 dana	308	-	5.629	-
Doznja od 121 do 360 dana	3.598	-	10.694	-
Doznja preko 360 dana	5.235	5.178	6.521	5.484
Ukupno	128.807	5.178	102.938	5.484

Ispravka vrednosti

Promene na ispravci vrednosti potraživanja od kupaca date su u narednoj tabeli:

U hiljadama RSD	2017.	2016.
Stanje 1. Januara	5.484	4.911
Povećanja	-	766
Smanjenja	(306)	(193)
Otpisi	-	-
Stanje 31. decembar	5.178	5.484

4.5 Pravična (fer) vrednost

Poslovna politika Društva je da obelodani informacije o pravičnoj vrednosti aktive i pasive za koju postoje zvanične tržišne informacije i kada se pravična vrednost značajno razlikuje od knjigovodstvene vrednosti. U Republici Srbiji ne postoji dovoljno tržišnog iskustva, kao ni stabilnosti i likvidnosti kod kupovine i prodaje potraživanja i ostale finansijske aktive i pasive, pošto zvanične tržišne informacije nisu u svakom trenutku raspoložive. Stoga, pravičnu vrednost nije moguće pouzdano utvrditi u odsustvu aktivnog tržišta. Rukovodstvo Društva vrši procenu rizika i u slučajevima kada se oceni da vrednost po kojoj se imovina vodi u poslovnim knjigama neće biti realizovana vrši ispravku vrednosti.

Fer vrednost finansijskih sredstava koja su iskazana po amortizovanoj vrednosti procenjuje se diskontovanjem novčanih tokova korišćenjem kamatne stope po kojoj bi Društvo moglo da pribavi dugoročne pozajmice, a koja odgovara efektivnoj kamatnoj stopi. Društvo smatra da iskazana knjigovodstvena vrednost potraživanja, nakon umanjenja za ispravku vrednosti po osnovu obezvređenja, kao i nominalna vrednost obaveza iz poslovanja, približno odražava njihovu tržišnu vrednost. Fer vrednost obaveza po kreditima procenjuje se diskontovanjem budućih ugovorenih novčanih tokova prema trenutnoj tržišnoj kamatnoj stopi koja je Društvu na raspolaganju za potrebe sličnih finansijskih instrumenata. Ovako utvrđena fer vrednost ne odstupa značajnije od vrednosti po kojoj su iskazane obaveze po kreditima u poslovnim knjigama Društva. Rukovodstvo Društva smatra da iznosi u priloženim finansijskim izveštajima odražavaju vrednost koja je u datim okolnostima najverodostojnija i najkorisnija za potrebe izveštavanja.

5. PRIHODI OD PRODAJE ROBE

U hiljadama RSD	2017.	2016.
Prihodi od prodaje robe – povezana pravna lica	57.387	52.730
Prihodi od prodaje robe – ostala pravna lica	70.431	66.707
Ukupno	127.818	119.437

6. PRIHODI OD PRODAJE PROIZVODA I USLUGA

U hiljadama RSD	2017.	2016.
Prihodi od prodaje proizvoda i usluga – povezana pravna lica	1.326.985	1.166.784
Prihodi od prodaje proizvoda i usluga – ostala pravna lica	360.054	411.838
Ukupno	1.687.039	1.578.622

7. PRIHODI OD PREMIJA, SUBVENCIJA, DOTACIJA I DONACIJA

U hiljadama RSD	2017.	2016.
Prihodi od subvencija	57.025	70.157
Ukupno	57.025	70.157

U toku 2017. godine predati su zahtevi i uplaćene su subvencije za: tovne svinje RSD 10.000 hiljada, priplodne krmače i krave RSD 23.925 hiljada, subvencije za biljnu proizvodnju iznosile su 40 hiljada RSD, RSD 2.318 hiljada je iznosio regres za premiju osiguranja i RSD 20.742 hiljada je premija za mleko.

8. DRUGI POSLOVNI PRIHODI

U hiljadama RSD	2017.	2016.
Prihodi od zakupa-povezana pravna lica	15.889	7.543
Prihodi od zakupa-ostala pravna lica	4.258	2.889
Ostali poslovni prihodi-povezana pravna lica	44.928	26.385
Ostali poslovni prihodi-ostala pravna lica	8.803	22.654
Ukupno	73.878	59.471

Prihodi od zakupa nastaju po osnovu opreme date u zakup povezanim i ostalim pravnim licima i davanja u zakup silo-čelija u silosu, magacinskih i poslovnih prostora; ostali poslovni prihodi se odnose na razne usluge u proizvodnji, usluge pakovanja i lagerovanja i ostale usluge pružene povezanim i ostalim pravnim licima.

9. PRIHODI OD AKTIVIRANJA UČINAKA I ROBE

U hiljadama RSD	2017.	2016.
-----------------	-------	-------

Napredak AD Stara Pazova
Napomene uz pojedinačne finansijske izveštaje

Prihodi po osnovu priploda - Svinjarstvo	37.245	36.902
Prihodi po osnovu priploda - Govedarstvo	23.094	7.523
Prihodi po osnovu upotrebe gotovih proizvoda Fabrike stočne hrane na farmama	593.443	536.440
Prihodi po osnovu upotrebe gotovih proizvoda Ratarstva u Fabrici stočne hrane i na farmama	296.139	289.892
Ukupno	949.921	870.757

10. NABAVNA VREDNOST PRODATE ROBE

U hiljadama RSD	2017.	2016.
Nabavna vrednost prodate robe na veliko	66.844	67.496
Nabavna vrednost prodate robe na malo	71	449
Nabavna vrednost prodatog škart stada	60.051	48.965
Ukupno	126.966	116.910

11. TROŠKOVI MATERIJALA I ENERGIJE

U hiljadama RSD	2017.	2016.
Troškovi materijala za izradu - sirovina	1.212.310	1.113.784
Troškovi pomoćnog materijala	707.002	706.149
Troškovi ostalog materijala	3.457	2.646
Troškovi goriva za vozila	6.474	5.664
Troškovi gasa	2.558	8.182
Troškovi električne energije	28.582	29.222
Ukupno	1.960.383	1.865.647

U 2017. godini došlo je do smanjenja troškova gasa pre svega zbog manjih troškova sušenja ratarskih kultura koje su imale malu vlažnost usled dugog perioda bez padavina.

12. TROŠKOVI ZARADA, NAKNADA ZARADA I OSTALI LIČNI RASHODI

U hiljadama RSD	2017.	2016.
Troškovi bruto zarada	155.026	143.134
Troškovi poreza i doprinosa na zarade i naknade zarada na teret poslodavca	27.775	25.644
Troškovi naknada po ugovoru o delu	341	107
Troškovi omladinske zadruge	-	-
Troškovi naknada po ugovoru o privremenim i povremenim poslovima	15.016	12.146
Troškova naknada fizičkim licima po osnovu ostalih ugovora	-	-
Ostali lični rashodi	10.284	9.032
Ukupno	208.442	190.063

13. TROŠKOVI PROIZVODNIH USLUGA

U hiljadama RSD	2017.	2016.
Troškovi usluga na izradi učinaka	21.448	11.871
Troškovi transportnih usluga	12.582	10.651
Troškovi usluga održavanja	33.958	19.516
Troškovi zakupa	25.330	13.317
Troškovi sajмова i reklame i propagande	21	70
Troškovi ostalih usluga	43.403	39.602
Troškovi ostalih usluga – povezana pravna lica	73.174	70.798
Ukupno	209.916	165.825

Najveći deo povećanja troškova zakupa odnosi se na povećanje zakupa poljoprivrednog zemljišta koje je u 2017. iznosilo 17.950 hiljada RSD (u 2016. godini 9.057 hiljada RSD), a koje Društvo uzima u zakup od Ministarstva poljoprivrede. Tokom 2017. godine je uzeta veća površina zemljišta u zakup u odnosu na 2016. godinu.

Troškovi održavanja su se povećali naročito kod održavanja putničkih vozila, koje je iznosilo u 2017. godini 3.163 hiljada RSD (2016. je iznosilo 2.328 hiljada RSD), održavanja teretnih vozila koje je iznosilo 11.065 hiljada RSD (2016. je bilo 5.370 hiljada RSD) i održavanja osnovnih sredstava 17.816 hiljada RSD (2016. je 10.106 hiljada RSD). Održavanje osnovnih sredstava se povećalo jer je rađena revitalizacija svih bunara koje Društvo koristi, rađeno je njihovo ispitivanje i čišćenje.

14. TROŠKOVI AMORTIZACIJE

U hiljadama RSD	2017.	2016.
Troškovi amortizacije:		
- nekretnine	54.783	61.575
- postojenja i oprema	95.293	100.640
- ulaganja u tuđa osnovna sredstva	262	352
Ukupno	150.338	162.567

15. TROŠKOVI DUGOROČNIH REZERVISANJA

U hiljadama RSD	2017.	2016.
Rezervisanja za naknade i druge beneficije zaposlenih	298	229
Ukupno	298	229

16. NEMATERIJALNI TROŠKOVI

U hiljadama RSD	2017.	2016.
Troškovi reprezentacije	5.447	3.860
Troškovi premije osiguranja	13.195	24.081

Troškovi provizija i naknada	2.000	5.585
Troškovi poreza i doprinosa	21.364	22.311
Ostali rashodi	57.824	61.977
Ukupno	99.830	117.814

Ostali rashodi odnose se na troškove neproizvodnih usluga u iznos od RSD 29.394 hiljada, u okviru kojih su najznačajniji troškovi obezbeđenja u iznosu od RSD 13.467 hiljade, i ostale nematerijalne troškove u iznosu od RSD 28.430 hiljada koji se najvećim delom odnose na rashode pravnih i finansijskih usluga iz oblasti informacionih sistema, usluga iz oblasti ljudskih resursa i usluga planiranja i kontrole pruženih od strane matičnog pravnog lica.

17. FINANSIJSKI PRIHODI

U hiljadama RSD	2017.	2016.
Prihodi od kamata	1	-
Pozitivne kursne razlike – realizovane od ostalih lica	4.758	432
Pozitivne kursne razlike – obračunske od ostalih lica	6.177	-
Pozitivne kursne razlike – obračunske od povezanih lica	16.494	650
Ukupno	27.430	1.082

18. FINANSIJSKI RASHODI

U hiljadama RSD	2017.	2016.
Rashodi kamata po osnovu kredita i lizinga	9.480	21.578
Rashodi kamata po osnovu pozajmice od povezanog lica	15.559	11.499
Negativne kursne razlike – realizovane	859	2.313
Negativne kursne razlike - obračunske	15	6.042
Ostali finansijski rashodi	-	691
Ukupno	25.913	42.123

19. RASHODI OD USKLAĐIVANJA VREDNOSTI IMOVINE

U hiljadama RSD	2017.	2016.
Ispravka i otpis nenaplaćenih potraživanja preko 60 dana	-	766
Ukupno	-	766

20. OSTALI PRIHODI

U hiljadama RSD	2017.	2016.
Dobici od prodaje nekretnina, postrojenja i opreme	5.646	56
Dobici od prodaje bioloških sredstava	3.213	442

Napredak AD Stara Pazova
Napomene uz pojedinačne finansijske izveštaje

Viškovi	1.348	676
Naplaćena otpisana potraživanja	306	322
Prihodi od smanjenja obaveza	55	3
Prihodi od ukidanja dugoročnih rezervisanja	-	647
Prihodi od usklađivanja vrednosti osnovnog i tovnog stada	13.908	45.046
Ostali prihodi	619	582
Ukupno	25.095	47.774

21. OSTALI RASHODI

U hiljadama RSD	2017.	2016.
Gubici od rashodovanja i prodaje nekretnina, postrojenja i opreme	649	6.795
Gubici od prodaje bioloških sredstava	29.668	51.948
Direktan otpis potraživanja	2.872	10
Manjak i otpisi materijala i robe	1.204	1.448
Rashodi po osnovu uginuća stada	78.010	71.817
Obezvredenje zaliha materijala	-	2.746
Obezvredenje nekretnina	60.607	-
Obezvredenje osnovnog i tovnog stada	-	15.304
Ostali rashodi	1.227	514
Ukupno	174.237	150.582

Najveće povećanje ostalih rashoda odnosi se na rashode po osnovu obezvređenja nekretnina, na osnovu procene od strane nezavisnog procenitelja.

22. POREZ NA DOBITAK

(a) Komponente poreza na dobitak

U hiljadama RSD	2017.	2016.
Poreski rashod perioda	-	-
Odloženi poreski rashodi/(prihodi) perioda	(3.562)	(5.374)
Ukupno	3.562	5.374

(b) Usaglašavanje iznosa poreskog rashoda i proizvoda dobitka pre oporezivanja i propisane poreske stope

U hiljadama RSD	2017.	2016.
(Gubitak)/Dobitak pre oporezivanja	(39.518)	97.668
Obračunati porez po zakonskoj stopi od 15%	-	14.650
Poreski efekti rashoda koji se ne priznaju u poreske svrhe	126.285	22.872
Poreski efekat prenetog poreskog kredita	(129.847)	(42.896)

Poreski (prihod) / rashod	(3.562)	(5.374)
Efektivna poreska stopa	n/a	n/a

(c) Nepriznata poreska sredstva

Na dan 31. decembra 2017. godine Društvo nije priznalo odložena poreska sredstva koja se odnose na prenete neiskorišćene poreske gubitke i poreske kredite u iznosu od RSD 30.108 hiljada, usled neizvesnosti da li će postojati dovoljan oporezivi dobitak u budućim periodima na teret koga bi se moglo izvršiti priznavanje prenetih poreskih gubitaka i poreskih kredita.

Preneti poreski gubici ističu u sledećim godinama:

U hiljadama RSD	Godina isteka	2017.	2016.
Godina nastanka poreskih gubitaka			
- 2014	2019	10.861	10.861
Ukupno		10.861	10.861

Preneti poreski krediti ističu u sledećim godinama:

U hiljadama RSD	Godina isteka	2017.	2016.
Godina nastanka poreskih kredita			
- 2007	2016	-	-
- 2008	2017	-	179.469
- 2009	2018	58.585	58.585
- 2011	2016	-	47.013
Ukupno		58.585	285.067

(d) Odložena poreska sredstva/obaveze

U skladu sa odredbama Zakona o porezu na dobit pravnih lica, privredna društva koja su realizovala transakcije sa povezanim licima su dužna da pripreme dokumentaciju o transfernim cenama i da istu zajedno sa poreskom prijavom i poreskim bilansom dostave poreskim organima do 29. juna 2018. godine.

Tokom 2017. Društvo je realizovalo značajne transakcije sa povezanim licima i po tom osnovu je izvršena analiza sa aspekta transfernih cena kao i usklađivanje poreske osnovice za 2017. godinu. Dokumentacija o transfernim cenama je u postupku izrade i biće dostavljena nadležnim organima u zakonski propisanom roku.

Odložena poreska sredstva/obaveze u iznosu od RSD (397.496) hiljada nastala su kao posledica razlike između poreske osnovice pojedinih sredstava i obaveza i iznosa tih sredstava i obaveza iskazanih u bilansu stanja, kao i po osnovu poreskog kredita po osnovu ulaganja u osnovna sredstva. Obračun odloženih poreskih obaveza je prikazan u sledećoj tabeli:

U hiljadama RSD	2017.			2016.		
	Aktiva	Pasiva	Neto	Aktiva	Pasiva	Neto
Efekat procene Amortizacija osnovnih sredstava		374.150	(374.150)			
Poreski kredit po osnovu ulaganja u osnovna sredstva		53.453	(53.453)		14.645	(14.645)
	30.107		30.107	25.763		25.763
Odloženo poresko sredstvo/ obaveza, neto	30.107	427.603	(397.496)	25.763	14.645	11.118

23. NEMATERIJALNA ULAGANJA

Nematerijalna ulaganja obuhvataju pravo korišćenja gradskog građevinskog zemljišta u iznosu od RSD 300.062 hiljada (u 2016. godini RSD 95.602 hiljada). Do značajnog uvećanja vrednosti je došlo usled knjiženja efekata procene nekretnina Društva urađena od strane nezavinskog procenitelja.

24. NEKRETNINE, POSTROJENJA I OPREMA

U hijjadama RSD	Zemljište	Građevinski objekti	Postrojenja i oprema	Ostale nekretnine, postrojenja i oprema	Nekretnine, postrojenja i oprema u pripremi	Ulaganja na		Ukupno
						tudim nekretninama, postrojenju i opremi	Avansi za nekretnine, postrojenja i opremu	
Nabavna vrednost								
Stanje na dan 1. januara 2016.	1.664.427	2.534.150	1.087.258	-	26.560	2.818	14.983	5.330.196
Povećanja u toku godine	-	8.525	68.749	-	42.941	1.225	20.260	141.700
Otuđenja i rashodovanja	(1.623)	(50.846)	(35.953)	-	-	-	-	(88.422)
Efekti procene vrednosti	-	-	-	-	-	-	-	-
Prenosi	-	36.055	2.818	-	(36.055)	(2.818)	-	-
Zatvaranje datih avansa	-	-	-	-	-	-	(20.070)	(20.070)
Ostalo	-	-	-	-	-	-	-	-
Stanje na 31. decembra 2016.	1.662.804	2.527.884	1.122.872	-	33.446	1.225	15.173	5.363.404
Povećanja u toku godine	150	16.176	86.950	-	201.360	-	7.665	312.301
Otuđenja i rashodovanja	(94)	(42)	(26.220)	-	-	-	-	(26.356)
Efekti procene vrednosti	2.287.040	(637.000)	-	-	-	-	-	1.650.040
Prenosi	-	(40.828)	210.150	-	(169.322)	-	-	-
Zatvaranje datih avansa	-	-	-	-	-	-	(22.759)	(22.759)
Ostalo	-	-	-	-	-	-	-	-
Stanje na 31. decembra 2017.	3.949.900	1.866.190	1.393.752	-	65.484	1.225	79	7.276.630
Akumulirana ispravka vrednosti								
Stanje 1. januara 2016.	-	827.973	665.457	-	-	1.097	-	1.494.527
Amortizacija za tekuću godinu	-	61.575	100.640	-	-	352	-	162.567
Otuđenja i rashodovanja	-	(50.981)	(18.452)	-	-	-	-	(69.433)
Efekti procene vrednosti	-	-	-	-	-	-	-	-
Prenosi	-	-	1.097	-	-	(1.097)	-	-
Ostalo	-	-	-	-	-	-	-	-

Napredak AD Stara Pazova
Napomene uz pojedinačne finansijske izveštaje

U hiljadama RSD	Ulaganja na					Ukupno		
	Zemljište	Građevinski objekti	Postrojenja i oprema	Ostale nekretnine, postrojenja i oprema	Nekretnine, postrojenja i oprema u pripremi		Ulaganja na tuđim nekretninama, postrojenju i opremi	Avansi za nekretnine, postrojenja i opremu
Stanje na 31. decembra 2016.	-	838.567	748.742	-	-	352	-	1.587.661
Amortizacija za tekuću godinu	-	54.783	95.293	-	-	262	-	150.338
Otuđenja i rashodovanja	-	(14)	(24.093)	-	-	-	-	(24.107)
Efekt procene vrednosti	-	(893.336)	-	-	-	-	-	(893.336)
Prenosi	-	-	-	-	-	-	-	-
Ostalo	-	-	-	-	-	-	-	-
Stanje na 31. decembra 2017.	-	-	819.942	-	-	614	-	820.556
Sadašnja vrednost na dan								
31. decembra 2016. godine	1.662.804	1.689.317	374.130	-	33.446	873	15.173	3.775.743
Sadašnja vrednost na dan								
31. decembra 2017. godine	3.949.900	1.866.190	573.810	-	65.484	611	79	6.456.074

Društvo na dan 31. decembra 2017. godine ima sadašnju vrednost nekretnina, postrojenja i opreme nad kojima je uspostavljena hipoteka kao sredstvo obezbeđenja oplate odobrenih kredita Društvu AD Napredak i povezanom pravnom licu u iznosu od RSD 1.042.621 hiljada (31. decembar 2016. godine: RSD 1.119.871 hiljada).

Sadašnja vrednost opreme uzete na lizing na dan 31. decembra 2017. godine iznosi RSD 25.568 hiljada (31. decembar 2016: RSD 2.483 hiljada).

Opremu uzetu na lizing čini jedan traktor i tri putnička vozila. Formalno vlasništvo nad lizing opremom prelazi na Društvo isplatom poslednje lizing rate, bez uslova dodatnih plaćanja.

25. BIOLOŠKA SREDSTVA

Promene na biološkim sredstvima su prikazane u narednoj tabeli:

U hiljadama RSD	Šume i višegodišnji zasadi	Osnovno stado	Biološka sredstva u pripremi	Avansi za biološka sredstva	Ukupno
Nabavna vrednost					
Stanje na 1. januar 2017.		126.298	28.864		155.162
Nabavka		6.978	4.170		11.148
Prodaja		(61.930)	(10.107)		(72.037)
Uginuće		(23.833)	(2.855)		(26.688)
Prevođenje		123.276	2.213		125.489
Promena fer vrednosti		447	2.223		2.670
Stanje na 31. decembar 2017.		171.236	24.508		195.744
Dugoročna biološka sredstva- stalna imovina					
		171.236	24.508		195.744
Kratkoročna biološka sredstva-zalihe					
		240.896			240.896

26. DUGOROČNI FINANSIJSKI PLASMANI

U hiljadama RSD	2017.	2016.
Učešća u kapitalu:		
- zavisna pravna lica	1	1
- ostala pravna lica	21	21
Minus: Ispravka vrednosti		
- učešća u kapitalu	21	21
Stanje na dan 31. decembra	1	1

27. DUGOROČNA POTRAŽIVANJA

U hiljadama RSD	2017.	2016.
Ostala dugoročna potraživanja za prodane stanove	1.251	1.295
Stanje na dan 31. decembra	1.251	1.295

28. ZALIHE

U hiljadama RSD	2017.	2016.
Materijal	229.997	110.506
Rezervni delovi	25.516	27.781
Alat i inventar	51.469	64.928
<i>Minus: Ispravka vrednosti</i>	(4.918)	(4.918)
Nedovršena proizvodnja - ratarstvo	105.249	102.212
Nedovršena proizvodnja - stočarstvo	240.896	205.998
Gotovi proizvodi	73.158	213.882
Roba	17.448	13.856
Dati avansi za zalihe i usluge	3.944	9.875
<i>Minus: Ispravka vrednosti</i>	-	-
Stanje na dan 31. decembra	742.759	744.120

Značajno povećanje zaliha materijala odnosi se na veće stanje materijala u silosu za RSD 35.799 hiljada jer u odnosu na prošlu godinu na stanju Društvo ima za više od 1000 tona ječma i soje i veće stanje zaliha materijala u magacinima ratarstva za RSD 29.438 hiljada jer se na zalihama nalaze đubriva koja na 31.12.2016. godine nisu bila na stanju.

29. POTRAŽIVANJA

U hiljadama RSD	2017.	2016.
Potraživanja po osnovu prodaje		
Kupci u zemlji		
Matično i zavisna pravna lica	75.511	33.821
Kupci (treća lica)	53.296	69.117
<i>Minus: Ispravka vrednosti</i>	(5.178)	(5.484)
Druga potraživanja		
Potraživanja od zaposlenih	254	254
Ostala tekuća potraživanja	9.578	323
<i>Minus: Ispravka vrednosti</i>	(253)	(253)
Saldo na dan 31. decembra	133.208	97.778

30. GOTOVINSKI EKVIVALENTI I GOTOVINA

U hiljadama RSD	2017.	2016.
Tekući račun	9.380	5.078
Stanje na dan 31. decembra	9.380	5.078

31. AKTIVNA VREMENSKA RAZGRANIČENJA

U hiljadama RSD	2017.	2016.
Unapred plaćeni troškovi	16.377	16.377
Nefakturisani prihod	9.575	17.320
Razgraničeni troškovi	15.267	27.816
Ostalo	1.332	3.682
Stanje na dan 31. decembra	42.551	65.195

Nefakturisani prihod čine prihodi od naknade štete od Generali osiguranja ado (u iznosu od RSD 3.347 hiljada) i potraživanja za premiju za mleko od kupaca: Somboled DOO Sombor (u iznosu od RSD 5.140) i Meggle Srbija DOO (u iznosu od RSD 1.088).

Razgraničeni troškovi odnose se na troškove osiguranja po polisama koje pokrivaju period 2017/2018, pa je deo troškova koji se odnose na 2018. godinu knjižen na kontima razgraničenja troškova.

32. OSNOVNI KAPITAL

Osnovni kapital Društva se u celini odnosi na obične akcije. Na dan 31. decembar 2017. godine, akcijski kapital se sastoji od 3.199.497 običnih akcija, pojedinačne nominalne vrednosti od 710,00 RSD. Sve emitovane akcije su u potpunosti uplaćene.

U toku 2016. godine izvršen je otkup 329.845 sopstvenih akcija od manjinskih akcionara, od čega su 98.954 akcija poništene, te se po tom osnovu smanjio osnovni kapital u iznosu od 70.257 hiljada RSD. Tokom 2017. godine izvršen je otkup još 78.148 akcija od manjinskih akcionara.

Većinski vlasnik Društva je Delta Agrar doo sa 89,62% akcija i prava glasa. Struktura akcijskog kapitala na dan 31. decembra 2017. godine bila je sledeća:

Akcionar	Broj akcija	U hiljadama RSD	Pravo glasa
Delta Agrar doo	2.867.478	2.035.909	89,6%
Napredak AD Stara Pazova	309.039	219.418	9,6%
Fizička lica	22.980	16.315	0,8%
Ukupno	3.199.497	2.271.642	100,0%

Pored osnovnog kapitala Društvo raspolaže sa ostalim kapitalom RSD 4.845 hiljada (u 2016. RSD 4.845 hiljada) i ostalim rezervama RSD 4.527 hiljada (2016. RSD 4.527 hiljada).

33. DUGOROČNA REZERVISANJA

(a) Struktura dugoročnih rezervisanja je prikazana kako sledi:

U hiljadama RSD	2017.	2016.
Rezervisanja za dugoročne naknade zaposlenima	6.960	6.663
Rezervisanja za troškove sudskih sporova	8.189	8.189
Stanje dan 31. decembra	15.149	14.852

Na dan 31. decembar 2014. godine, Društvo je formiralo rezervisanja za potencijalne gubitke koji mogu proisteći po osnovu verovatnih negativnih ishoda sudskih sporova koji se vode protiv Društva (RSD 8.189 hiljada). Prethodno formirani iznos rezervisanja razmatran je na dan 31. decembar 2017. godine i utvrđeno je da i dalje važe iste pretpostavke zbog čega ne postoji potreba za promenom prethodno formiranog iznosa rezervisanja za troškove sudskih sporova.

Rezervisanja za otpremnine i jubilarne nagrade formirana su na bazi izveštaja nezavisnog aktuara i ista su iskazana u iznosu sadašnje vrednosti očekivanih budućih isplata.

(b) Promene na dugoročnim rezervisanjima u toku 2017. i 2016. godine prikazane su u sledećoj tabeli:

U hiljadama RSD	Sudski sporovi izdata jemstva	Naknade zaposlenima	Ukupno
Stanje na dan 1. januar 2016. godine	8.189	6.499	14.688
Nova rezervisanja u toku godine	-	229	229
Iskorišćena rezervisanja	-	-	-
Ukidanje u korist prihoda	-	(65)	(65)
Stanje na dan 31. decembra 2016. godine	8.189	6.663	14.852
Nova rezervisanja u toku godine	-	297	297
Iskorišćena rezervisanja	-	-	-
Ukidanje u korist prihoda	-	-	-
Stanje na dan 31. decembra 2017. godine	8.189	6.960	15.149

34. DUGOROČNE OBAVEZE

U hiljadama RSD	2017.	2016.
Dugoročni zajmovi matična i zavisna lica	390.856	-
Dugoročni krediti i zajmovi u zemlji	138.355	400.201
Obaveze po osnovu finansijskog lizinga	18.941	3.208
Ostale dugoročne obaveze	-	-
<i>Minus: Tekuća dospeća dugoročnih obaveza</i>		
- dugoročni krediti i zajmovi	138.355	256.008
- dugoročne obaveze po osnovu finansijskog lizinga	7.133	1.185
- ostalo	-	-

Stanje na dan 31. decembra **402.664**   **146.216**

Društvo ima dugoročne kredite kod domaćih banaka. Kamatne stope se kreću u rasponu od fiksna kamatna stopa 2,95% do 3,8% + 3M Euribor. Krediti su sa valutnom kaluzolom.

Dospeće navedenih kredita sa stanjem na dan 31. decembra 2017. i 2016. godine je prikazano u sledećoj tabeli:

U hiljadama RSD	2017.	2016.
Period otplate		
Do 1 godine	138.355	256.008
Od 1 do 5 godina	-	144.193
Preko 5 godina	-	-
Ukupno	138.355	400.201

Obaveze po osnovu finansijskog lizinga

Društvo je putem finansijskog lizinga nabavilo poljoprivredno vučno vozilo i motorna vozila od Društva VB lizing i Raiffeisen lizing. Obaveze po osnovu opreme uzete u finansijski lizing prikazane su kako sledi:

U hiljadama RSD	2017.			2016.		
	Ukupno	Kamata	Glavnica	Ukupno	Kamata	Glavnica
Dospeva do 1 godine	7.565	432	7.133	1.349	164	1.185
Dospeva od 1 do 5 godina	12.087	279	11.808	2.129	107	2.022
Dospeva posle 5 godina						
Ukupne obaveze po osnovu lizinga	19.652	711	18.941	3.478	271	3.207
Tekuća dospeća	7.565	432	7.133	1.349	164	1.185
Stanje na dan 31. decembar	12.087	279	11.808	2.129	107	2.022

35. KRATKOROČNE FINANSIJSKE OBAVEZE

U hiljadama RSD	2017.	2016.
Pozajmice od povezanih lica	-	407.350
Tekuća dospeća:		
Dugoročni krediti i zajmovi	138.355	256.008
Finansijski lizing	7.133	1.185
Stanje na dan 31. decembra	145.488	664.543

36. OBAVEZE IZ POSLOVANJA

U hiljadama RSD	2017.	2016.
-----------------	-------	-------

Primljeni avansi	1	8.883
Dobavljači – povezana pravna lica: matično i zavisna pravna lica u zemlji	886.774	324.839
Dobavljači u zemlji	78.338	63.223
Dobavljači u inostranstvu	8.452	7.444
Stanje na dan 31. decembra	973.565	404.389

37. OSTALE KRATKOROČNE OBAVEZE

U hiljadama RSD	2017.	2016.
Obaveze po osnovu zarada i naknada zarada		
Obaveze za neto zarade i naknade zarada	10.768	9.814
Obaveze za poreze i doprinos na zarada i naknade zarada	7.469	6.757
Druge obaveze		
Obaveze po osnovu kamata	27.331	12.426
Obaveze za dividende i učešće u dobitku	126	126
Obaveze prema zaposlenima	1.345	1.057
Stanje na dan 31. decembra	47.039	30.180

Najveći deo obaveza po osnovu kamata u iznosu od RSD 27.055 hiljada, odnose se na kamate po pozajmicama od povezanih lica.

38. OBAVEZE ZA OSTALE POREZE, DOPRINOSE I DRUGE DAŽBINE

U hiljadama RSD	2017.	2016.
Obaveze za porez iz rezultata	-	-
Obaveze za poreze i doprinose koji terete troškove	81	30
Stanje na dan 31. decembra	81	30

39. PASIVNA VREMENSKA RAZGRANIČENJA

U hiljadama RSD	2017.	2016.
Obračunati troškovi	364	-
Ostala PVR	6.127	6.661
Stanje na dan 31. decembra	6.491	6.661

40. VANBILANSNA EVIDENCIJA

U hiljadama RSD	2017.	2016.
Tuđa roba na zalihama	447.575	88.022

Zemljište u zakupu	2.920	8.994
Stanje na dan 31. decembra	450.495	97.016

Tudja roba na zalihama u iznosu od RSD 447.575 hiljada na dan 31. decembar 2017. godine (31. decembar 2016. godine: RSD 88.022 hiljada) odnosi se na robu u vlasništvu društva Delta Agrara doo i ostalih fizičkih i pravnih lica koja se nalazi u silosu Društva i ostalim magacinima.

41. ZARADA PO AKCIJI

U hiljadama RSD	2017.	2016.
Neto dobitak/gubitak	(35.956)	103.042
Prosečan ponderisani broj akcija	3.199.497	3.199.497
Zarada po akciji (u RSD)	-	32,21

42. OBELODANJIVANJE ODNOSA SA POVEZANIM LICIMA

U svom redovnom poslovanju Društvo ostvaruje poslovne transakcije sa povezanim licima. Društvo pruža usluge povezanim pravnim licima i istovremeno je korisnik njihovih usluga. Odnosi između Društva i njegovih povezanih pravnih lica regulisani su na ugovornoj osnovi i po tržišnim uslovima.

Transakcije sa povezanim licima prikazane su u sledećim tabelama:

Naziv	u hiljadama dinara			
	Kupci		Dobavljači	
	2017.	2016.	2017.	2016.
Delta Agrar	62.290	18.028	856.523	310.473
Jedinstvo	-	-	81	-
Delta Holding	-	-	-	27
Podunavlje	354	-	49	-
DTS	25	7	4.622	3.254
Delta Vet Med	300	236	21.109	8.645
Yuhor Export	11.520	13.879	-	-
NBGP Properties	-	-	-	10
Interservis	-	-	32	30
Delta Real E.	-	-	264	264
Delta Automoto	-	-	833	88
Delta M	-	-	1.870	2.008
Delta DMD	-	-	851	-
Danubius	-	-	396	-
Delta – Pak	-	-	144	40
Topola	1.022	1.671	-	-
SVEGA	75.511	33.821	886.774	324.839

Naziv	u hiljadama dinara			
	Prihodi		Rashodi	
	2017.	2016.	2017.	2016.
Delta Agrar	1.437.825	1.230.081	56.320	51.431
Delta-Pak	-	-	144	44

Delta Automoto	-	-	1.049	961
Delta DMD	-	-	904	608
DTS	61	62	10.674	9.194
Yuhor Export	30	12.618	-	-
Jedinstvo	329	894	1.236	609
Interservis	-	-	303	352
Delta Real Estate	-	-	3	184
Podunavlje	1.144	1.190	488	487
Delta Vet Med	761	759	73.450	70.794
Danubius	-	-	456	-
Delta M	-	-	6.743	7.950
Delta holding	-	-	-	-
NBGP Properties doo	-	-	55	-
Topola	8.098	6.489	-	-
Kozara	4.624	785	11	11
SVEGA	1.452.872	1.252.878	151.836	142.625

43. NEUSAGLAŠENA POTRAŽIVANJA I OBAVEZE

U skladu sa članom 18. Zakona o računovodstvu Društvo je izvršilo usaglašavanje potraživanja i obaveza sa dužnicima i poveriocima. Iznosi neusaglašanih potraživanja i obaveza nisu značajni.

44. POTENCIJALNE OBAVEZE I POTENCIJALNA SREDSTVA

(a) *Sudski sporovi*

Društvo je uključeno u veći broj sudskih sporova koji proističu iz njegovog svakodnevnog poslovanja i odnose se na komercijalna i ugovorna pitanja, kao i pitanja koja se tiču radnih odnosa, a koja se rešavaju ili razmatraju u toku regularnog poslovanja. Društvo procenjuje verovatnoću negativnih ishoda ovih pitanja, kao i iznose verovatnih ili razumnih procena gubitaka. Razumne procene obuhvataju prosuđivanje rukovodstva nakon razmatranja informacija koje uključuju obaveštenja, poravnanja, procene od strane pravnog sektora, dostupne činjenice, identifikaciju potencijalnih odgovornih strana i njihove mogućnosti da doprinesu rešavanju, kao i prethodno iskustvo. Rezervisanje za sudske sporove se formira kada je verovatno da postoji obaveza čiji se iznos može pouzdano proceniti pažljivom analizom. Potrebno rezervisanje se može promeniti u budućnosti zbog novih događaja ili dobijanja novih informacija.

Na dan 31. decembar 2017. godine Društvo se javlja kao tužena strana u određenom broju sudskih sporova. Ukupno procenjeni iznos tužbenih zahteva iznosi RSD 3.683 hiljada (31. decembar 2016. godine: RSD 4.537 hiljada), ne uzimajući u obzir eventualne zatezne kamate po ovom osnovu.

Konačan ishod sudskih sporova u toku je neizvestan. Kao što je obelodanjeno u Napomeni tački 33., na dan 31. decembar 2014. godine Društvo je formiralo rezervisanja za potencijalne gubitke koji mogu proisteći iz navedenih sporova u ukupnom iznosu od RSD 8.189 hiljada. Prethodno formirani iznos rezervisanja razmatran je na dan 31. decembar 2017. godine i utvrđeno je da i

dalje važe iste pretpostavke zbog čega ne postoji potreba za promenom prethodno formiranog iznosa rezervisanja po osnovu sudskih sporova.

(b) Hipoteke i jemstva

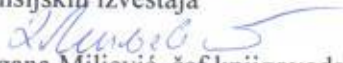
Društvo je na dan 31. decembar 2017. godine jemac za kreditne obaveze povezanih pravnih lica u okviru Holding grupe u ukupnom iznosu od RSD 71.701 hiljada, ali je ukupan iznos jemstva takođe u punom iznosu od RSD 71.701 hiljada pokriven jemstvima drugih članica grupe tako da je opterećenje/rizik za društvo umanjeno jer bi potencijalna obaveza bila podeljena solidarno na sve sadužnike (jemce)
Povezana lica takođe solidarno jemče i za obaveze Društva po primljenim kreditima.
Primljena i data jemstva su višestruka i solidarna.

45. DOGAĐAJI NAKON DATUMA BILANSA STANJA

Nakon datuma sastavljanja bilansa stanja nije bilo događaja koji bi značajnije uticali na finansijski položaj od onog koji je prikazan u finansijskim izveštajima.

U Staroj Pazovi, 30.04.2018. godine

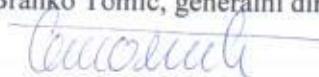
Lice odgovorno za sastavljanje
finansijskih izveštaja

Dragana Miljević, šef knjigovodstva

Zakonski zastupnik

Branko Tomić, generalni direktor

NAPREDAK A.D. STARA PAZOVA

**Finansijski izveštaji
za godinu završenu
31. decembra 2017. godine**

FINANSIJSKI IZVEŠTAJI
 ZA GODINU ZAVRŠENU
 31. DECEMBRA 2017. GODINE

SADRŽAJ:	<i>Strana</i>
Izveštaj nezavisnog revizora	<i>1 - 2</i>
Finansijski izveštaji	
Bilans stanja	<i>3 - 4</i>
Bilans uspeha	<i>5</i>
Izveštaj o ostalom rezultatu	<i>6</i>
Izveštaj o promenama na kapitalu	<i>7</i>
Izveštaj o tokovima gotovine	<i>8</i>
Napomene uz finansijske izveštaje	<i>9 - 47</i>
Godišnji izveštaj o poslovanju	<i>48 - 55</i>

KPMG d.o.o. Beograd
Kraljice Natalije 11
11000 Belgrade
Serbia

Tel.: +381 (0)11 20 50 500
Fax: +381 (0)11 20 50 550
www.kpmg.com/rs

Izveštaj nezavisnog revizora

AKCIONARIMA

NAPREDAK A.D. STARA PAZOVA

Izvršili smo reviziju priloženih finansijskih izveštaja Napretka a.d. Stara Pazova (u daljem tekstu: „Društvo“) koji se sastoje od bilansa stanja na dan 31. decembra 2017. godine, bilansa uspeha, izveštaja o ostalom rezultatu, izveštaja o promenama na kapitalu i izveštaja o tokovima gotovine za godinu koja se završava na taj dan, kao i napomena, koje sadrže pregled osnovnih računovodstvenih politika i ostala obelodanjivanja.

Odgovornost rukovodstva za finansijske izveštaje

Rukovodstvo je odgovorno za sastavljanje i istinit i pošten pregled ovih finansijskih izveštaja u skladu sa računovodstvenim propisima Republike Srbije, kao i za uspostavljanje takvih internih kontrola za koje se smatra da su relevantne za pripremu finansijskih izveštaja, koji ne sadrže materijalno značajne greške, nastale bilo zbog pronevere ili zbog grešaka u radu.

Odgovornost revizora

Naša odgovornost je da na osnovu izvršene revizije izrazimo mišljenje o priloženim finansijskim izveštajima. Reviziju smo izvršili u skladu sa Zakonom o reviziji i standardima revizije primenljivim u Republici Srbiji. Ovi standardi zahtevaju da se pridržavamo etičkih zahteva i da reviziju planiramo i obavimo na način koji nam omogućuje da steknemo razumni nivo uveravanja da finansijski izveštaji ne sadrže materijalno značajne greške.

Revizija obuhvata obavljanje procedura u cilju prikupljanja revizorskih dokaza o iznosima i obelodanjivanjima u finansijskim izveštajima. Izbor procedura zavisi od naše procene, uključujući i procenu rizika od materijalno značajnih grešaka u finansijskim izveštajima, nastalih bilo zbog pronevere ili zbog grešaka u radu. U proceni rizika uzimamo u obzir interne kontrole, koje su relevantne za sastavljanje i istinit i pošten pregled finansijskih izveštaja, sa ciljem kreiranja odgovarajućih revizorskih procedura, ali ne i za svrhe izražavanja mišljenja o efektivnosti primenjenih internih kontrola. Takođe, revizija obuhvata i ocenu adekvatnosti primenjenih računovodstvenih politika i opravdanosti značajnih procenjivanja, koje je rukovodstvo izvršilo, kao i ocenu opšte prezentacije finansijskih izveštaja.

Smatramo da su revizorski dokazi koje smo pribavili dovoljni i odgovarajući i pružaju osnov za izražavanje našeg mišljenja.

Mišljenje

Po našem mišljenju, finansijski izveštaji pružaju istinit i pošten pregled finansijskog položaja Društva na dan 31. decembra 2017. godine, kao i rezultate njegovog poslovanja i tokove gotovine za godinu koja se završava na taj dan i sastavljeni su u skladu sa računovodstvenim propisima Republike Srbije.

Izveštaj o drugim zakonskim i regulatornim zahtevima

Izvršili smo pregled godišnjeg izveštaja o poslovanju Društva. Rukovodstvo Društva je odgovorno za sastavljanje i prezentiranje godišnjeg izveštaja o poslovanju, u skladu sa zahtevima Zakona o računovodstvu (Službeni glasnik RS broj 62/2013). Naša odgovornost je da izrazimo mišljenje o usklađenosti godišnjeg izveštaja o poslovanju sa finansijskim izveštajima za poslovnu 2017. godinu. U vezi sa tim naši postupci ispitivanja su ograničeni na procenjivanje usaglašenosti računovodstvenih informacija sadržanih u godišnjem izveštaju o poslovanju sa godišnjim finansijskim izveštajima koji su bili predmet revizije. Shodno tome naši postupci nisu uključivali pregled ostalih informacija sadržanih u godišnjem izveštaju o poslovanju koje proističu iz informacija i evidencija koje nisu bile predmet revizije.

Po našem mišljenju, računovodstvene informacije prikazane u godišnjem izveštaju o poslovanju su, po svim materijalno značajnim pitanjima, usklađene sa finansijskim izveštajima Društva za godinu koja se završila na dan 31. decembra 2017. godine

Beograd, 30. april 2018. godine

KPMG d.o.o. Beograd

James Thornley
Ovlašćeni revizor

BILANS STANJA NA DAN 31. DECEMBRA 2017

U hiljadama RSD	Napomena	2017	2016
AKTIVA			
Stalna sredstva			
Nematerijalna ulaganja	23	300,062	95,602
Nekretnine, postrojenja, oprema i biološka sredstva	24,25	6,651,818	3,930,905
Dugoročni finansijski plasmani	26	0	1
Dugoročna potraživanja		1,251	1,295
Ukupno stalna imovina		6,953,131	4,027,803
Odložena poreska sredstva	22d	0	25,763
Obrtna imovina			
Zalihe	28	742,759	744,120
Potraživanja po osnovu prodaje	29	123,628	97,454
Druga potraživanja	29	9,579	324
Gotovina i gotovinski ekvivalenti	30	9,380	5,078
Porez na dodatu vrednost		136,880	81,752
Aktivna vremenska razgraničenja	31	42,551	65,195
Ukupno obrtna imovina		1,064,777	993,923
Ukupna aktiva		8,017,909	5,047,489
Vanbilansna aktiva	40	450,495	97,016

[Handwritten signature]

BILANS STANJA NA DAN 31. DECEMBRA 2017 (nastavak)

U hiljadama RSD	Napomena	2016	2016
PASIVA			
Kapital			
Osnovni kapital	32	2,276,487	2,276,487
Otkupljene sopstvene akcije		(219,418)	(163,933)
Rezerve		4,527	4,527
Revalorizacione rezerve		3,173,233	778,713
Neraspoređena dobit		831,062	870,179
Gubitak		(35,956)	0
Ukupno kapital		6,029,937	3,765,973
Dugoročna rezervisanja	33	15,149	14,852
Dugoročne obaveze	34	402,664	146,216
Ukupno dugoročne rezervisanja i obaveze		417,813	161,068
Odložene poreske obaveze	22d	397,496	14,645
Kratkoročne finansijske obaveze	35	145,488	664,543
Primljeni avansi, depoziti i kaucije	36	1	8,883
Obaveze iz poslovanja	36	973,563	395,506
Ostale kratkoročne obaveze	37	47,039	30,180
Obaveze za ostale poreze, doprinose i druge dažbine	38	81	30
Pasivna vremenska razgraničenja	39	6,491	6,661
Ukupno kratkoročne obaveze		1,172,663	1,105,803
Ukupna pasiva		8,017,909	5,047,489
Vanbilansna pasiva	40	450,495	97,016

BILANS USPEHA ZA GODINU KOJA SE ZAVRSAVA 31. DECEMBRA 2017.

U hiljadama RSD	Napomena	2017	2016
Prihodi od prodaje robe	5	127,818	119,437
Prihodi od prodaje proizvoda i usluga	6	1,687,039	1,578,622
Prihodi od premija, subvencija, dotacija	7	57,025	70,157
Drugi poslovni prihodi	8	73,878	59,471
Prihodi iz redovnog poslovanja		1,945,759	1,827,687
Nabavna vrednost prodane robe	10	(126,966)	(116,910)
Prihodi od aktiviranja učinaka i robe	9	949,921	870,757
Povećanje(smanjenje) vrednosti zaliha		(31,402)	162,894
Troškovi materijala	11	(1,922,770)	(1,822,579)
Troškovi goriva i energije	11	(37,613)	(43,068)
Troškovi zarada, naknada zarada i ostali lični rashodi	12	(208,442)	(190,063)
Troškovi proizvodnih usluga	13	(209,916)	(165,825)
Troškovi amortizacije	14	(150,336.96)	(162,567)
Troškovi rezervisanja	15	(298)	(229)
Nematerijalni troškovi	16	(99,830)	(117,814)
Rashodi iz poslovanja		(1,837,651)	(1,585,404)
Poslovni dobitak/(gubitak)		108,108	242,283
Finansijski prihodi	17	27,430	1,082
Finansijski rashodi	18	25,913	42,123
Finansijski prihodi i rashodi (neto)		1,517	(41,041)
Rashodi od usklađivanja vrednosti	19	-	(766)
Ostali prihodi	20	25,094	47,774
Ostali rashodi	21	(174,237)	(150,582)
Dobitak/(gubitak) iz redovnog poslovanja pre poreza		(39,517)	97,668
Dobitak/(gubitak) pre oporezivanja		(39,517)	97,668
Porez na dobit	22a		
Odloženi poreski prihod/(rashod) perioda	22a	3,562	5,374
Neto dobitak/(gubitak)		(35,956)	103,042

**IZVEŠTAJ O OSTALOM REZULTATU ZA GODINU ZAVRSENU
31. DECEMBRA 2017**

<u>U hiljadama RSD</u>	<u>Napomena</u>	<u>2017</u>	<u>2016</u>
Neto rezultat iz poslovanja		(35,956)	103,042
<u>Ostali sveobuhvatni dobitak/(gubitak)</u>			
Stavke koje neće biti reklasifikovane u Bilansu uspeha u budućim periodima			
Promene revalorizacije nematerijalne imovine, nekretnina, postrojenja i opreme		2,394,520	(11,325)
Ostali bruto sveobuhvatni dobitak/(gubitak)		2,394,520	(11,325)
Porez na ostali sveobuhvatni dobitak/(gubitak) perioda			
Neto ostali sveobuhvatni dobitak/(gubitak)		2,394,520	(11,325)
Ukupan neto sveobuhvatni dobitak ili gubitak		2,358,564	91,717

IZVEŠTAJ O PROMENAMA NA KAPITALU U 2017. GODINI

U hiljadama RSD	Osnovni kapital	Rezerve	Otkupljene			Neraspoređena dobit	Gubitak	Ukupno
			sopstvene akcije	Revalorizacione rezerve	Neraspoređena dobit			
Stanje na dan 31. decembra 2016.	2,276,487	4,527	(163,933)	778,713	870,179	-	3,765,973	
Otkup i poništenje sopstvenih akcija	-	-	(55,485)	-	(40,637)	-	(96,122)	
Povećanje revalorizacionih rezervi	-	-	-	2,394,520	-	-	2,394,520	
Dobitak/(Gubitak) tekućeg perioda	-	-	-	-	-	(35,956)	(35,956)	
Ostalo	-	-	-	-	1,520	-	1,520	
Stanje na dan 31. decembra 2017.	2,276,487	4,527	(219,418)	3,173,233	831,062	(35,956)	6,029,935	

IZVEŠTAJ O NOVČANIM TOKOVIMA GOTOVINA ZA 2017. GODINU

U hiljadama RSD	2017	2016
Tokovi gotovine iz poslovnih aktivnosti		
Prilivi od prodaje i primljeni avansi	1,251,028	817,575
Primljene kamate iz poslovnih aktivnosti		
Ostali prilivi iz redovnog poslovanja	46,271	121,457
Isplate dobavljačima i dati avansi	(501,674)	(449,534)
Bruto zarade i ostali lični rashodi za zaposlene	(207,380)	(188,261)
Plaćene kamate	(1,776)	
Porez na dobitak		
Plaćanja po osnovu ostalih javnih prihoda	(43,885)	(22,583)
Neto priliv/(odliv) gotovine iz poslovnih aktivnosti	542,584	278,654
Tokovi gotovine iz aktivnosti investiranja		
Prodaja nematerijalnih ulaganja, nekretnina, postrojenja, opreme i bioloških sredstava	14,582	13,624
Primljene kamate iz aktivnosti investiranja	1	
Kupovina nematerijalnih ulaganja, nekretnina, postrojenja, opreme i bioloških sredstava	(191,274)	(123,090)
Neto priliv/(odliv) gotovine iz aktivnosti investiranja	(176,691)	(109,466)
Tokovi gotovine iz aktivnosti finansiranja		
Dugoročni i kratkoročni krediti i ostale kratkoročne i dugoročne obaveze (neto prilivi)	0	408,381
Dugoročni i kratkoročni krediti i ostale obaveze (neto odlivi)	(261,613)	(164,545)
Finansijski lizing	(3,848)	(2,484)
Isplaćene dividende		
Otkup sopstvenih akcija i udela	(96,122)	(405,709)
Neto priliv/(odliv) gotovine iz aktivnosti finansiranja	(361,583)	(164,357)
Neto (odliv)/priliv gotovine	4,310	4,831
Gotovina na početku obračunskog perioda	5,078	277
Pozitivne kursne razlike po osnovu preračuna gotovine	49	13
Negativne kursne razlike po osnovu preračuna gotovine	57	43
Gotovina na kraju obračunskog perioda	9,380	5,078

NAPREDAK A.D. STARA PAZOVA

**NAPOMENE
uz Finansijske izveštaje
za godinu završenu
31. decembra 2017. godine**

1.	OSNIVANJE I DELATNOST	2
2.	OSNOVA ZA SASTAVLJANJE I PRIKAZIVANJE FINANSIJSKIH IZVEŠTAJA	2
3.	PREGLED ZNAČAJNIH RAČUNOVODSTVENIH POLITIKA	4
4.	UPRAVLJANJE FINANSIJSKIM RIZICIMA	13
5.	PRIHODI OD PRODAJE ROBE	19
6.	PRIHODI OD PRODAJE PROIZVODA I USLUGA	19
7.	PRIHODI OD PREMIJA, SUBVENCIJA, DOTACIJA I DONACIJA	19
8.	DRUGI POSLOVNI PRIHODI	20
9.	PRIHODI OD AKTIVIRANJA UČINAKA I ROBE	20
10.	NABAVNA VREDNOST PRODATE ROBE	20
11.	TROŠKOVI MATERIJALA I ENERGIJE	21
12.	TROŠKOVI ZARADA, NAKNADA ZARADA I OSTALI LIČNI RASHODI	21
13.	TROŠKOVI PROIZVODNIH USLUGA	21
14.	TROŠKOVI AMORTIZACIJE	22
15.	TROŠKOVI DUGOROČNIH REZERVISANJA	22
16.	NEMATERIJALNI TROŠKOVI	22
17.	FINANSIJSKI PRIHODI	22
18.	FINANSIJSKI RASHODI	23
19.	RASHODI OD USKLAĐIVANJA VREDNOSTI IMOVINE	23
20.	OSTALI PRIHODI	23
21.	OSTALI RASHODI	24
22.	POREZ NA DOBITAK	24
23.	NEMATERIJALNA ULAGANJA	26
24.	NEKRETNINE, POSTROJENJA I OPREMA	27
25.	BIOLOŠKA SREDSTVA	29
26.	DUGOROČNI FINANSIJSKI PLASMANI	29
27.	DUGOROČNA POTRAŽIVANJA	29
28.	ZALIHE	29
29.	POTRAŽIVANJA	30
30.	GOTOVINSKI EKVIVALENTI I GOTOVINA	30
31.	AKTIVNA VREMENSKA RAZGRANIČENJA	31
32.	OSNOVNI KAPITAL	31
33.	DUGOROČNA REZERVISANJA	32
34.	DUGOROČNE OBAVEZE	33
35.	KRATKOROČNE FINANSIJSKE OBAVEZE	34
36.	OBAVEZE IZ POSLOVANJA	34
37.	OSTALE KRATKOROČNE OBAVEZE	34
38.	OBAVEZE ZA OSTALE POREZE, DOPRINOSE I DRUGE DAŽBINE	34
39.	PASIVNA VREMENSKA RAZGRANIČENJA	35
40.	VANBILANSNA EVIDENCIJA	35
41.	ZARADA PO AKCIJI	35
42.	OBELODANJIVANJE ODNOSA SA POVEZANIM LICIMA	36
43.	NEUSAGLAŠENA POTRAŽIVANJA I OBAVEZE	37
44.	POTENCIJALNE OBAVEZE I POTENCIJALNA SREDSTVA	37
45.	DOGAĐAJI NAKON DATUMA BILANSA STANJA	38

1. OSNIVANJE I DELATNOST

Akcionarsko društvo Napredak Stara Pazova a.d. (u daljem tekstu Društvo) je osnovano 1947. godine kao pogon Saveznog poljoprivrednog dobra „Novi Beograd“, Zemun, iz koga se izdvaja 1949. godine kao samostalna poljoprivredna organizacija. Na taj način je osnovano i upisano u sudski registar 1951. godine kao Radna organizacija poljoprivredno dobro „Napredak“, Stara Pazova. Društvo je kao akcionarsko društvo poslednji put registrovano kod Agencije za privredne registre pod brojem BD 104824/2007 dana 27.08.2007. godine. Društvo je privatizovano danom potpisivanja ugovora između kupca „Delta-M“, Beograd i Agencije za privatizaciju 22.12.2005. godine i od tog datuma postoji matično-zavisni odnos sa kupcem Delta Agrar doo koji je odvajanjem iz Delta-M doo kao samostalno pravno lice postao većinski vlasnik akcija Napredak Stara Pazova a.d.

Osnovne delatnosti Društva su:

1. poljoprivredna proizvodnja ratarskih kultura: žitarica, industrijskog bilja i krmnog bilja;
2. poljoprivredna proizvodnja povrtarskih kultura;
3. stočarstvo i to: govedarstvo i svinjarstvo;
4. kooperativna poljoprivredna proizvodnja sa poljoprivrednicima i pružanje usluga mehanizacije;
5. usluge sušenja i lagerovanja u silosu;
6. proizvodnja koncentrata;
7. ostalo.

Akcije Društva se kotiraju na berzi, ali u toku 2017. godine nije registrovan bilo kakav promet.

Direktor Društva je Branko Tomić.

Na dan 31. decembra 2017. godine Društvo je imalo 189 zaposlenih, na dan 31.12.2016. godine imalo je 179 zaposlenih.

Sedište Društva je u Staroj Pazovi, ulica Golubinački put bb.

2. OSNOVA ZA SASTAVLJANJE I PRIKAZIVANJE POJEDINAČNIH FINANSIJSKIH IZVEŠTAJA

2.1. Izjava o usklađenosti

Društvo vodi evidenciju i sastavlja pojedinačne finansijske izveštaje u skladu sa važećim Zakonom o računovodstvu (Službeni glasnik RS 62/2013) i ostalom primenljivom zakonskom i podzakonskom regulativom u Republici Srbiji. Za priznavanje, vrednovanje, prezentaciju i obelodanjivanje pozicija u finansijskim izveštajima Društvo je, kao akcionarsko društvo, u obavezi da primenjuje Međunarodne standarde finansijskog izveštavanja („MSFI“). Društvo je primenjivalo u potpunosti „MSFI“, što u smislu Zakona o računovodstvu podrazumeva sledeće: Okvir za pripremanje i prikazivanje finansijskih izveštaja („Okvir“), Međunarodni računovodstveni standardi („MRS“), Međunarodni standardi finansijskog izveštavanja („MSFI“) i sa njima povezana tumačenja, izdata od Komiteta za tumačenje računovodstvenih standarda („IFRIC“), naknadne izmene tih standarda i sa njima povezana tumačenja, odobreni od Odbora za međunarodne računovodstvene standarde („Odbor“), čiji je prevod utvrdilo i objavilo ministarstvo nadležno za poslove finansija („Ministarstvo“).

Prevod MSFI koji utvrđuje i objavljuje Ministarstvo čine osnovni tekstovi MRS, odnosno MSFI, izdati od Odbora za međunarodne računovodstvene standarde, kao i tumačenja izdata od Komiteta za tumačenje računovodstvenih standarda u obliku u kojem su izdati i koji ne uključuju osnove za zaključivanje, ilustrujuće primere, smernice, komentare, suprotna mišljenja, razrađene primere i drugi dopunski objašnjavajući materijal koji može da se usvoji u vezi sa standardima, odnosno tumačenjima, osim ako se izričito ne navodi da je on sastavni deo standarda, odnosno tumačenja. Prevod MSFI utvrđen je Rešenjem Ministra finansija o utvrđivanju prevoda Konceptualnog okvira za finansijsko izveštavanje i osnovnih tekstova Međunarodnih računovodstvenih standarda, odnosno Međunarodnih standarda finansijskog izveštavanja broj 401-00-896/2014-16 od 13. marta 2014. godine, koje je objavljeno u Službenom glasniku RS br. 35 od 27. marta 2014. godine. Navedeni prevod MSFI primenjuje se od finansijskih izveštaja koji se sastavljaju na dan 31. decembra 2014. godine. Izmenjeni ili izdati MSFI i tumačenja standarda, nakon ovog datuma, nisu prevedeni i objavljeni, pa stoga nisu ni primenjeni prilikom sastavljanja priloženih finansijskih izveštaja.

S obzirom na napred navedeno i na to da pojedina zakonska i podzakonska regulativa propisuje računovodstvene postupke koji u pojedinim slučajevima odstupaju od zahteva MSFI kao i to da je Zakonom o računovodstvu dinar utvrđen kao zvanična valuta izveštavanja, računovodstveni propisi Republike Srbije mogu odstupati od zahteva MSFI što može imati uticaj na realnost i objektivnost priloženih finansijskih izveštaja. Shodno tome, priloženi finansijski izveštaji se ne mogu smatrati finansijskim izveštajima sastavljenim u potpunoj saglasnosti sa MSFI na način kako je to definisano odredbama MRS 1 „Prezentacija finansijskih izveštaja“.

Priloženi finansijski izveštaji sastavljeni su u skladu sa načelom istorijskog troška, osim ako drugačije nije navedeno u računovodstvenim politikama koje su navedene u daljem tekstu.

2.2. Pravila procenjivanja

Pojedinačni finansijski izveštaji su sastavljeni na osnovu načela prvobitne (istorijske) vrednosti, osim za sledeće pozicije:

- Finansijska sredstva raspoloživa za prodaju se vrednuju po fer vrednosti,
- Derivativni finansijski instrumenti se vrednuju po fer vrednosti,
- Nekretnine, postrojenja i oprema vrednovani po metodu revalorizacije
- Biološka sredstva vrednovana po fer vrednosti, umanjenoj za troškove prodaje.

2.3. Zvanična valuta izveštavanja

Pojedinačni finansijski izveštaji Društva su iskazani u hiljadama dinara (RSD), koji je funkcionalna valuta Društva i zvanična valuta u kojoj se podnose finansijski izveštaji u Republici Srbiji. Osim ako nije drugačije naznačeno, svi iznosi su navedeni u dinarima zaokruženi u hiljadama.

2.4. Korišćenje procenjivanja

Sastavljanje pojedinačnih finansijskih izveštaja u skladu sa primenjenim okvirom za izveštavanje zahteva od rukovodstva korišćenje najboljih mogućih procena i razumnih pretpostavki, koje imaju efekta na prezentirane vrednosti sredstava i obaveza, kao i prihoda i rashoda u toku izveštajnog perioda. Ove procene i pretpostavke su zasnovane na prethodnom iskustvu, kao i različitim informacijama raspoloživim na dan sastavljanja finansijskih izveštaja, a koje deluju realno i razumno u datim okolnostima. Na bazi ovih informacija se formira pretpostavka o vrednosti sredstava i obaveza, koju nije moguće neposredno potvrditi na bazi

drugih informacija. Stvarna vrednost sredstava i obaveza može da odstupa od vrednosti koja je procenjena na ovaj način.

Procene, kao i pretpostavke na osnovu kojih su procene izvršene, su predmet redovnih provera. Revidirane računovodstvene procene se prikazuju za period u kojem su revidirane, u slučaju da procena ima uticaj samo na dati period, ili za period u kojem su revidirane i za buduće periode, u slučaju da revidiranje utiče na tekući i na buduće periode.

Informacije o oblastima kod kojih je stepen procene najveći i koje mogu imati najznačajniji efekat na iznose priznate u finansijskim izveštajima Društva, date su u okviru sledećih napomena:

- Napomena 3.5 – Koristan vek trajanja nekretnina, postrojenja i opreme,
- Napomena 3.6 – Obezvređenje vrednosti nefinansijske imovine,
- Napomena 3.3 – Obezvređenje potraživanja od kupaca i ostalih potraživanja,
- Napomena 44 – Rezervisanja po osnovu sudskih sporova,
- Napomena 3.9 – Penzije i ostale naknade zaposlenima

2.5. Promene u računovodstvenim politikama

U obračunskom periodu od 01. januara 2017. godine do dana sastavljanja Pojedinačnih finansijskih izveštaja nije došlo do promene u računovodstvenim politikama.

3. PREGLED ZNAČAJNIH RAČUNOVODSTVENIH POLITIKA

Računovodstvene politike date u nastavku Društvo konzistentno primenjuje u svim periodima prezentiranim u ovim pojedinačnim finansijskim izveštajima.

3.1. Načelo stalnosti poslovanja (“going concern“)

Pojedinačni finansijski izveštaji su pripremljeni u skladu sa načelom stalnosti poslovanja (“going concern” konceptom), koji podrazumeva da će Društvo nastaviti da posluje u dogleđnoj budućnosti.

3.2. Poslovne promene u stranoj valuti

Poslovne promene u stranoj valuti su preračunate u dinare po srednjem kursu valute utvrđenom na međubankarskom tržištu deviza, koji je važio na dan poslovne promene.

Monetarne pozicije iskazane u stranoj valuti na dan bilansa stanja, preračunate su u dinare prema srednjem kursu utvrđenom na međubankarskom tržištu deviza, koji je važio na dan bilansa. Nemonetarne pozicije preračunate su u dinare prema srednjem kursu valute koji je važio na dan poslovne promene.

Pozitivne i negativne kursne razlike nastale po osnovu izvršenih plaćanja i naplata u stranim sredstvima plaćanja u toku godine kao i kursne razlike nastale prilikom prevođenja sredstava i obaveza iskazanih u stranoj valuti na dan bilansa iskazane su u bilansu uspeha Društva, kao prihodi/rashodi po osnovu kursnih razlika u okviru pozicije finansijskih prihoda/rashoda.

Potraživanja u koje je ugrađena valutna klauzula preračunata su u dinare po srednjem kursu valute koji je važio na dan bilansa. Pozitivni i negativni efekti nastali po ovom osnovu iskazani su u bilansu uspeha Društva, kao prihodi/rashodi po osnovu efekata ugovorene zaštite od rizika u okviru kategorije ostalih prihoda/rashoda.

Zvanični srednji kursevi značajnijih stranih valuta su:

Valuta	2017.	2016.
CHF	101,2847	114,8473
USD	78,9397	86,8911
EUR	118,4727	123,4723

3.3. Finansijski instrumenti

Klasifikacija

Društvo klasifikuje svoja finansijska sredstva u sledeće kategorije: finansijska sredstva po fer vrednosti čiji se efekti promena u fer vrednostima iskazuju u bilansu uspeha, krediti i potraživanja, finansijska sredstva raspoloživa za prodaju i sredstva koja se drže do roka dospeća. Klasifikacija zavisi od svrhe za koju su finansijska sredstva pribavljena. Rukovodstvo vrši klasifikaciju svojih finansijskih plasmana u momentu inicijalnog priznavanja.

Kredit i potraživanja

Kredit i potraživanja predstavljaju nederivatna finansijska sredstva sa fiksnim ili utvrdivim rokovima plaćanja, koja se ne kotiraju ni na jednom aktivnom tržištu. Uključuju se u tekuća sredstva, osim ukoliko su im rokovi dospeća duži od 12 meseci nakon datuma bilansa stanja. U tom slučaju se klasifikuju kao dugoročna sredstva.

Potraživanja se sastoje od potraživanja od kupaca u zemlji i inostranstvu i ostalih potraživanja.

Potraživanja od kupaca su iskazana po fakturnoj vrednosti umanjenoj za odobrene popuste, kao i za ispravku vrednosti koja je zasnovana na proceni naplativosti pojedinačnog potraživanja. Ispravka vrednosti se formira za ona potraživanja za koje postoji objektivni dokaz da su obezvređena, odnosno za koja rukovodstvo Društva procenjuje da se ne mogu naplatiti u punom iznosu, i ista se evidentira kao rashodi u bilansu uspeha perioda kada je procena izvršena.

Kratkoročni finansijski plasmani se sastoje od tekućih dospeća dugoročnih kredita odobrenih pravnim licima.

Dugoročni krediti obuhvataju dugoročne stambene kredite date radnicima. Dugoročni krediti se inicijalno priznaju po nabavnoj vrednosti, odnosno u visini datih sredstava. Na dan bilansa stanja krediti su iskazani po amortizovanoj vrednosti korišćenjem ugovorene kamatne stope, umanjenoj za eventualnu ispravku vrednosti po osnovu obezvređenja. U slučaju kada se proceni da postoji objektivni dokaz da su krediti obezvređeni, Društvo vrši procenu nadoknadivog iznosa kredita, a iznos gubitka nastao po osnovu umanjenja vrednosti plasmana evidentira se u bilansu uspeha u okviru ostalih rashoda.

Gotovina i gotovinski ekvivalenti

U bilansu tokova gotovine pod gotovinom i gotovinskim ekvivalentima se podrazumevaju gotovina u blagajni, sredstva na računima kod banaka i ostala visoko likvidna finansijska aktiva sa dospećem do 3 meseca.

Finansijska sredstva raspoloživa za prodaju

Finansijska sredstva raspoložive za prodaju su nederivatna finansijska sredstva koja su naznačena kao raspoloživa za prodaju i nisu klasifikovana kao krediti i potraživanja, finansijska sredstva koje se drže do dospeća ili finansijska sredstva po fer vrednosti čiji se efekti promena u fer vrednosti iskazuju u bilansu uspeha. Finansijska sredstva raspoložive za prodaju su plasmani za koje postoji namera držanja u neodređenom vremenskom periodu, koji mogu biti prodane zbog potrebe za likvidnošću ili usled promene kamatnih stopa, deviznih kurseva ili tržišnih cena. Ukoliko za finansijska sredstva raspoloživa za prodaju ne postoji aktivno tržište, ukoliko su sa fiksnim rokom dospeća, finansijska sredstva raspoloživa za prodaju se vrednuju po amortizovanoj vrednosti primenom metoda efektivne kamatne stope.

Kod učešća u kapitalu postoji namera držanja u neodređenom periodu. Ova učešća mogu biti prodana u zavisnosti od potreba za likvidnošću ili u slučaju promene tržišnih cena.

Društvo ima učešća u kapitalu pravnih lica koja obuhvataju ulaganja u akcije pravnih lica. Ova ulaganja su vrednovana po fer vrednosti, kao hartije od vrednosti raspoložive za prodaju. Efekat promena vrednosti učešća u kapitalu, knjigovodstveno se obuhvata preko revalorizacionih rezervi Društva. Učešća u kapitalu za koje ne postoji aktivno tržište vrednovana su po nabavnoj vrednosti.

Priznavanje finansijskih sredstava

Kupovina ili prodaja finansijskog sredstva se evidentira korišćenjem računovodstvenog obuhvatanja na datum saldiranja transakcije.

Vrednovanje finansijskih sredstava

Finansijski instrumenti inicijalno se vrednuju po tržišnoj vrednosti koja uključuje transakcione troškove kod svih finansijskih sredstava ili obaveza osim onih koja se vrednuju po fer vrednosti kroz bilans uspeha. Finansijska sredstva koja se vode po fer vrednosti čiji se efekti promena u fer vrednosti iskazuju u bilansu uspeha inicijalno se priznaju po fer vrednosti, a transakcioni troškovi terete troškove poslovanja u bilansu uspeha.

Finansijska sredstva raspoloživa za prodaju i finansijska sredstva po fer vrednosti čiji se efekti promena u fer vrednosti iskazuju u bilansu uspeha se nakon inicijalnog priznavanja, iskazuju po fer vrednosti.

Kredit i potraživanja, kao i finansijska sredstva koje se drže do dospeća, vrednuju se po amortizovanoj vrednosti korišćenjem metoda efektivne kamatne stope.

Prestanak priznavanja finansijskih sredstava

Društvo vrši isknjiženje finansijskog sredstva kada prava na priliv gotovine po osnovu tog sredstva isteknu ili kada ta prava prenese na drugoga. Svako pravo po prenetoj finansijskoj aktivi, kreirano ili zadržano od strane Društva, priznaje se kao posebno sredstvo ili obaveza.

Vrednovanje po amortizovanim vrednostima

Amortizovana vrednost finansijskog sredstva je iznos po kome se sredstva inicijalno vrednuju, umanjen za otplate glavnice, a uvećan ili umanjen za akumuliranu amortizaciju korišćenjem metoda efektivne kamatne stope.

Vrednovanje po fer vrednosti

Fer vrednost finansijskih instrumenata je iznos za koji sredstvo može biti razmenjeno, ili obaveza izmirena, između obaveštenih, voljnih strana u okviru nezavisne transakcije.

Fer vrednost se određuje primenom dostupnih tržišnih informacija na dan izveštavanja i ostalih modela vrednovanja koje Društvo koristi.

Fer vrednost pojedinih finansijskih instrumenata iskazanih po nominalnoj vrednosti je približno jednaka njihovoj knjigovodstvenoj vrednosti. Ovi instrumenti obuhvataju gotovinu, kao i potraživanja i obaveze koje nemaju ugovoreno dospeće, ni ugovorenu fiksnu kamatnu stopu.

Ostala potraživanja i obaveze se svode na sadašnju vrednost diskontovanjem budućih novčanih tokova uz korišćenje tekućih kamatnih stopa. Rukovodstvo je mišljenja da usled prirode poslovanja Društva i njegovih opštih politika, nema značajnih razlika između knjigovodstvene i fer vrednosti finansijskih sredstava i obaveza.

Obezvredenje finansijskih sredstava

Društvo obračunava obezvređenje sumnjivih potraživanja na osnovu procenjenih gubitaka koji nastaju, jer kupci nisu u mogućnosti da izvrše tražena plaćanja. U proceni odgovarajućeg iznosa gubitka od obezvređivanja za sumnjiva potraživanja, Društvo se oslanja na starost potraživanja, ranije iskustvo sa otpisom, bonitet kupaca i promene u uslovima plaćanja. Ovo zahteva procene vezane za buduće ponašanje kupaca i time izazvane buduće naplate u gotovini. Stvarni nivo potraživanja koja su naplaćena može da se razlikuje od procenjenih nivoa naplate, što može pozitivno ili negativno da se odrazi na rezultate poslovanja.

Za sva potraživanja za koja se proceni da su nenaplativa, formira se ispravka vrednosti u punom iznosu dospelih a nenaplaćenih potraživanja. Odluku o indirektnom otpisu, odnosno ispravci vrednosti potraživanja od kupaca preko računa ispravke vrednosti donosi rukovodstvo Društva, na osnovu procene svakog pojedinačnog potraživanja.

Otpis potraživanja od kupaca se vrši pod uslovom da su potraživanja prethodno bila uključena u prihode Društva, da je potraživanje u knjigama Društva otpisano kao nenaplativo i da Društvo nije moglo da naplati potraživanje sudskim putem. Odluku o direktnom otpisu potraživanja od kupaca donosi rukovodstvo Društva.

Finansijske obaveze

Finansijske obaveze se inicijalno priznaju u visini nabavne vrednosti koja predstavlja poštnu vrednost primljene nadoknade. Nakon inicijalnog priznavanja, finansijske obaveze se iskazuju po amortizovanoj vrednosti korišćenjem metoda efektivne kamatne stope, osim finansijskih obaveza po fer vrednosti kroz bilans uspeha. Amortizovana vrednost finansijske obaveze je iznos po kome se obaveze inicijalno vrednuju, umanjen za otplate glavnice, a uvećan ili umanjen za akumuliranu amortizaciju korišćenjem metoda efektivne kamatne stope.

Finansijske obaveze uključuju obaveze po osnovu kredita odobrenih od banaka u zemlji i inostranstvu. Obaveza je tekuća ukoliko se očekuje da bude izmirena u redovnom toku poslovnog ciklusa Društva odnosno koja dospeva u periodu do 12 meseci nakon datuma bilansa stanja. Sve ostale obaveze se klasifikuju kao dugoročne.

Primljeni krediti sa ugovorenom valutnom klauzulom se obračunavaju u dinarskoj protivvrednosti deviznog iznosa neotplaćenog dela kredita. Prihodi i rashodi nastali po osnovu primene valutne klauzule evidentiraju se u okviru bilansa uspeha kao finansijski prihodi, odnosno finansijski rashodi, odnosno kao ostali prihodi i rashodi za efekte revalorizacije primenom stope rasta cena na malo.

Društvo vrši isknjiženje obaveze kada je obaveza izmirena, ukinuta ili kada je prenet na drugoga.

Obaveze iz poslovanja

Obaveze prema dobavljačima i ostale obaveze iz poslovanja vrednuju se po nominalnoj vrednosti.

3.4. Nematerijalna ulaganja

Nematerijalna ulaganja su nemonetarna sredstva (ne predstavljaju opipljiva fizička sredstva) kao što su goodwill, patenti, licence, koncesije, zaštitni znakovi, žigovi, računovodstveni softveri, franšize, ulaganja u razvoj novih proizvoda, procesa i uređaja, autorskih prava i drugo. Za ova sredstva postoji verovatnoća da će u periodu dužem od jedne godine generisati ekonomske koristi u iznosu koji premašuje troškove.

Nematerijalna ulaganja se vrednuju po nabavnoj vrednosti ili ceni koštanja. Nakon početnog priznavanja, nematerijalna ulaganja se iskazuju po nabavnoj vrednosti umanjenoj za ispravku vrednosti i gubitke usled obezvređenja.

Pravo na korišćenje zemljišta, iako je ograničeno na 99 godina, zbog same suštine i očekivane konverzije u vlasništvo nad zemljištem smatra se da ima neograničen korisni vek.

Naknadni troškovi po osnovu ulaganja u nematerijalna ulaganja se mogu kapitalizovati samo u slučaju kada se mogu očekivati buduće ekonomske koristi od sredstva na koje se oni odnose. Svi ostali troškovi predstavljaju rashod perioda u kojem su nastali.

Obračun amortizacije nematerijalnih ulaganja počinje od narednog meseca u odnosu na mesec u kojem je nematerijalno ulaganje raspoloživo za upotrebu. Osnovicu za obračun amortizacije čini nabavna vrednost umanjena za preostalu, rezidualnu vrednost. Ako preostala vrednost nije materijalno značajna, ne uzima se u obzir prilikom obračuna amortizacije, odnosno ne umanjuje osnovicu za amortizaciju. Nematerijalna ulaganja amortizuju se putem proporcionalne metode u roku od pet godina, uz korišćenje amortizacione stope od 20%, osim kod prava korišćenja gradskog građevinskog zemljišta koje se ne amortizuje pošto ima neograničeni korisni vek.

Metod amortizacije, korisni vek i rezidualna vrednost se procenjuju na kraju svakog izveštajnog perioda i kada je to potrebno vrši se njihova korekcija.

3.5. Nekretnine, postrojenja i oprema

Nekretnine, postrojenja i oprema iskazuju se po procenjenoj vrednosti umanjenoj za akumuliranu ispravku vrednosti i gubitke usled obezvređenja. Početno merenje nekretnina, postrojenja i opreme vrši se po nabavnoj vrednosti ili po ceni koštanja. Nabavna vrednost uključuje izdatke direktno pripisive nabavljenom sredstvu.

Izdaci za nekretnine, postrojenja i opremu se priznaju kao sredstvo ako i samo ako je verovatno da će buduće ekonomske koristi povezane sa tim sredstvom priticati u Društvo i ako se izdaci za to sredstvo mogu pouzdano meriti. Nabavke nekretnina, postrojenja i opreme tokom godine evidentirane su po nabavnoj vrednosti koju čini faktura dobavljača uvećana za zavisne troškove nabavke i troškove dovođenja sredstva u stanje funkcionalne pripravnosti.

Za naknadno vrednovanje nekretnina, postrojenja i opreme primenjuje se metod revalorizacije.

Saglasno usvojenoj računovodstvenoj politici, a dan bilansa stanja, rukovodstvo Društva analizira vrednosti po kojima su prikazana nematerijalna i materijalna imovina Društva. Ukoliko postoji indikacija da je neko sredstvo obezvređeno, nadoknativ iznos te imovine se procenjuje kako bi se utvrdio iznos obezvređenja. Ukoliko je nadoknativ iznos nekog sredstva procenjen kao niži od vrednosti po kojoj je to sredstvo prikazano, postojeća vrednost tog sredstva se umanjuje do visine nadoknativne vrednosti, koju predstavlja vrednost veća od neto prodajne vrednosti i vrednosti u upotrebi. Gubitak zbog obezvređenja se priznaje u iznosu razlike, na teret rashoda.

Dobici od prodaje nekretnina, postrojenja i opreme se knjiže direktno u korist ostalih prihoda. Gubici po osnovu prodaje ili rashodovanja nekretnina, postrojenja i opreme terete ostale rashode.

Amortizacija nekretnina, postrojenja i opreme obračunava se po proporcionalnom metodu primenom amortizacionih stopa koje su određene tako da se nabavna vrednost nekretnina, postrojenja i opreme amortizuje u jednakim godišnjim iznosima u toku veka upotrebe. Amortizacija sredstava aktiviranih u toku godine se obračunava kada se sredstva stave u upotrebu, odnosno počev od narednog meseca od datuma nabavke na nabavnu vrednost.

Osnovicu za obračun amortizacije čini revalorizovana vrednost umanjena za preostalu, rezidualnu vrednost. U toku 2014. godine Društvo je donelo odluku da smanji rezidualnu vrednost, tako da građevinski objekti imaju rezidualnu vrednost u iznosu jedne godišnje amortizacije, dok postrojenja i oprema imaju rezidualnu vrednost 1% nabavne vrednosti.

Primenjene stope amortizacije u tekućem i prethodnom obračunskom periodu su:

Opis	2017. %	Procenjeni vek trajanja u godinama	2016. %	Procenjeni vek trajanja u godinama
Građevinski objekti	1,25%-8,0%	12,5 - 80	1,25%-8,0%	12,5 - 80
Proizvodna oprema	2,0%-13,33%	7,5 - 50	2,0%-13,33%	7,5 - 50
Motorna vozila	5,0%-16,67%	6 - 20	5,0%-16,67%	6 - 20
Nameštaj i ost. oprema	2,38%-12,5%	8 - 42	2,38%-12,5%	8 - 42
Kompjuterska oprema	5,0%-20%	5 - 20	5,0%-20%	5 - 20

Određivanje korisnog veka trajanja nekretnina, postrojenja i opreme se zasniva na prethodnom iskustvu sa sličnim sredstvima, kao i na anticipiranom tehničkom razvoju i promenama na koje utiče veliki broj ekonomskih ili industrijskih faktora. Adekvatnost određenog korisnog veka trajanja se preispituje na godišnjem nivou ili kada god postoji indikacija da je došlo do značajne promene faktora koji su predstavljali osnov za određivanje korisnog veka trajanja.

3.6. Biološka sredstva

Biološka sredstva se prikazuju po njihovoj fer vrednosti umanjenoj za troškove prodaje, uz sve prateće dobitke ili gubitke prikazane u bilansu uspeha. Troškovi prodaje uključuju sve troškove oko prodaje sredstava, osim troškova transporta sredstva do prodajnog mesta.

Efekti promene fer vrednosti i prirasta osnovnog stada evidentiraju se u okviru povećanja vrednosti zaliha, a efekti prodaje, prinudnog klanja i slično u okviru troškova nabavne vrednosti prodane robe.

Biološka sredstva se odnose na svinje i goveda. Plodonosna biološka sredstva su iskazana u okviru stalne imovine, dok su konzumna biološka sredstva iskazana u okviru obrtne imovine – zaliha. Biološka sredstva se u toku godine evidentiraju po fer vrednosti kao i na dan bilansa stanja.

3.7. Zalihe

Zalihe se iskazuju po ceni koštanja ili po neto prodajnoj vrednosti u zavisnosti od toga koja je niža. Neto prodajna vrednost je cena po kojoj zalihe mogu biti prodane u normalnim uslovima poslovanja nakon umanjenja cene za troškove prodaje.

Nabavnu vrednost sirovina i trgovačke robe čini fakturna cena dobavljača uvećana za zavisne troškove nabavke. Cenu koštanja nedovršene proizvodnje i gotovih proizvoda čine direktni troškovi materijala i zarada i pripadajući deo opštih troškova proizvodnje. Nedovršena proizvodnja i gotovi proizvodi koji se odnose na konzumna biološka sredstva i poljoprivredne proizvode su vrednovani po fer vrednosti.

Terećenjem ostalih rashoda vrši se ispravka vrednosti zaliha robe u slučajevima kada se oceni da je potrebno svesti vrednost zaliha na njihovu neto prodajnu vrednost. Oštećene zalihe robe i zalihe koje po kvalitetu ne odgovaraju standardima se u potpunosti otpisuju.

3.8. Lizing

Po osnovu ugovora o lizingu Društvo se pojavljuje kao korisnik lizinga. Društvo klafikuje lizing kao finansijski u slučaju kada je ugovorom regulisano da se u osnovi svi rizici i koristi po osnovu vlasništva nad predmetom lizinga prenose na korisnika lizinga. Svi ostali ugovori o lizingu se klasifikuju kao ugovori o operativnom lizingu.

Lizing ugovori koji se odnose na zakup poslovnog prostora uglavnom predstavljaju operativni lizing. Sva plaćanja tokom godine po osnovu operativnog lizinga, evidentirana su kao trošak u bilansu uspeha, ravnomerno pravolinijski tokom perioda trajanja lizinga.

Sredstva koje se drže po osnovu ugovora o finansijskom lizingu se priznaju kao sredstva Društva po njihovoj fer vrednosti ili, ako je ta vrednost niža, po sadašnjoj vrednosti minimalnih lizing rata, utvrđenih na početku trajanja ugovora o lizingu. Na dan bilansa stanja obaveza za lizing je iskazana po sadašnjoj vrednosti minimalnih lizing plaćanja.

Lizing rate su podeljenje na deo koji se odnosi na finansijski trošak i deo koji umanjuje obavezu po osnovu finansijskog lizinga, tako da se postigne konstantna kamatna stopa na preostalom delu obaveze. Finansijski trošak se iskazuje direktno kao rashod perioda.

3.9. Naknade zaposlenima

Kratkoročne beneficije zaposlenih - porezi i doprinosi za obavezno socijalno osiguranje

U skladu sa propisima koji se primenjuju u Republici Srbiji, Društvo je obavezno da uplaćuje doprinose raznim državnim fondovima za socijalnu zaštitu. Ove obaveze uključuju doprinose na teret zaposlenih i na teret poslodavca u iznosima koji se obračunavaju primenom zakonom propisanih stopa. Društvo ima zakonsku obavezu da izvrši obustavu obračunatih doprinosa iz bruto zarada zaposlenih i da za njihov račun izvrši prenos obustavljenih sredstava u korist odgovarajućih državnih fondova. Doprinosi na teret zaposlenih i na teret poslodavca knjiže se na teret troškova u periodu na koji se odnose.

Dugoročne beneficije zaposlenih - obaveze po osnovu otpremnina i jubilarnih nagrada

U skladu sa Pojedinačnim kolektivnim ugovorom o radu, Društvo je u obavezi da isplati otpremnine prilikom odlaska u penziju u visini 2 bruto mesečne zarade koju je zaposleni ostvario u mesecu koji prethodi mesecu u kome se isplaćuje otpremnina, a koje pri tom ne mogu biti manje od 2 prosečne mesečne bruto zarade isplaćene u Republici Srbiji u mesecu koji prethodi mesecu u kome se isplaćuje otpremnina.

Obračun i iskazivanje dugoročnih obaveza po osnovu otpremnina izvršeno je korišćenjem metoda sadašnje vrednosti budućih očekivanih isplata, na osnovu obračuna aktuara. Budući da se radi o dugoročnim naknadama zaposlenima, a ne o naknadama nakon prestanka radnog odnosa, aktuarski dobici i gubici, kao i troškovi prethodne službe priznaju se u celini u periodu u kome nastanu. Društvo nema dodatnih obaveza za naknade zaposlenima po ovom osnovu.

Društvo nema sopstvene penzione fondove niti opcije za isplate zaposlenima u vidu akcija i po tom osnovu nema identifikovanih obaveza na dan 31. decembra 2017. godine.

Kratkoročna, plaćena odsustva

Akumulirana plaćena odsustva mogu da se prenose i koriste u narednim periodima, ukoliko u tekućem periodu nisu iskorišćena u potpunosti. Očekivani troškovi plaćenih odsustava se priznaju u iznosu kumuliranih neiskorišćenih prava na dan bilansa, za koje se očekuje da će biti iskorišćeni u narednom periodu. U slučaju neakumuliranog plaćenog odsustva, obaveza ili trošak se ne priznaju do momenta kada se odsustvo iskoristi.

3.10. Rezervisanja

Rezervisanje se priznaje u bilansu stanja u momentu kada Društvo ima pravnu ili stvarnu obavezu nastalu kao rezultat prošlih događaja i kada je verovatno da će podmirenje obaveze zahtevati odliv sredstava s ekonomskim koristima.

3.11. Kapital

Kapital Društva obuhvata osnovni kapital po osnovu akcijskog kapitala koga čine nominalne akcije, rezervisanja, revalorizacione rezerve i akumulirani rezultat.

3.12. Prihodi

Prihodi od prodaje i pružanja usluga

Prihodi od prodaje proizvoda i robe se priznaju u momentu kada se značajni rizici i koristi koji proizilaze iz vlasništva nad proizvodima i robom prenesu na kupca. Prihodi od prodaje proizvoda i robe su iskazani po fakturnoj vrednosti umanjenoj za odobrene popuste i porez na dodatu vrednost.

Prihodi od pružanja usluga se priznaju u obračunskom periodu u kome je usluga pružena i iskazuju po fakturnoj vrednosti umanjenoj za odobrene popuste i porez na dodatu vrednost.

Prihodi od aktiviranja učinaka

U okviru prihoda od aktiviranja učinaka i robe, iskazuju se prihodi po osnovu upotrebe robe, proizvoda i usluga za nematerijalna ulaganja, za osnovna sredstva, za materijal, za priplod osnovnog stada i za sopstveni transport nabavke materijala i robe.

Finansijski prihodi

Finansijski prihodi obuhvataju prihode od kamata, kursnih razlika, dividendi i ostali finansijski prihodi, ostvareni iz odnosa sa matičnim, zavisnim i ostalim pravnim licima.

Prihodi od kamata se, u skladu sa načelom uzročnosti, priznaju u bilansu uspeha perioda na koji se odnose.

Ostali prihodi

U okviru ostalih prihoda iskazani su dobiti po osnovu prodaje nekretnina, postrojenja i opreme (osnovnih sredstava) i nematerijalnih ulaganja, dobiti od prodaje bioloških sredstava, naplaćena otpisana potraživanja, viškovi, prihodi od umanjenja obaveza, prihodi od ukidanja dugoročnih rezervisanja.

3.13. Rashodi

Rashodi se priznaju u bilansu uspeha po načelu uzročnosti prihoda i rashoda odnosno na obračunskoj osnovi i utvrđuju se za period kada su nastali.

Poslovni rashodi

Poslovni rashodi obuhvataju troškove uslovljene stvaranjem prihoda od prodaje i uključuju nabavnu vrednost prodane robe, troškove materijala, goriva i energije, bruto zarade, troškove amortizacije i usluge pružene od strane trećih lica. Poslovni rashodi obuhvataju i opšte troškove kao što su troškovi zakupa, marketinga, osiguranja, platnog prometa, poreza i ostali troškovi nastali u tekućem obračunskom periodu.

Finansijski rashodi

Finansijski rashodi obuhvataju rashode po osnovu kamata i kursnih razlika i ostale finansijske rashode. Rashodi kamate obuhvataju kamatu obračunatu na primljene kredite, koja se evidentira u bilansu uspeha perioda na koji se odnose, a u skladu sa načelom uzročnosti.

Ostali rashodi

U okviru ostalih rashoda iskazani su gubici po osnovu prodaje i rashodovanja nekretnina, postrojenja i opreme i nematerijalnih ulaganja, gubici po osnovu rashodovanja i prodaje bioloških sredstava, manjkovi, rashodi po osnovu direktnih otpisa potraživanja, rashodi po osnovu obezvređenja zaliha i potraživanja u skladu sa računovodstvenom politikom Društva.

3.14. Porez na dobitak

Tekući porez

Porez na dobit predstavlja iznos koji se obračunava i plaća u skladu sa odredbama Zakona o porezu na dobit preduzeća Republike Srbije. Tekući porez na dobit predstavlja iznos obračunat primenom propisane poreske stope od 15% na osnovicu koju predstavlja oporeziva dobit. Oporeziva dobit se utvrđuje u poreskom bilansu kao dobit pre oporezivanja iskazana u bilansu uspeha, nakon usklađivanja prihoda i rashoda na način propisan poreskim zakonodavstvom Republike Srbije. Iznos ovako utvrđenog poreza i iskazanog u poreskoj prijavi se umanjuje po osnovu poreskih kredita i poreskih podsticaja.

Poresko zakonodavstvo Republike Srbije ne predviđa da se poreski gubici iz tekućeg perioda mogu koristiti kao osnova za povraćaj poreza plaćenog u prethodnim periodima. Međutim, gubici iz tekućeg perioda iskazani u poreskom bilansu, izuzev onih iz kojih proizilaze kapitalni gubici i dobiti, mogu se iskoristiti za umanjenje dobiti utvrđene u poreskom bilansu budućih obračunskih perioda, ali ne duže od pet godina.

Odloženi porez

Odloženi poreski efekti obračunavaju se za sve privremene razlike između poreske osnove sredstava i obaveza i njihove knjigovodstvene vrednosti utvrđene u skladu sa propisima o računovodstvu Republike Srbije. Važeća poreska stopa na dan bilansa stanja ili poreska stopa koja je nakon tog dana stupila na snagu, koristi se za utvrđivanje odloženog poreza i iznosi 15%. Odložene poreske obaveze priznaju se u celini za sve oporezive privremene razlike. Odložena poreska sredstva priznaju se za sve odbitne privremene razlike, kao i po osnovu poreskih gubitaka i poreskih kredita koji se mogu preneti u naredne fiskalne periode do stepena do kojeg je izvesno da će postojati oporeziva dobit po osnovu koje se preneti poreski gubitak i poreski krediti mogu iskoristiti.

Tekući i odloženi porezi priznaju se kao prihodi i rashodi i uključeni su u neto dobit perioda, izuzev iznosa odloženih poreza koji je nastao po osnovu revalorizacije nekretnina, postrojenja i opreme, kao ulaganja u akcije pravnih lica i banaka, a koji se evidentira preko revalorizacionih rezervi.

3.15. Zarada po akciji

Društvo izračunava i obelodanjuje osnovnu zaradu po akciji. Osnovna zarada po akciji obračunava se deljenjem neto dobitka koji pripada akcionarima, imaoćima običnih akcija Društva, ponderisanim prosečnim brojem izdatih običnih akcija u toku perioda.

4. UPRAVLJANJE FINANSIJSKIM RIZICIMA

Društvo je u svom redovnom poslovanju u različitom obimu izloženo određenim finansijskim rizicima i to:

- Tržišnim rizicima,
- Riziku likvidnosti,
- Kreditnom riziku.

Upravljanje rizicima u Društvu je usmereno na minimiziranje potencijalnih negativnih uticaja na finansijsko stanje i poslovanje Društva u situaciji nepredvidivosti finansijskih tržišta.

4.1. Tržišni rizik

(a) Rizik od promene kursa stranih valuta

Društvo je izloženo riziku od promene kursa stranih valuta prilikom poslovanja u zemlji i inostranstvu, a koji proističe iz poslovanja sa različitim valutama, prvenstveno EUR. Devizni rizik nastaje u slučajevima neusklađenosti finansijskih sredstava i obaveza izraženih u stranoj valuti i sa valutnom klauzulom. U meri u kojoj je to moguće, Društvo minimizira devizni rizik kroz minimiziranje otvorenih deviznih pozicija.

U narednoj tabeli je prikazana izloženost Društva deviznom riziku na dan 31. decembar 2017. godine:

U hiljadama RSD	CHF	USD	EUR	RSD	Ukupno
Gotovina i gotovinski ekvivalenti	-	-	-	9.380	9.380
Potraživanja od kupaca	-	-	-	123.629	123.629
Ostala dugoročna potraživanja	-	-	-	1.251	1.251
Ostala potraživanja	-	-	-	9.579	9.579
Ukupno				143.839	143.839
Kratkoročne finansijske obaveze	-	-	145.488	-	145.488
Obaveze prema dobavljačima	-	-	8.452	965.112	973.564
Dugoročne obaveze	-	-	402.664	-	402.664
Ostale obaveze	-	-	-	47.039	47.039
Ukupno	-	-	556.604	1.012.151	1.568.755
Neto devizna pozicija na dan 31. decembar 2017.	-	-	(556.604)	(868.312)	(1.424.916)

U narednoj tabeli je prikazana izloženost Društva deviznom riziku na dan 31. decembar 2016. godine:

U hiljadama RSD	CHF	USD	EUR	RSD	Ukupno
Gotovina i gotovinski ekvivalenti	-	-	-	5.078	5.078
Potraživanja od kupaca	-	-	-	97.454	97.454
Ostala dugoročna potraživanja	-	-	-	1.295	1.295
Ostala potraživanja	-	-	-	324	324
Ukupno				104.151	104.151
Kratkoročne finansijske obaveze	-	-	664.543	-	664.543
Obaveze prema dobavljačima	-	-	7.444	388.062	395.506
Dugoročne obaveze	-	-	146.216	-	146.216
Ostale obaveze	-	-	-	13.608	13.608
Ukupno	-	-	818.203	401.670	1.219.873
Neto devizna pozicija na dan 31. decembar 2016.	-	-	(818.203)	(297.519)	(1.115.722)

b) Rizik od promene kamatnih stopa

Društvo je izloženo raznim rizicima koji kroz efekte promena visine tržišnih kamatnih stopa deluju na njegov finansijski položaj i tokove gotovine. Poslovanje Društva je izloženo riziku promene kamatnih stopa u meri u kojoj kamatonosna sredstva (uključujući investicije) i kamatonosne obaveze dospevaju za naplatu u različito vreme ili u različitim iznosima.

Društvo na dan 31.12.2017. godine ima finansijske obaveze sa varijabilnom kamatnom stopom i to kod pet dugoročnih kredita. U sledećoj tabeli je prikazana izloženost Društva riziku promene kamatnih stopa:

U hiljadama RSD	2017.	2016.
Finansijska sredstva	-	-
Finansijske obaveze	518.534	718.155
Instrumenti sa fiksnom kamatnom stopom	(518.534)	(718.155)
Finansijska sredstva	-	-
Finansijske obaveze	29.618	92.604
Instrumenti sa varijabilnom kamatnom stopom	(29.618)	(92.604)

S obzirom da Društvo nema značajnu kamatonosnu imovinu, prihod Društva i tokovi gotovine u velikoj meri su nezavisni od promena tržišnih kamatnih stopa. Rizik Društva od promena fer vrednosti kamatnih stopa proističe prvenstveno iz obaveza po osnovu primljenih dugoročnih kredita od banaka. Krediti su primljeni po promenljivim kamatnim stopama i izlažu Društvo kamatnom riziku tokova gotovine. Tokom 2017. godine, obaveza po kreditu je bila sa fiksnom i varijabilnom kamatnom stopom, koja je vezana za Euribor.

Obaveza po kreditu sa promenljivim kamatnim stopama bila je izražena u stranoj valuti ili se radi o kreditu sa valutnom klauzulom (EUR).

Društvo vrši analizu izloženosti riziku od promene kamatnih stopa na dinamičkoj osnovi uzimajući u obzir alternativne izvore finansiranja i refinansiranja, pre svega za dugoročne obaveze budući da one predstavljaju najznačajniju kamatonosnu poziciju. Aktivnosti upravljanja rizicima imaju za cilj da optimiziraju neto rashod od kamata, uz uslov da su tržišne kamatne stope na nivou koji je u skladu sa poslovnom strategijom Društva.

4.2. Rizik likvidnosti

Rizik likvidnosti je rizik da Društvo neće biti u mogućnosti da finansira sredstva odgovarajućim izvorima finansiranja sa stanovišta rokova i stopa i rizik nemogućnosti da se sredstvo realizuje po razumnoj ceni u odgovarajućem vremenskom okviru.

Društvo upravlja likvidnošću sa ciljem da osigura da izvori finansiranja budu raspoloživi za izmirenje obaveza u trenutku njihovog dospeća. Društvo neprekidno procenjuje rizik likvidnosti identifikovanjem i praćenjem promena u izvorima finansiranja potrebnim za ispunjenje poslovnih ciljeva Društva, a u skladu sa poslovnom strategijom Društva.

Društvo ima pristup raznolikim izvorima finansiranja. Sredstva se prikupljaju putem: kratkoročnih i dugoročnih kredita kao i pozajmicama od matičnog i povezanih pravnih lica.

Sledeća tabela predstavlja ročnost dospeća sredstava i obaveza, prema preostalom roku dospeća, na dan 31. decembar 2017. godine:

U hiljadama RSD	Do 6 meseca	Od 6 meseci do 1 godine	1 do 5 godina	Preko 5 godina	Ukupno
Dugoročni finansijski plasmani	98	40	1.113	-	1.251
Gotovina i gotovinski ekvivalenti	9.380	-	-	-	9.380
Potraživanja	121.069	2.560	-	-	123.629
Ostala potraživanja	9.579	-	-	-	9.579
Ukupno	140.126	2.600	1.113	-	143.839
Kratkoročne finansijske obaveze	141.920	3.568	-	-	145.488
Obaveze prema dobavljačima	973.564	-	-	-	973.564
Dugoročne obaveze	-	-	402.664	-	402.664
Ostale obaveze	47.120	-	-	-	47.120
Ukupno	1.162.604	3.568	402.664	-	1.568.836
Ročna neusklađenost na dan 31. decembar 2017.	(1.022.478)	(968)	(401.551)	-	(1.424.997)

Od RSD 145.488 hiljada ukupno iskazanog iznosa kratkoročnih finansijskih obaveza, RSD 138.355 hiljada odnosi se na kredite odobrene od Komercijalne banke. Društvo ima sredstva za namirenje kratkoročnih finansijskih obaveza u roku, iz priliva operativnih aktivnosti. Uz kontinuiranu podršku matičnog lica Delta Agrar doo Beograd, Društvo neće imati poteškoće u namirivanju kratkoročnih obaveza.

Sledeća tabela predstavlja ročnost dospeća sredstava i obaveza, prema preostalom roku dospeća, na dan 31. decembar 2016. godine:

U hiljadama RSD	Do 6 meseca	Od 6 meseca do 1 godine	1 do 5 godina	Preko 5 godina	Ukupno
Dugoročni finansijski plasmani	252	22	1.021	-	1.295
Gotovina i gotovinski ekvivalenti	5.078	-	-	-	5.078
Potraživanja	34.471	62.983	-	-	97.454
Ostala potraživanja	128.067	-	-	-	128.067
Ukupno	167.868	63.005	1.021	-	231.894
Kratkoročne finansijske obaveze	552.173	112.370	-	-	664.543
Obaveze prema dobavljačima	395.506	-	-	-	395.506
Dugoročne obaveze	-	-	146.216	-	146.216
Ostale obaveze	30.210	-	-	-	30.210
Ukupno	977.889	112.370	146.216	-	1.236.475
Ročna neusklađenost na dan 31. decembar 2016.	(810.021)	(49.365)	(145.195)	-	(1.004.581)

4.3. Kreditni rizik

Kreditni rizik je rizik nastanka finansijskih gubitaka Društva kao rezultat kašnjenja klijenata ili druge ugovorne strane u izmirivanju ugovornih obaveza. Kreditni rizik se prvenstveno vezuje za izloženost Društva po osnovu gotovine i gotovinskih ekvivalenata, depozita u bankama i finansijskim institucijama, investiranja u hartije od vrednosti, potraživanja od pravnih i fizičkih lica i preuzetih obaveza.

Društvo je izloženo kreditnom riziku i obezbeđenje od kreditnog rizika uspostavljeno je preduzimanjem određenih mera i aktivnosti na nivou Društva. U slučaju neblagovremenog izmirivanja obaveza kupaca prema Društvu, istima se prekida isporuka proizvoda. Međutim pored toga, Društvo ima značajnu koncentraciju kreditnog rizika u vezi sa potraživanjima, jer ima mali broj međusobno nepovezanih kupaca sa pojedinačno velikim iznosima dugovanja. Pored prekida isporuka proizvoda, koriste se sledeći mehanizmi naplate: reprogramiranje duga, kompenzacije sa pravnim licima, utuženja, vansudska poravnanja i ostalo.

Na dan 31. decembar 2017. godine Društvo raspolaže gotovinom i gotovinskim ekvivalentima u ukupnom iznosu od RSD 9.380 hiljada (31. decembar 2016. godine: RSD 5.078 hiljada), što po proceni rukovodstva predstavlja maksimalni kreditni rizik po osnovu ovih finansijskih sredstava.

Društvo ima politiku da izdaje garancije ili da se pojavljuje kao jamac u kreditnim poslovima samo prema svojim povezanim društvima.

Potraživanja od kupaca

Maksimalna izloženost Društva po osnovu kreditnog rizika za potraživanja od kupaca po geografskim regionima data je u sledećoj tabeli:

U hiljadama RSD	2017.	2016.
Kupci u zemlji	123.629	97.454
Ukupno	123.629	97.454

Starosna struktura potraživanja od kupaca data je u narednoj tabeli:

U hiljadama RSD	Bruto 2017.	Ispravka vrednosti 2017.	Bruto 2016.	Ispravka vrednosti 2016.
Nedospela potraživanja	80.185	-	62.983	-
Docnja od 0 do 30 dana	20.643	-	15.995	-
Docnja od 31 do 60 dana	14.644	-	361	-
Docnja od 61 do 90 dana	4.194	-	755	-
Docnja od 91 do 120 dana	308	-	5.629	-
Docnja od 121 do 360 dana	3.598	-	10.694	-
Docnja preko 360 dana	5.235	5.178	6.521	5.484
Ukupno	128.807	5.178	102.938	5.484

Ispravka vrednosti

Promene na ispravci vrednosti potraživanja od kupaca date su u narednoj tabeli:

U hiljadama RSD	2017.	2016.
Stanje 1. januara	5.484	4.911
Povećanja	-	766
Smanjenja	(306)	(193)
Otpisi	-	-
Stanje 31. decembar	5.178	5.484

4.5 Pravična (fer) vrednost

Poslovna politika Društva je da obelodani informacije o pravičnoj vrednosti aktive i pasive za koju postoje zvanične tržišne informacije i kada se pravična vrednost značajno razlikuje od knjigovodstvene vrednosti. U Republici Srbiji ne postoji dovoljno tržišnog iskustva, kao ni stabilnosti i likvidnosti kod kupovine i prodaje potraživanja i ostale finansijske aktive i pasive, pošto zvanične tržišne informacije nisu u svakom trenutku raspoložive. Stoga, pravičnu vrednost nije moguće pouzdano utvrditi u odsustvu aktivnog tržišta. Rukovodstvo Društva vrši procenu rizika i u slučajevima kada se oceni da vrednost po kojoj se imovina vodi u poslovnim knjigama neće biti realizovana vrši ispravku vrednosti.

Fer vrednost finansijskih sredstava koja su iskazana po amortizovanoj vrednosti procenjuje se diskontovanjem novčanih tokova korišćenjem kamatne stope po kojoj bi Društvo moglo da pribavi dugoročne pozajmice, a koja odgovara efektivnoj kamatnoj stopi. Društvo smatra da iskazana knjigovodstvena vrednost potraživanja, nakon umanjenja za ispravku vrednosti po osnovu obezvređenja, kao i nominalna vrednost obaveza iz poslovanja, približno odražava njihovu tržišnu vrednost. Fer vrednost obaveza po kreditima procenjuje se diskontovanjem budućih ugovorenih novčanih tokova prema trenutnoj tržišnoj kamatnoj stopi koja je Društvu na raspolaganju za potrebe sličnih finansijskih instrumenata. Ovako utvrđena fer vrednost ne odstupa značajnije od vrednosti po kojoj su iskazane obaveze po kreditima u poslovnim knjigama Društva. Rukovodstvo Društva smatra da iznosi u priloženim finansijskim izveštajima odražavaju vrednost koja je u datim okolnostima najverodostojnija i najkorisnija za potrebe izveštavanja.

5. PRIHODI OD PRODAJE ROBE

U hiljadama RSD	2017.	2016.
Prihodi od prodaje robe – povezana pravna lica	57.387	52.730
Prihodi od prodaje robe – ostala pravna lica	70.431	66.707
Ukupno	127.818	119.437

6. PRIHODI OD PRODAJE PROIZVODA I USLUGA

U hiljadama RSD	2017.	2016.
Prihodi od prodaje proizvoda i usluga – povezana pravna lica	1.326.985	1.166.784
Prihodi od prodaje proizvoda i usluga – ostala pravna lica	360.054	411.838
Ukupno	1.687.039	1.578.622

7. PRIHODI OD PREMIJA, SUBVENCIJA, DOTACIJA I DONACIJA

U hiljadama RSD	2017.	2016.
Prihodi od subvencija	57.025	70.157
Ukupno	57.025	70.157

U toku 2017. godine predati su zahtevi i uplaćene su subvencije za: toвне svinje RSD 10.000 hiljada, priplodne krmače i krave RSD 23.925 hiljada, subvencije za biljnu proizvodnju iznosile su 40 hiljada RSD, RSD 2.318 hiljada je iznosio regres za premiju osiguranja i RSD 20.742 hiljada je premija za mleko.

8. DRUGI POSLOVNI PRIHODI

U hiljadama RSD	2017.	2016.
Prihodi od zakupa-povezana pravna lica	15.889	7.543
Prihodi od zakupa-ostala pravna lica	4.258	2.889
Ostali poslovni prihodi-povezana pravna lica	44.928	26.385
Ostali poslovni prihodi-ostala pravna lica	8.803	22.654
Ukupno	73.878	59.471

Prihodi od zakupa nastaju po osnovu opreme date u zakup povezanim i ostalim pravnim licima i davanja u zakup silo-čelija u silosu, magacinskih i poslovnih prostora; ostali poslovni prihodi se odnose na razne usluge u proizvodnji, usluge pakovanja i lagerovanja i ostale usluge pružene povezanim i ostalim pravnim licima.

9. PRIHODI OD AKTIVIRANJA UČINAKA I ROBE

U hiljadama RSD	2017.	2016.
Prihodi po osnovu priploda - Svinjarstvo	37.245	36.902
Prihodi po osnovu priploda - Govedarstvo	23.094	7.523
Prihodi po osnovu upotrebe gotovih proizvoda Fabrike stočne hrane na farmama	593.443	536.440
Prihodi po osnovu upotrebe gotovih proizvoda Ratarstva u Fabrici stočne hrane i na farmama	296.139	289.892
Ukupno	949.921	870.757

10. NABAVNA VREDNOST PRODATE ROBE

U hiljadama RSD	2017.	2016.
Nabavna vrednost prodate robe na veliko	66.844	67.496
Nabavna vrednost prodate robe na malo	71	449
Nabavna vrednost prodatog škart stada	60.051	48.965
Ukupno	126.966	116.910

11. TROŠKOVI MATERIJALA I ENERGIJE

U hiljadama RSD	2017.	2016.
Troškovi materijala za izradu - sirovina	1.212.310	1.113.784
Troškovi pomoćnog materijala	707.002	706.149
Troškovi ostalog materijala	3.457	2.646
Troškovi goriva za vozila	6.474	5.664
Troškovi gasa	2.558	8.182
Troškovi električne energije	28.582	29.222
Ukupno	1.960.383	1.865.647

U 2017. godini došlo je do smanjenja troškova gasa pre svega zbog manjih troškova sušenja ratarskih kultura koje su imale malu vlažnost usled dugog perioda bez padavina.

12. TROŠKOVI ZARADA, NAKNADA ZARADA I OSTALI LIČNI RASHODI

U hiljadama RSD	2017.	2016.
Troškovi bruto zarada	155.026	143.134
Troškovi poreza i doprinosa na zarade i naknade zarada na teret poslodavca	27.775	25.644
Troškovi naknada po ugovoru o delu	341	107
Troškovi omladinske zadruge	-	-
Troškovi naknada po ugovoru o privremenim i povremenim poslovima	15.016	12.146
Troškova naknada fizičkim licima po osnovu ostalih ugovora	-	-
Ostali lični rashodi	10.284	9.032
Ukupno	208.442	190.063

13. TROŠKOVI PROIZVODNIH USLUGA

U hiljadama RSD	2017.	2016.
Troškovi usluga na izradi učinaka	21.448	11.871
Troškovi transportnih usluga	12.582	10.651
Troškovi usluga održavanja	33.958	19.516
Troškovi zakupa	25.330	13.317
Troškovi sajмова i reklame i propagande	21	70
Troškovi ostalih usluga	43.403	39.602
Troškovi ostalih usluga – povezana pravna lica	73.174	70.798
Ukupno	209.916	165.825

Najveći deo povećanja troškova zakupa odnosi se na povećanje zakupa poljoprivrednog zemljišta koje je u 2017. iznosilo 17.950 hiljada RSD (u 2016. godini 9.057 hiljada RSD), a koje Društvo uzima u zakup od Ministarstva poljoprivrede. Tokom 2017. godine je uzeta veća površina zemljišta u zakup u odnosu na 2016. godinu.

Troškovi održavanja su se povećali naročito kod održavanja putničkih vozila, koje je iznosilo u 2017. godini 3.163 hiljada RSD (2016. je iznosilo 2.328 hiljada RSD), održavanja teretnih vozila koje je iznosilo 11.065 hiljada RSD (2016. je bilo 5.370 hiljada RSD) i održavanja osnovnih sredstava 17.816 hiljada RSD (2016. je 10.106 hiljada RSD). Održavanje osnovnih sredstava se povećalo jer je rađena revitalizacija svih bunara koje Društvo koristi, rađeno je njihovo ispitivanje i čišćenje.

14. TROŠKOVI AMORTIZACIJE

U hiljadama RSD	2017.	2016.
Troškovi amortizacije:		
- nekretnine	54.783	61.575
- postojenja i oprema	95.293	100.640
- ulaganja u tuđa osnovna sredstva	262	352
Ukupno	150.338	162.567

15. TROŠKOVI DUGOROČNIH REZERVISANJA

U hiljadama RSD	2017.	2016.
Rezervisanja za naknade i druge beneficije zaposlenih	298	229
Ukupno	298	229

16. NEMATERIJALNI TROŠKOVI

U hiljadama RSD	2017.	2016.
Troškovi reprezentacije	5.447	3.860
Troškovi premije osiguranja	13.195	24.081
Troškovi provizija i naknada	2.000	5.585
Troškovi poreza i doprinosa	21.364	22.311
Ostali rashodi	57.824	61.977
Ukupno	99.830	117.814

Ostali rashodi odnose se na troškove neproizvodnih usluga u iznos od RSD 29.394 hiljada, u okviru kojih su najznačajniji troškovi obezbeđenja u iznosu od RSD 13.467 hiljade, i ostale nematerijalne troškove u iznosu od RSD 28.430 hiljada koji se najvećim delom odnose na rashode pravnih i finansijskih usluga iz oblasti informacionih sistema, usluga iz oblasti ljudskih resursa i usluga planiranja i kontrole pruženih od strane matičnog pravnog lica.

17. FINANSIJSKI PRIHODI

U hiljadama RSD	2017.	2016.
Prihodi od kamata	1	-
Pozitivne kursne razlike – realizovane od ostalih lica	4.758	432
Pozitivne kursne razlike – obračunske od ostalih lica	6.177	-
Pozitivne kursne razlike – obračunske od povezanih lica	16.494	650
Ukupno	27.430	1.082

18. FINANSIJSKI RASHODI

U hiljadama RSD	2017.	2016.
Rashodi kamata po osnovu kredita i lizinga	9.480	21.578
Rashodi kamata po osnovu pozajmice od povezanog lica	15.559	11.499
Negativne kursne razlike – realizovane	859	2.313
Negativne kursne razlike - obračunske	15	6.042
Ostali finansijski rashodi	-	691
Ukupno	25.913	42.123

19. RASHODI OD USKLAĐIVANJA VREDNOSTI IMOVINE

U hiljadama RSD	2017.	2016.
Ispravka i otpis nenaplaćenih potraživanja preko 60 dana	-	766
Ukupno	-	766

20. OSTALI PRIHODI

U hiljadama RSD	2017.	2016.
Dobici od prodaje nekretnina, postrojenja i opreme	5.646	56
Dobici od prodaje bioloških sredstava	3.213	442
Viškovi	1.348	676
Naplaćena otpisana potraživanja	306	322
Prihodi od smanjenja obaveza	55	3
Prihodi od ukidanja dugoročnih rezervisanja	-	647
Prihodi od usklađivanje vrednosti osnovnog i tovnog stada	13.908	45.046
Ostali prihodi	619	582
Ukupno	25.095	47.774

21. OSTALI RASHODI

U hiljadama RSD	2017.	2016.
Gubici od rashodovanja i prodaje nekretnina, postrojenja i opreme	649	6.795
Gubici od prodaje bioloških sredstava	29.668	51.948
Direktan otpis potraživanja	2.872	10
Manjak i otpisi materijala i robe	1.204	1.448
Rashodi po osnovu uginuća stada	78.010	71.817
Obezvredenje zaliha materijala	-	2.746
Obezvredenje nekretnina	60.607	-
Obezvredenje osnovnog i tovnog stada	-	15.304
Ostali rashodi	1.227	514
Ukupno	174.237	150.582

Najveće povećanje ostalih rashoda odnosi se na rashode po osnovu obezvređenja nekretnina, po osnovu procene od strane nezavisnog procenitelja.

22. POREZ NA DOBITAK

(a) Komponente poreza na dobitak

U hiljadama RSD	2017.	2016.
Poreski rashod perioda	-	-
Odloženi poreski rashodi/(prihodi) perioda	(3.562)	(5.374)
Ukupno	3.562	5.374

(b) Usaglašavanje iznosa poreskog rashoda i proizvoda dobitka pre oporezivanja i propisane poreske stope

U hiljadama RSD	2017.	2016.
(Gubitak)/Dobitak pre oporezivanja	(39.518)	97.668
Obračunati porez po zakonskoj stopi od 15%	-	14.650
Poreski efekti rashoda koji se ne priznaju u poreske svrhe	126.285	22.872
Poreski efekat prenetog poreskog kredita	(129.847)	(42.896)
Poreski (prihod) / rashod	(3.562)	(5.374)
<i>Efektivna poreska stopa</i>	<i>n/a</i>	<i>n/a</i>

(c) Nepriznata poreska sredstva

Na dan 31. decembra 2017. godine Društvo nije priznalo odložena poreska sredstva koja se odnose na prenete neiskorišćene poreske gubitke i poreske kredite u iznosu od RSD 30.108 hiljada, usled neizvesnosti da li će postojati dovoljan oporezivi dobitak u budućim periodima na teret koga bi se moglo izvršiti priznavanje prenetih poreskih gubitaka i poreskih kredita.

Preneti poreski gubici ističu u sledećim godinama:

U hiljadama RSD	Godina isteka	2017.	2016.
Godina nastanka poreskih gubitaka			
- 2014	2019	10.861	10.861
Ukupno		10.861	10.861

Preneti poreski krediti ističu u sledećim godinama:

U hiljadama RSD	Godina isteka	2017.	2016.
Godina nastanka poreskih kredita			
- 2007	2016	-	-
- 2008	2017	-	179.469
- 2009	2018	58.585	58.585
- 2011	2016	-	47.013
Ukupno		58.585	285.067

(d) Odložena poreska sredstva/obaveze

U skladu sa odredbama Zakona o porezu na dobit pravnih lica, privredna društva koja su realizovala transakcije sa povezanim licima su dužna da pripreme dokumentaciju o transfernim cenama i da istu zajedno sa poreskom prijavom i poreskim bilansom dostave poreskim organima do 29. juna 2018. godine.

Tokom 2017. Društvo je realizovalo značajne transakcije sa povezanim licima i po tom osnovu je izvršena analiza sa aspekta transfernih cena kao i usklađivanje poreske osnovice za 2017. godinu. Dokumentacija o transfernim cenama je u postupku izrade i biće dostavljena nadležnim organima u zakonski propisanom roku.

Napredak AD Stara Pazova
Napomene uz pojedinačne finansijske izveštaje

Odložena poreska sredstva/obaveze u iznosu od RSD (397.496) hiljada nastala su kao posledica razlike između poreske osnovice pojedinih sredstava i obaveza i iznosa tih sredstava i obaveza iskazanih u bilansu stanja, kao i po osnovu poreskog kredita po osnovu ulaganja u osnovna sredstva. Obračun odloženih poreskih obaveza je prikazan u sledećoj tabeli:

U hiljadama RSD	2017.			2016.		
	Aktiva	Pasiva	Neto	Aktiva	Pasiva	Neto
Efekat procene Amortizacija osnovnih sredstava		374.150	(374.150)			
Poreski kredit po osnovu ulaganja u osnovna sredstva	30.107	53.453	(53.453)	25.763	14.645	(14.645)
Odloženo poresko sredstvo/ obaveza, neto	30.107	427.603	(397.496)	25.763	14.645	11.118

23. NEMATERIJALNA ULAGANJA

Nematerijalna ulaganja obuhvataju pravo korišćenja gradskog građevinskog zemljišta u iznosu od RSD 300.062 hiljada (u 2016. godini RSD 95.602 hiljada). Do značajnog uvećanja vrednosti je došlo usled knjiženja efekata procene nekretnina Društva urađena od strane nezavinskog procenitelja.

24. NEKRETNINE, POSTROJENJA I OPREMA

U hiljadama RSD	Zemljište	Građevinski objekti	Postrojenja i oprema	Ostale nekretnine, postrojenja i oprema	Nekretnine, postrojenja i oprema u pripremi	Ulaganja na		Ukupno
						nekretninama, postrojenju i opremi	tudim nekretnine, postrojenja i opremu	
Nabavna vrednost								
Stanje na dan 1. januara 2016.	1.664.427	2.534.150	1.087.258	-	26.560	2.818	14.983	5.330.196
Povećanja u toku godine	-	8.525	68.749	-	42.941	1.225	20.260	141.700
Otuđenja i rashodovanja	(1.623)	(50.846)	(35.953)	-	-	-	-	(88.422)
Efekte procene vrednosti	-	-	-	-	-	-	-	-
Prenosi	-	36.055	2.818	-	(36.055)	(2.818)	-	-
Zatvaranje datih avansa	-	-	-	-	-	-	(20.070)	(20.070)
Ostalo	-	-	-	-	-	-	-	-
Stanje na 31. decembra 2016.	1.662.804	2.527.884	1.122.872	-	33.446	1.225	15.173	5.363.404
Povećanja u toku godine	150	16.176	86.950	-	201.360	-	7.665	312.301
Otuđenja i rashodovanja	(94)	(42)	(26.220)	-	-	-	-	(26.356)
Efekte procene vrednosti	2.287.040	(637.000)	-	-	-	-	-	1.650.040
Prenosi	-	(40.828)	210.150	-	(169.322)	-	-	-
Zatvaranje datih avansa	-	-	-	-	-	-	(22.759)	(22.759)
Ostalo	-	-	-	-	-	-	-	-
Stanje na 31. decembra 2017.	3.949.900	1.866.190	1.393.752	-	65.484	1.225	79	7.276.630
Akumulirana ispravka vrednosti								
Stanje 1. januara 2016.	-	827.973	665.457	-	-	1.097	-	1.494.527
Amortizacija za tekuću godinu	-	61.575	100.640	-	-	352	-	162.567
Otuđenja i rashodovanja	-	(50.981)	(18.452)	-	-	-	-	(69.433)
Efekte procene vrednosti	-	-	-	-	-	-	-	-
Prenosi	-	-	1.097	-	-	(1.097)	-	-
Ostalo	-	-	-	-	-	-	-	-
Stanje na 31. decembra 2016.	-	838.567	748.742	-	-	352	-	1.587.661

Napredak AD Stara Pazova
Napomene uz pojedinačne finansijske izveštaje

U hiljadama RSD	Zemljište	Građevinski objekti	Postrojenja i oprema	Ostale nekretnine, postrojenja i oprema	Nekretnine, postrojenja i oprema u pripremi	Ulaganja na		Ukupno
						nekretninama, postrojenju i opremi	tudim Avansi za nekretnine, postrojenja i opremu	
Amortizacija za tekuću godinu	-	54.783	95.293	-	-	262	-	150.338
Otuđenja i rashodovanja	-	(14)	(24.093)	-	-	-	-	(24.107)
Efektivi procene vrednosti	-	(893.336)	-	-	-	-	-	(893.336)
Prenosi	-	-	-	-	-	-	-	-
Ostalo	-	-	-	-	-	-	-	-
Stanje na 31. decembra 2017.	-	-	819.942	-	-	614	-	820.556
Sadašnja vrednost na dan 31. decembra 2016. godine	1.662.804	1.689.317	374.130	-	33.446	873	15.173	3.775.743
Sadašnja vrednost na dan 31. decembra 2017. godine	3.949.900	1.866.190	573.810	-	65.484	611	79	6.456.074

Društvo na dan 31. decembra 2017. godine ima sadašnju vrednost nekretnina, postrojenja i opreme nad kojima je uspostavljena hipoteka kao sredstvo obezbeđenja otplate odobrenih kredita Društvu AD Napredak i povezanom pravnom licu u iznosu od RSD 1.042.621 hiljada (31. decembar 2016. godine: RSD 1.119.871 hiljada).

Sadašnja vrednost opreme uzete na lizing na dan 31. decembra 2017. godine iznosi RSD 25.568 hiljada (31. decembar 2016: RSD 2.483 hiljada).

Opremu uzetu na lizing čini jedan traktor i tri putnička vozila. Formalno vlasništvo nad lizing opremom prelazi na Društvo isplatom poslednje lizing rate, bez uslova dodatnih plaćanja.

25. BIOLOŠKA SREDSTVA

Promene na biološkim sredstvima su prikazane u narednoj tabeli:

U hiljadama RSD	Šume i višegodišnji zasadi	Osnovno stado	Biološka sredstva u pripremi	Avansi za biološka sredstva	Ukupno
Nabavna vrednost					
Stanje na 1. januar 2017.		126.298	28.864		155.162
Nabavka		6.978	4.170		11.148
Prodaja		(61.930)	(10.107)		(72.037)
Uginuće		(23.833)	(2.855)		(26.688)
Prevođenje		123.276	2.213		125.489
Promena fer vrednosti		447	2.223		2.670
Stanje na 31. decembar 2017.		171.236	24.508		195.744
Dugoročna biološka sredstva- stalna imovina		171.236	24.508		195.744
Kratkoročna biološka sredstva-zalihe		240.896			240.896

26. DUGOROČNI FINANSIJSKI PLASMANI

U hiljadama RSD	2017.	2016.
Učešća u kapitalu:		
- zavisna pravna lica	1	1
- ostala pravna lica	21	21
<i>Minus: Ispravka vrednosti</i>		
- učešća u kapitalu	21	21
Stanje na dan 31. decembra	1	1

27. DUGOROČNA POTRAŽIVANJA

U hiljadama RSD	2017.	2016.
Ostala dugoročna potraživanja za prodane stanove	1.251	1.295
Stanje na dan 31. decembra	1.251	1.295

28. ZALIHE

U hiljadama RSD	2017.	2016.
Materijal	229.997	110.506
Rezervni delovi	25.516	27.781
Alat i inventar	51.469	64.928
<i>Minus: Ispravka vrednosti</i>	(4.918)	(4.918)
Nedovršena proizvodnja - ratarstvo	105.249	102.212
Nedovršena proizvodnja - stočarstvo	240.896	205.998
Gotovi proizvodi	73.158	213.882
Roba	17.448	13.856
Dati avansi za zalihe i usluge	3.944	9.875
<i>Minus: Ispravka vrednosti</i>	-	-
Stanje na dan 31. decembra	742.759	744.120

Značajno povećanje zaliha materijala odnosi se na veće stanje materijala u silosu za RSD 35.799 hiljada jer u odnosu na prošlu godinu na stanju Društvo ima za više od 1000 tona ječma i soje i veće stanje zaliha materijala u magacinima ratarstva za RSD 29.438 hiljada jer se na zalihama nalaze đubriva koja na 31.12.2016. godine nisu bila na stanju.

29. POTRAŽIVANJA

U hiljadama RSD	2017.	2016.
Potraživanja po osnovu prodaje		
Kupci u zemlji		
Matično i zavisna pravna lica	75.511	33.821
Kupci (treća lica)	53.296	69.117
<i>Minus: Ispravka vrednosti</i>	(5.178)	(5.484)
Druga potraživanja		
Potraživanja od zaposlenih	254	254
Ostala tekuća potraživanja	9.578	323
<i>Minus: Ispravka vrednosti</i>	(253)	(253)
Saldo na dan 31. decembra	133.208	97.778

30. GOTOVINSKI EKVIVALENTI I GOTOVINA

U hiljadama RSD	2017.	2016.
Tekući račun	9.380	5.078
Stanje na dan 31. decembra	9.380	5.078

31. AKTIVNA VREMENSKA RAZGRANIČENJA

U hiljadama RSD	2017.	2016.
Unapred plaćeni troškovi	16.377	16.377
Nefakturisani prihod	9.575	17.320
Razgraničeni troškovi	15.267	27.816
Ostalo	1.332	3.682
Stanje na dan 31. decembra	42.551	65.195

Nefakturisani prihod čine prihodi od naknade štete od Generali osiguranja ado (u iznosu od RSD 3.347 hiljada) i potraživanja za premiju za mleko od kupaca: Somboled DOO Sombor (u iznosu od RSD 5.140) i Meggle Srbija DOO (u iznosu od RSD 1.088).
 Razgraničeni troškovi odnose se na troškove osiguranja po polisama koje pokrivaju period 2017/2018, pa je deo troškova koji se odnose na 2018. godinu knjižen na kontima razgraničenja troškova.

32. OSNOVNI KAPITAL

Osnovni kapital Društva se u celini odnosi na obične akcije. Na dan 31. decembar 2017. godine, akcijski kapital se sastoji od 3.199.497 običnih akcija, pojedinačne nominalne vrednosti od 710,00 RSD. Sve emitovane akcije su u potpunosti uplaćene.

U toku 2016. godine izvršen je otkup 329.845 sopstvenih akcija od manjinskih akcionara, od čega su 98.954 akcija poništene, te se po tom osnovu smanjio osnovni kapital u iznosu od 70.257 hiljada RSD. Tokom 2017. godine izvršen je otkup još 78.148 akcija od manjinskih akcionara.

Većinski vlasnik Društva je Delta Agrar doo sa 89,62% akcija i prava glasa.

Struktura akcijskog kapitala na dan 31. decembra 2017. godine bila je sledeća:

Akcionar	Broj akcija	U hiljadama RSD	Pravo glasa
Delta Agrar doo	2.867.478	2.035.909	89,6%
Napredak AD Stara Pazova	309.039	219.418	9,6%
Fizička lica	22.980	16.315	0,8%
Ukupno	3.199.497	2.271.642	100,0%

Pored osnovnog kapitala Društvo raspolaže sa ostalim kapitalom RSD 4.845 hiljada (u 2016. RSD 4.845 hiljada) i ostalim rezervama RSD 4.527 hiljada (2016. RSD 4.527 hiljada).

33. DUGOROČNA REZERVISANJA

(a) Struktura dugoročnih rezervisanja je prikazana kako sledi:

U hiljadama RSD	2017.	2016.
Rezervisanja za dugoročne naknade zaposlenima	6.960	6.663
Rezervisanja za troškove sudskih sporova	8.189	8.189
Stanje dan 31. decembra	15.149	14.852

Na dan 31. decembar 2014. godine, Društvo je formiralo rezervisanja za potencijalne gubitke koji mogu proisteći po osnovu verovatnih negativnih ishoda sudskih sporova koji se vode protiv Društva (RSD 8.189 hiljada). Prethodno formirani iznos rezervisanja razmatran je na dan 31. decembar 2017. godine i utvrđeno je da i dalje važe iste pretpostavke zbog čega ne postoji potreba za promenom prethodno formiranog iznosa rezervisanja za troškove sudskih sporova.

Rezervisanja za otpremnine i jubilarne nagrade formirana su na bazi izveštaja nezavisnog aktuara i ista su iskazana u iznosu sadašnje vrednosti očekivanih budućih isplata.

(b) Promene na dugoročnim rezervisanjima u toku 2017. i 2016. godine prikazane su u sledećoj tabeli:

U hiljadama RSD	Sudski sporovi izdata jemstva	Naknade zaposlenima	Ukupno
Stanje na dan 1. januar 2016. godine	8.189	6.499	14.688
Nova rezervisanja u toku godine	-	229	229
Iskorišćena rezervisanja	-	-	-
Ukidanje u korist prihoda	-	(65)	(65)
Stanje na dan 31. decembra 2016. godine	8.189	6.663	14.852
Nova rezervisanja u toku godine	-	297	297
Iskorišćena rezervisanja	-	-	-
Ukidanje u korist prihoda	-	-	-
Stanje na dan 31. decembra 2017. godine	8.189	6.960	15.149

34. DUGOROČNE OBAVEZE

U hiljadama RSD	2017.	2016.
Dugoročni zajmovi matična i zavisna lica	390.856	-
Dugoročni krediti i zajmovi u zemlji	138.355	400.201
Obaveze po osnovu finansijskog lizinga	18.941	3.208
Ostale dugoročne obaveze	-	-
<i>Minus: Tekuća dospeća dugoročnih obaveza</i>		
- dugoročni krediti i zajmovi	138.355	256.008
- dugoročne obaveze po osnovu finansijskog lizinga	7.133	1.185
- ostalo	-	-
Stanje na dan 31. decembra	402.664	146.216

Društvo ima dugoročne kredite kod domaćih banaka. Kamatne stope se kreću u rasponu od fiksna kamatna stopa 2,95% do 3,8% + 3M Euribor. Krediti su sa valutnom kaluzolom.

Dospeće navedenih kredita sa stanjem na dan 31. decembra 2017. i 2016. godine je prikazano u sledećoj tabeli:

U hiljadama RSD	2017.	2016.
Period otplate		
Do 1 godine	138.355	256.008
Od 1 do 5 godina	-	144.193
Preko 5 godina	-	-
Ukupno	138.355	400.201

Obaveze po osnovu finansijskog lizinga

Društvo je putem finansijskog lizinga nabavilo poljoprivredno vučno vozilo i motorna vozila od Društva VB lizing i Raiffeisen lizing. Obaveze po osnovu opreme uzete u finansijski lizing prikazane su kako sledi:

U hiljadama RSD	2017.			2016.		
	Ukupno	Kamata	Glavnica	Ukupno	Kamata	Glavnica
Dospeva do 1 godine	7.565	432	7.133	1.349	164	1.185
Dospeva od 1 do 5 godina	12.087	279	11.808	2.129	107	2.022
Dospeva posle 5 godina						
Ukupne obaveze po osnovu lizinga	19.652	711	18.941	3.478	271	3.207
Tekuća dospeća	7.565	432	7.133	1.349	164	1.185
Stanje na dan 31. decembar	12.087	279	11.808	2.129	107	2.022

35. KRATKOROČNE FINANSIJSKE OBAVEZE

U hiljadama RSD	2017.	2016.
Pozajmice od povezanih lica	-	407.350
Tekuća dospeća:		
Dugoročni krediti i zajmovi	138.355	256.008
Finansijski lizing	7.133	1.185
Stanje na dan 31. decembra	145.488	664.543

36. OBAVEZE IZ POSLOVANJA

U hiljadama RSD	2017.	2016.
Primljeni avansi	1	8.883
Dobavljači – povezana pravna lica:		
matično i zavisna pravna lica u zemlji	886.774	324.839
Dobavljači u zemlji	78.338	63.223
Dobavljači u inostranstvu	8.452	7.444
Stanje na dan 31. decembra	973.565	404.389

37. OSTALE KRATKOROČNE OBAVEZE

U hiljadama RSD	2017.	2016.
Obaveze po osnovu zarada i naknada zarada		
Obaveze za neto zarade i naknade zarada	10.768	9.814
Obaveze za poreze i doprinose na zarada i naknade zarada	7.469	6.757
Druge obaveze		
Obaveze po osnovu kamata	27.331	12.426
Obaveze za dividende i učešće u dobitku	126	126
Obaveze prema zaposlenima	1.345	1.057
Stanje na dan 31. decembra	47.039	30.180

Najveći deo obaveza po osnovu kamata u iznosu od RSD 27.055 hiljada, odnose se na kamate po pozajmicama od povezanih lica.

38. OBAVEZE ZA OSTALE POREZE, DOPRINOSE I DRUGE DAŽBINE

U hiljadama RSD	2017.	2016.
Obaveze za porez iz rezultata	-	-
Obaveze za poreze i doprinose koji terete troškove	81	30
Stanje na dan 31. decembra	81	30

39. PASIVNA VREMENSKA RAZGRANIČENJA

U hiljadama RSD	2017.	2016.
Obračunati troškovi	364	-
Ostala PVR	6.127	6.661
Stanje na dan 31. decembra	6.491	6.661

40. VANBILANSNA EVIDENCIJA

U hiljadama RSD	2017.	2016.
Tuđa roba na zalihama	447.575	88.022
Zemljište u zakupu	2.920	8.994
Stanje na dan 31. decembra	450.495	97.016

Tuđa roba na zalihama u iznosu od RSD 447.575 hiljada na dan 31. decembar 2017. godine (31. decembar 2016. godine: RSD 88.022 hiljada) odnosi se na robu u vlasništvu društva Delta Agrara doo i ostalih fizičkih i pravnih lica koja se nalazi u silosu Društva i ostalim magacinima.

41. ZARADA PO AKCIJI

U hiljadama RSD	2017.	2016.
Neto dobitak/gubitak	(35.956)	103.042
Prosečan ponderisani broj akcija	3.199.497	3.199.497
Zarada po akciji (u RSD)	-	32,21

42. OBELODANJIVANJE ODNOSA SA POVEZANIM LICIMA

U svom redovnom poslovanju Društvo ostvaruje poslovne transakcije sa povezanim licima. Društvo pruža usluge povezanim pravnim licima i istovremeno je korisnik njihovih usluga. Odnosi između Društva i njegovih povezanih pravnih lica regulisani su na ugovornoj osnovi i po tržišnim uslovima.

Transakcije sa povezanim licima prikazane su u sledećim tabelama:

Naziv	u hiljadama dinara			
	Kupci		Dobavljači	
	2017.	2016.	2017.	2016.
Delta Agrar	62.290	18.028	856.523	310.473
Jedinstvo	-	-	81	-
Delta Holding	-	-	-	27
Podunavlje	354	-	49	-
DTS	25	7	4.622	3.254
Delta Vet Med	300	236	21.109	8.645
Yuhor Export	11.520	13.879	-	-
NBGP Properties	-	-	-	10
Interservis	-	-	32	30
Delta Real E.	-	-	264	264
Delta Automoto	-	-	833	88
Delta M	-	-	1.870	2.008
Delta DMD	-	-	851	-
Danubius	-	-	396	-
Delta – Pak	-	-	144	40
Topola	1.022	1.671	-	-
SVEGA	75.511	33.821	886.774	324.839

Napredak AD Stara Pazova
Napomene uz pojedinačne finansijske izveštaje

Naziv	Prihodi		Rashodi	
	2017.	2016.	2017.	2016.
Delta Agrar	1.437.825	1.230.081	56.320	51.431
Delta-Pak	-	-	144	44
Delta Automoto	-	-	1.049	961
Delta DMD	-	-	904	608
DTS	61	62	10.674	9.194
Yuhor Export	30	12.618	-	-
Jedinstvo	329	894	1.236	609
Interservis	-	-	303	352
Delta Real Estate	-	-	3	184
Podunavlje	1.144	1.190	488	487
Delta Vet Med	761	759	73.450	70.794
Danubius	-	-	456	-
Delta M	-	-	6.743	7.950
Delta holding	-	-	-	-
NBGP Properties doo	-	-	55	-
Topola	8.098	6.489	-	-
Kozara	4.624	785	11	11
SVEGA	1.452.872	1.252.878	151.836	142.625

43. NEUSAGLAŠENA POTRAŽIVANJA I OBAVEZE

U skladu sa članom 18. Zakona o računovodstvu Društvo je izvršilo usaglašavanje potraživanja i obaveza sa dužnicima i poveriocima. Iznosi neusaglašenih potraživanja i obaveza nisu značajni.

44. POTENCIJALNE OBAVEZE I POTENCIJALNA SREDSTVA

(a) Sudski sporovi

Društvo je uključeno u veći broj sudskih sporova koji proističu iz njegovog svakodnevnog poslovanja i odnose se na komercijalna i ugovorna pitanja, kao i pitanja koja se tiču radnih odnosa, a koja se rešavaju ili razmatraju u toku regularnog poslovanja. Društvo procenjuje verovatnoću negativnih ishoda ovih pitanja, kao i iznose verovatnih ili razumnih procena gubitaka. Razumne procene obuhvataju prosuđivanje rukovodstva nakon razmatranja informacija koje uključuju obaveštenja, poravnanja, procene od strane pravnog sektora, dostupne činjenice, identifikaciju potencijalnih odgovornih strana i njihove mogućnosti da doprinesu rešavanju, kao i prethodno iskustvo. Rezervisanje za sudske sporove se formira kada je verovatno da postoji obaveza čiji se iznos može pouzdano proceniti pažljivom analizom. Potrebno rezervisanje se može promeniti u budućnosti zbog novih događaja ili dobijanja novih informacija.

Na dan 31. decembar 2017. godine Društvo se javlja kao tužena strana u određenom broju sudskih sporova. Ukupno procenjeni iznos tužbenih zahteva iznosi RSD 3.683 hiljada (31. decembar 2016. godine: RSD 4.537 hiljada), ne uzimajući u obzir eventualne zatezne kamate po ovom osnovu.

Konačan ishod sudskih sporova u toku je neizvestan. Kao što je obelodanjeno u Napomeni tački 33., na dan 31. decembar 2014. godine Društvo je formiralo rezervisanja za potencijalne gubitke koji mogu proisteći iz navedenih sporova u ukupnom iznosu od RSD 8.189 hiljada. Prethodno formirani iznos rezervisanja razmatran je na dan 31. decembar 2017. godine i utvrđeno je da i

dalje važe iste pretpostavke zbog čega ne postoji potreba za promenom prethodno formiranog iznosa rezervisanja po osnovu sudskih sporova.

(b) Hipoteke i jemstva

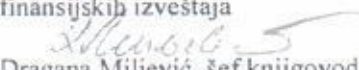
Društvo je na dan 31. decembar 2017. godine jemac za kreditne obaveze povezanih pravnih lica u okviru Holding grupe u ukupnom iznosu od RSD 71.701 hiljada, ali je ukupan iznos jemstva takođe u punom iznosu od RSD 71.701 hiljada pokriven jemstvima drugih članica grupe tako da je opterećenje/rizik za društvo umanjeno jer bi potencijalna obaveza bila podeljena solidarno na sve sadužnike (jemce)
Povezana lica takođe solidarno jemče i za obaveze Društva po primljenim kreditima.
Primljena i data jemstva su višestruka i solidarna.

45. DOGAĐAJI NAKON DATUMA BILANSA STANJA

Nakon datuma sastavljanja bilansa stanja nije bilo događaja koji bi značajnije uticali na finansijski položaj od onog koji je prikazan u finansijskim izveštajima.

U Staroj Pazovi, 30.04.2018. godine

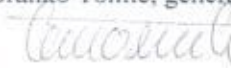
Lice odgovorno za sastavljanje
finansijskih izveštaja

Dragana Miljević, šef knjigovodstva

Zakonski zastupnik

Branko Tomić, generalni direktor

„NAPREDAK“ a.d. Stara Pazova

GODIŠNJI IZVEŠTAJ O POSLOVANJU 2017

Datum: april 2018.
Verzija dokumenta: 17_01
Status dokumenta: POVERLJIVO

SADRŽAJ

Opšte informacije o preduzeću	3
1. VERODOSTOJAN PRIKAZ RAZVOJA I REZULTATA POSLOVANJA DRUŠTVA, FINANSIJSKO STANJE I PODACI VAŽNI ZA PROCENU STANJA IMOVINE	4
2. OPIS OČEKIVANOG RAZVOJA DRUŠTVA U NAREDNOM PERIODU, PROMENA U POSLOVNIM POLITIKAMA I GLAVNIH RIZIKA I PRETNJI KOJIMA JE POSLOVANJE DRUŠTVA IZLOŽENO	5
3. VAŽNI POSLOVNI DOGADJAJI KOJI SU NASTUPILI NAKON PROTEKA POSLOVNE GODINE ZA KOJU JE IZVEŠTAJ PRIPREMLJEN	5
4. ZNAČAJNI POSLOVI SA POVEZANIM LICIMA	5
5. AKTIVNOSTI DRUŠTVA NA POLJU ISTRAŽIVANJA I RAZVOJA	6
6. PODACI O STEČENIM SOPSTVENIM AKCIJAMA	7
7. INFORMACIJE O ULAGANJIMA U CILJU ZAŠTITE ŽIVOTNE SREDINE	7
8. OGRANCI	7
9. UPRAVLJANJE FINANSIJSKIM RIZICIMA	7
9.1. Tržišni rizik	7
9.1.1. Rizik od promene kursa stranih valuta	7
9.1.2. Rizik od promene kamatnih stopa	7
9.2. Rizik likvidnosti	8
9.3. Kreditni rizik	8

Opšte informacije o preduzeću

Napredak Stara Pazova a.d. je poljoprivredno preduzeće koje se bavi proizvodnjom žitarica, industrijskog bilja, povrća, tovom svinja, proizvodnjom mleka, proizvodnjom stočne hrane i uslugama u poljoprivredi.

Akcionarsko društvo Napredak Stara Pazova a.d. je osnovano 1947. godine kao pogon Saveznog poljoprivrednog dobra „Novi Beograd“, Zemun, iz koga se izdvaja 1949. godine kao samostalna poljoprivredna organizacija. Na taj način je osnovano i upisano u sudski registar 1951. godine kao Radna organizacija poljoprivredno dobro „Napredak“, Stara Pazova.

Napredak a.d. je kao akcionarsko društvo poslednji put registrovano kod Agencije za privredne registre pod brojem BD 104824/2007 dana 27.08.2007. godine. Društvo je privatizovano danom potpisivanja ugovora između kupca „Delta-M“ doo, Beograd i Agencije za privatizaciju 22.12.2005. godine i od tog datuma postoji matično-zavisni odnos sa kupcem Delta Agrar doo koji je odvajanjem iz Delta-M doo kao samostalno pravno lice postao većinski vlasnik akcija Napredak Stara Pazova a.d.

Vrednost akcijskog kapitala je 2.271.642 hiljada dinara i ima 597 akcionara. Najvećih deset akcionara su:

Rbr	Akcionar	Broj akcija	% od ukupne emisije
1.	DELTA AGRAR DOO	2.867.478	89,62278
2.	NAPREDAK STARA PAZOVA AD	309.039	9,65899
3.	HADŽINI ADIRE	4.371	0,13662
4.	VOJVODANSKA BANKA AD NOVI SAD	936	0,02925
5.	TVIDEL DOO	694	0,02169
6.	MARUNIĆ MILAN	468	0,01463
7.	MIRČEVIĆ DUŠAN	456	0,01425
8.	RADOŠEVIĆ DUŠAN	404	0,01263
9.	ŠUBIĆ ŽIVKO	404	0,01263
10.	SEBIĆ IGOR	403	0,01260

Broj izdatih akcija je 3.199.497 sa ISIN brojem RSNASPE06399 i CFI kodom CFI ESVUFR.

Akcije su uključene na Beogradsku berzu.

Poslednji finansijski izveštaj je revidirala revizorska kuća KPMG Beograd, Kraljice Natalije br.11.

Osnovna delatnost Društva je 0111 – Gajenje žita (osim pirinča), leguminoza i uljarica.

Delatnosti kojima se bavi su:

- ratarska proizvodnja osnovnih kultura: pšenice, kukuruza, soje, suncokreta, uljane repice i šećerne repe, kao i semenske pšenice, semenskog kukuruza i semenske soje
- stočarska proizvodnja: farma krava za proizvodnju mleka, farma svinja za proizvodnju visokokvalitetnih priplodnih grla kao i farma svinja koja proizvodi tovljenike
- povrtarska proizvodnja sa skladištem za pakovanje i distribuciju povrća (krompira i luka)
- proizvodnja stočne hrane
- za uslužno skladištenje ratarskih proizvoda koristi se silos kapaciteta 20.000 t sa sušarom kapaciteta 40 t/h

Organizaciona struktura

Članovi uprave su:

1. Zoran Sporić – Predsednik Odbora direktora,
2. Branko Tomić – član Odbora direktora (izvršni direktor),
3. Jasmina Majstorović-Pivljaković – član Odbora direktora.

Sedište Društva je u Staroj Pazovi, ulica Golubinački put BB.

Na dan 31.12.2017. broj zaposlenih radnika u preduzeću iznosio je 189, a prosečan broj zaposlenih u obračunskom periodu je 181.

1. VERODOSTOJAN PRIKAZ RAZVOJA I REZULTATA POSLOVANJA DRUŠTVA, FINANSIJSKO STANJE I PODACI VAŽNI ZA PROCENU STANJA IMOVINE

Rezultati poslovanja prikazani su sledećom tabelom:

	2017	2016	Index
Poslovni prihodi	1.945.760	1.827.687	106,46
Poslovni rashodi	1.837.653	1.585.404	115,91
Poslovni rezultat	108.107	242.283	44,62
Neto rezultat	-35.956	103.042	-34,89
Stalna imovina	6.953.132	4.027.803	172,63
Obrtna imovina	1.064.778	993.923	107,13
Zalihe	742.759	744.120	99,82
Potraživanja od kupaca	123.629	97.454	126,86
Gotovina	9.380	5.078	184,72
Ostala potraživanja	189.010	147.271	128,34
Odložena porezka sredstva	0	25.763	0,00
Ukupna aktiva	8.017.910	5.047.489	158,85
Ukupni kapital	6.029.937	3.765.973	160,12
Dugoročne obaveze i rezervisanja	417.813	161.068	259,40
Dugoročne pozajmice od povezanih pravnih lica	390.856	-	100,00
Dugoročne obaveze -kredit i lizing	11.808	146.216	8,08
Ostale dugoročne obaveze i rezervisanja	15.149	14.852	102,00
Odložene poreske obaveze	397.496	14.645	2.714,21
Kratkoročne obaveze	1.172.664	1.105.803	106,05
Kratkoročne finansijske obaveze (kredit i lizing)	145.488	257.193	56,57
Kratkoročne pozajmice povezana lica	0	407.350	0,00
Obaveze iz poslovanja	973.565	404.389	240,75
Ostale kratkoročne obaveze	53.611	36.871	145,40
Ukupna pasiva	8.017.910	5.047.489	158,85
Pokazatelji uspešnosti			
Stopa poslovne dobiti	5,6 %	13,3 %	
Profitna stopa	-	5,6 %	
Stopa prinosa na kapital	-	2,7 %	
Pokazatelji likvidnosti			
NOF (obrotna imovina-kratkoročne obaveze)	-107.886	-111.880	
Racio Kapitala (Ukupni kapital/Aktiva)	75,2 %	74,6 %	

2. OPIS OČEKIVANOG RAZVOJA DRUŠTVA U NAREDNOM PERIODU, PROMENA U POSLOVNIM POLITIKAMA I GLAVNIH RIZIKA I PRETNJI KOJIMA JE POSLOVANJE DRUŠTVA IZLOŽENO

Napredak a.d. ima višedecenijsko iskustvo u primarnoj poljoprivrednoj proizvodnji, kako u ratarstvu, tako i u stočarstvu – uzgoj tovnih svinja i proizvodnja mleka. Namera je da se i dalje nastavi sa navedenom delatnošću uz održavanje trenutno visokog nivoa tehničko – tehnološke opremljenosti.

Društvo će u narednom periodu nastaviti sa značajnim ulaganjima u nabavku nove mehanizacije, što će dovesti do povećanja prinosa i smanjenje troškova poslovanja. Takođe se planiraju dalja ulaganja u uvođenje precizne poljoprivrede koja podrazumeva nabavku GPRS uređaja, navigacionih sistema i bazne stanice, što sve treba da dovede do povećanja efikasnosti u radu i smanjenja potrošnje goriva.

Permanently se ulaže u poboljšanje rasnog sastava priplodnih grla na svinjogojskoj farmi, koji je uslov za postizanje dobrih proizvodnih rezultata. Nastavlja se i sa ulaganjima u pomoćnu opremu na farmama svinja i u izgradnju novog objekta za tov svinja.

Naročito se značajna ulaganja planiraju u farmu krava i to pre svega uvoz novih junica koje treba da povećaju postojeću proizvodnju mleka. Radi smeštaja novih junica planirana su ulaganja u adaptaciju postojećeg magacinskog prostora u štalu za smeštaj junica i proširenje objekta za smeštaj muznih krava.

Glavni rizik poslovanja društva se ogleda u nepostojanju sistema za navodnjavanje poljoprivrednog zemljišta, koliko se trenutno obrađuje i što može usloviti oscilacije u nivou prinosa ratarskih kultura (pšenica, kukuruz, soja, suncokret, šećerna repa, uljana repica). Ovaj rizik se maksimalno ublažuje primenom savremenih agrotehničkih mera i izborom sorti i hibrida tolerantnih na sušu, tako da društvo ostvaruje maksimalne prinose po jedinici površine.

S obzirom da je poljoprivredna proizvodnja jedna od delatnosti kod koje je nesigurnost poslovnog uspeha najizraženija, Društvo aktivno sprovodi politiku upravljanja rizicima koja podrazumeva identifikovanje potencijalnih rizika, analizu i procenu kao i razvijanje planova za borbu protiv rizika.

3. VAŽNI POSLOVNI DOGAĐAJI KOJI SU NASTUPILI NAKON PROTEKA POSLOVNE GODINE ZA KOJU JE IZVEŠTAJ PRIPREMLJEN

Početkom 2018. godine uvezeno je 197 junica škotske i danske rase i 2 bika škotske rase. Uvoz junica povećao brojno stanje krava na muži i time povećati proizvodnju mleka. U toku su pripreme za uvoz još 65 visokosteonih junica.

Takođe je i u januaru 2018. uvezeno 17 nerastova koji povećaju brojno stanje priplodnih nerastova na farmi VO centar.

4. ZNAČAJNI POSLOVI SA POVEZANIM LICIMA

U svom redovnom poslovanju Napredak Stara Pazova a.d. ostvaruje poslovne transakcije sa povezanim licima. Društvo prodaje proizvode i pruža usluge povezanim pravnim licima i istovremeno je kupac njihove robe i korisnik njihovih usluga. Odnosi između Društva i njegovih povezanih pravnih lica regulisani su na ugovornoj osnovi i po tržišnim uslovima.

Društvo na dan 31.12.2017. godine ima sledeća potraživanja, obaveze, prihode i rashode prema povezanim licima:

Naziv	u hiljadama dinara			
	kupci		dobavljači	
	2017	2016	2017	2016
Delta Agrar	62.290	18.028	856.523	310.473
Jedinstvo	-	-	81	-
Delta Holding	-	-	-	27
Podunavlje	354	-	49	-
Delta Trasp.Sistem	25	7	4.622	3.254
Delta Vet Med	300	236	21.109	8.645
Yuhor Export	11.520	13.879	-	-
NBGP Properties	-	-	-	10
Interservis	-	-	32	30
Delta Real E.	-	-	264	264
Delta Automoto	-	-	833	88
Delta M	-	-	1.870	2.008
Delta DMD	-	-	851	-
Danubius	-	-	396	-
Delta – Pak	-	-	144	40
Topola	1.022	1.671	-	-
SVEGA	75.511	33.821	886.774	324.839

Prihodi i rashodi sa povezanim licima prikazani su u sledećoj tabeli:

U hiljadama RSD	Prihodi		Rashodi	
	2017.	2016.	2017.	2016.
Delta Agrar doo	1.437.825	1.230.081	56.320	51.431
Delta-Pak	-	-	144	44
Delta Automoto	-	-	1.049	961
Delta DMD	-	-	904	608
Delta Trasp.Sistem	61	62	10.674	9.194
Yuhor Export	30	12.618	-	-
Jedinstvo	329	894	1.236	609
Interservis	-	-	303	352
Delta Real Estate	-	-	3	184
Podunavlje	1.144	1.190	488	487
Delta Vet Med	761	759	73.450	70.794
Danubius	-	-	456	-
Delta M	-	-	6.743	7.950
Delta Holding	-	-	-	-
NBGP Properties doo	-	-	-	-
Topola	8.098	6.489	55	-
Kozara	4.624	785	11	11
Stanje na dan 31. decembra	1.452.872	1.252.878	151.836	142.625

5. AKTIVNOSTI DRUŠTVA NA POLJU ISTRAŽIVANJA I RAZVOJA

U oblasti ratarstva Napredak a.d. planira značajna ulaganja u sistem za navodnjavanje na 2.000 hektara i ulaganja u novu savremeniju mehanizaciju. Navedene investicije dovešće do promene setvene strukture u korist proizvodnje semenskih i povrtarskih kultura – intezivnih kultura, što će dovesti do povećanja ukupnog prihoda po jedinici površine. Društvo takođe postavlja sopstvene ogledne i učestvuje u radu raznih strukovnih seminara, ostvaruje veoma dobru saradnju sa Institutima i drugim naučnim institucijama. Isto tako, radi se na novim tehnologijama dubrenja i zaštite useva radi smanjenja troškova dubrenja i zaštite životne sredine.

6. PODACI O STEČENIM SOPSTVENIM AKCIJAMA

Napredak a.d. je tokom 2017. godine otkupio 78.148 sopstvenih akcija, tako da društvo na dan 31.12.2017. godine, zajedno sa otkupljenim akcijama 2016. godine, poseduje 309.039 sopstvenih akcija.

7. INFORMACIJE O ULAGANJIMA U CILJU ZAŠTITE ŽIVOTNE SREDINE

Napredak a.d. već duži niz godina prati savremene tokove i vrši implementaciju propisa i planova iz oblasti zaštite životne sredine koji su neophodni za realizaciju zakona vezanih za zaštitu životne sredine kao i podzakonskih akata.

Napredak ima zaključene ugovore o zbrinjavanju otpada sa ovlašćenim organizacijama kojima je to osnovna delatnost. Komercijalna farma za tov svinja i farma Nukleus za proizvodnju priplodnih grla dobile su vodnu dozvolu, na 5 godina, što znači da je upravljanje vodnim resursima i otpadnim vodama u skladu sa zakonom i svim važećim normama. Vodne dozvole su osnovni preduslov za dobijanje integrisane dozvole koja obuhvata sve procese proizvodnje.

Najznačajnija mera održivog razvoja privrednog subjekta Napredak AD Stara Pazova je zamena fosilnih goriva obnovljivim izvorima energije. Naime, na farmama svinja (Nukleus i Petrović Salaš) zamenjeni su postojeći kotlovi na tečna goriva kotlovima na biomasu. Kotlovi su jačine 1MGW i 0,75 MGW. Biomasa, koja se koristi u svojstvu energenta na novim farmama, je raspoloživa sojina slama sa obradivih površina Društva.

U Društvu su urađeni projekti Čistije Proizvodnje i projekat Low Carbon u realizaciji Centra za Čistiju Proizvodnju Tehnološko-metalurškog Fakulteta Beograd i UNIDO (Ujedinjene Nacije – Odeljenje za industrijski razvoj) sa predlogom opcija za materijalnu, sirovinsku i energetska efikasnost.

Na komercijalnoj farmi svinja Petrović Salaš, tokom 2016. godine urađeno je investiranje u proširenje kapaciteta prasilišta, a u 2017.g. urađeno je proširenje kapaciteta tovljišta za još 5000 tovljenika na godišnjem nivou. Za obe investicije su urađene Studije o proceni uticaja objekata na životnu sredinu i usvojene su od strane odeljenja lokalne samouprave. Tokom izvođenja radova na farmi svinja Petrović Salaš primenjene su skoro sve opcije projekta Čistije Proizvodnje.

8. OGRANCI

Napredak a.d. nema izdvojenih poslovnih jedinica, odnosno ogranke.

9. UPRAVLJANJE FINANSIJSKIM RIZICIMA

Napredak a.d. je u svom redovnom poslovanju u različitom obimu izloženo određenim finansijskim rizicima i to:

- Tržišnim rizicima,
- Riziku likvidnosti,
- Kreditnom riziku.

Upravljanje rizicima u Napretku a.d. je usmereno na minimiziranje potencijalnih negativnih uticaja na finansijsko stanje i poslovanje Društva u situaciji nepredvidivosti finansijskih tržišta.

9.1. Tržišni rizik

9.1.1. Rizik od promene kursa stranih valuta

Napredak a.d. svoje prihode ostvaruje na domaćem tržištu, a i najveći deo prihoda ostvaruje iz odnosa sa povezanim licima. Ipak je izloženo riziku od promene kursa stranih valuta prilikom svog poslovanja, a koji proističe iz poslovanja sa različitim valutama, prvenstveno EUR. Devizni rizik nastaje u slučajevima neusklađenosti finansijskih sredstava i obaveza izraženih u stranoj valuti i/ili sa valutnom klauzulom. U meri u kojoj je to moguće, Društvo minimizira devizni rizik kroz minimiziranje otvorene devizne pozicije.

9.1.2. Rizik od promene kamatnih stopa

S obzirom da Napredak a.d. nema značajnu kamatonosnu imovinu, prihod Društva i tokovi gotovine u velikoj meri su nezavisni od promena tržišnih kamatnih stopa. Rizik Društva od promena fer vrednosti kamatnih stopa proističe prvenstveno iz obaveza po osnovu primljenih dugoročnih kredita od banaka. Krediti su primljeni po promenljivim kamatnim stopama i izlažu Društvo kamatnom riziku tokova gotovine. Tokom 2017. godine, obaveza po kreditu je bila sa varijabilnom kamatnom stopom, koja je vezana za Euribor. Obaveza po kreditu sa promenljivim kamatnim stopama bila je izražena u stranoj valuti ili se radi o kreditu sa valutnom klauzulom (EUR).

Društvo vrši analizu izloženosti riziku od promene kamatnih stopa na dinamičkoj osnovi uzimajući u obzir alternativne izvore finansiranja i refinansiranja, pre svega za dugoročne obaveze budući da one predstavljaju najznačajniju kamatonosnu poziciju. Aktivnosti upravljanja rizicima imaju za cilj da optimiziraju neto rashod od kamata, uz uslov da su tržišne kamatne stope na nivou koji je u skladu sa poslovnom strategijom Društva.

9.2. Rizik likvidnosti

Napredak a.d. upravlja likvidnošću sa ciljem da osigura da izvori finansiranja budu raspoloživi za izmirenje obaveza u trenutku njihovog dospeća. Društvo neprekidno procenjuje rizik likvidnosti identifikovanjem i praćenjem promena u izvorima finansiranja potrebnim za ispunjenje poslovnih ciljeva Društva, a u skladu sa poslovnom strategijom Društva. Projekcije novčanih tokova se izrađuju kontinuirano kako bi se obezbedila dodatna sredstva kad je to neophodno. Dodatna sredstva prikupljaju se putem bankarskih kredita i pozajmica od matičnog i povezanih lica.

9.3. Kreditni rizik

Kreditni rizik je rizik nastanka finansijskih gubitaka Napretka a.d. kao rezultat kašnjenja klijenata ili druge ugovorne strane u izmirivanju ugovornih obaveza. Kreditni rizik se prvenstveno vezuje za izloženost Društva po osnovu gotovine i gotovinskih ekvivalenta, depozita u bankama i finansijskim institucijama, investiranja u hartije od vrednosti, potraživanja od pravnih i fizičkih lica i preuzetih obaveza.

Društvo je izloženo kreditnom riziku i obezbeđenje od kreditnog rizika uspostavljeno je preduzimanjem određenih mera i aktivnosti na nivou Društva. U slučaju neblagovremenog izmirivanja obaveza kupaca prema Društvu, istima se prekida isporuka proizvoda.

Na dan 31. decembar 2017. godine Društvo raspolaže gotovinom i gotovinskim ekvivalentima u ukupnom iznosu od RSD 9.380 hiljada (31. decembar 2016. godine: RSD 5.078 hiljada), što po proceni rukovodstva predstavlja maksimalni kreditni rizik po osnovu ovih finansijskih sredstava.

NAPREDAK AD STARA PAZOVA

Branko Tomić, generalni direktor

Stara Pazova, april 2018.

*Napomena:

Izveštaj o poslovanju Društva i Izveštaj o reviziji nije usvojen od strane nadležnog organa Društva. Kako je rok za usvajanje Godišnjeg izveštaja o poslovanju i Izveštaja revizora 30.06.2018. godine, nadležni organ Društva (redovna Skupština skionara) će do tog dana usvojiti predmetne Izveštaje.

Odluka o pokriću gubitka nije doneta do datuma izrade ovog izveštaja. Odluka će biti usvojena na redovnoj godišnjoj Skupštini akcionara koja će se održati do 30.06.2018. godine.

„NAPREDAK“ a.d. Stara Pazova

GODIŠNJI IZVEŠTAJ O POSLOVANJU 2017

Datum: april 2018.
Verzija dokumenta: 17_01
Status dokumenta: POVERLJIVO

SADRŽAJ

Opšte informacije o preduzeću	3
1. VERODOSTOJAN PRIKAZ RAZVOJA I REZULTATA POSLOVANJA DRUŠTVA, FINANSIJSKO STANJE I PODACI VAŽNI ZA PROCENU STANJA IMOVINE	4
2. OPIS OČEKIVANOG RAZVOJA DRUŠTVA U NAREDNOM PERIODU, PROMENA U POSLOVNIM POLITIKAMA I GLAVNIH RIZIKA I PRETNJI KOJIMA JE POSLOVANJE DRUŠTVA IZLOŽENO	5
3. VAŽNI POSLOVNI DOGAĐAJI KOJI SU NASTUPILI NAKON PROTEKA POSLOVNE GODINE ZA KOJU JE IZVEŠTAJ PRIPREMLJEN	5
4. ZNAČAJNI POSLOVI SA POVEZANIM LICIMA	5
5. AKTIVNOSTI DRUŠTVA NA POLJU ISTRAŽIVANJA I RAZVOJA	6
6. PODACI O STEČENIM SOPSTVENIM AKCIJAMA	7
7. INFORMACIJE O ULAGANJIMA U CILJU ZAŠTITE ŽIVOTNE SREDINE	7
8. OGRANCI	7
9. UPRAVLJANJE FINANSIJSKIM RIZICIMA	7
9.1. Tržišni rizik	7
<i>9.1.1. Rizik od promene kursa stranih valuta .....</i>	<i>7</i>
<i>9.1.2. Rizik od promene kamatnih stopa .....</i>	<i>7</i>
9.2. Rizik likvidnosti	8
9.3. Kreditni rizik	8

Opšte informacije o preduzeću

Napredak Stara Pazova a.d. je poljoprivredno preduzeće koje se bavi proizvodnjom žitarica, industrijskog bilja, povrća, tovom svinja, proizvodnjom mleka, proizvodnjom stočne hrane i uslugama u poljoprivredi.

Akcionarsko društvo Napredak Stara Pazova a.d. je osnovano 1947. godine kao pogon Saveznog poljoprivrednog dobra „Novi Beograd“, Zemun, iz koga se izdvaja 1949. godine kao samostalna poljoprivredna organizacija. Na taj način je osnovano i upisano u sudski registar 1951. godine kao Radna organizacija poljoprivredno dobro „Napredak“, Stara Pazova.

Napredak a.d. je kao akcionarsko društvo poslednji put registrovano kod Agencije za privredne registre pod brojem BD 104824/2007 dana 27.08.2007. godine. Društvo je privatizovano danom potpisivanja ugovora između kupca „Delta-M“ doo, Beograd i Agencije za privatizaciju 22.12.2005. godine i od tog datuma postoji matično-zavisni odnos sa kupcem Delta Agrar doo koji je odvajanjem iz Delta-M doo kao samostalno pravno lice postao većinski vlasnik akcija Napredak Stara Pazova a.d.

Vrednost akcijskog kapitala je 2.271.642 hiljada dinara i ima 597 akcionara. Najvećih deset akcionara su:

Rbr	Akcionar	Broj akcija	% od ukupne emisije
1.	DELTA AGRAR DOO	2.867.478	89,62278
2.	NAPREDAK STARA PAZOVA AD	309.039	9,65899
3.	HADŽINI ADIRE	4.371	0,13662
4.	VOJVODANSKA BANKA AD NOVI SAD	936	0,02925
5.	TVIDEL DOO	694	0,02169
6.	MARUNIĆ MILAN	468	0,01463
7.	MIRČEVIĆ DUŠAN	456	0,01425
8.	RADOŠEVIĆ DUŠAN	404	0,01263
9.	ŠUBIĆ ŽIVKO	404	0,01263
10.	SEBIĆ IGOR	403	0,01260

Broj izdatih akcija je 3.199.497 sa ISIN brojem RSNASPE06399 i CFI kodom CFI ESVUFR.

Akcije su uključene na Beogradsku berzu.

Poslednji finansijski izveštaj je revidirala revizorska kuća KPMG Beograd, Kraljice Natalije br.11.

Osnovna delatnost Društva je 0111 – Gajenje žita (osim pirinča), leguminoza i uljarica.

Delatnosti kojima se bavi su:

- ratarska proizvodnja osnovnih kultura: pšenice, kukuruza, soje, suncokreta, uljane repice i šećerne repe, kao i semenske pšenice, semenskog kukuruza i semenske soje
- stočarska proizvodnja: farma krava za proizvodnju mleka, farma svinja za proizvodnju visokokvalitetnih priplodnih grla kao i farma svinja koja proizvodi tovljenike
- povrtarska proizvodnja sa skladištem za pakovanje i distribuciju povrća (krompira i luka)
- proizvodnja stočne hrane
- za uslužno skladištenje ratarskih proizvoda koristi se silos kapaciteta 20.000 t sa sušarom kapaciteta 40 t/h

Organizaciona struktura

Članovi uprave su:

1. Zoran Sporić – Predsednik Odbora direktora,
2. Branko Tomić – član Odbora direktora (izvršni direktor),
3. Jasmina Majstorović-Pivljaković – član Odbora direktora.

Sedište Društva je u Staroj Pazovi, ulica Golubinački put BB.

Na dan 31.12.2017. broj zaposlenih radnika u preduzeću iznosio je 189, a prosečan broj zaposlenih u obračunskom periodu je 181.

1. VERODOSTOJAN PRIKAZ RAZVOJA I REZULTATA POSLOVANJA DRUŠTVA, FINANSIJSKO STANJE I PODACI VAŽNI ZA PROCENU STANJA IMOVINE

Rezultati poslovanja prikazani su sledećom tabelom:

	2017	2016	Index
Poslovni prihodi	1.945.760	1.827.687	106,46
Poslovni rashodi	1.837.653	1.585.404	115,91
Poslovni rezultat	108.107	242.283	44,62
Neto rezultat	-35.956	103.042	-34,89
Stalna imovina	6.953.132	4.027.803	172,63
Obrtna imovina	1.064.778	993.923	107,13
Zalihe	742.759	744.120	99,82
Potraživanja od kupaca	123.629	97.454	126,86
Gotovina	9.380	5.078	184,72
Ostala potraživanja	189.010	147.271	128,34
Odložena porezka sredstva	0	25.763	0,00
Ukupna aktiva	8.017.910	5.047.489	158,85
Ukupni kapital	6.029.937	3.765.973	160,12
Dugoročne obaveze i rezervisanja	417.813	161.068	259,40
Dzgoročne pozajmice od povezanih pravnih lica	390.856	-	100,00
Dugoročne obaveze -kredit i lizing	11.808	146.216	8,08
Ostale dugoročne obaveze i rezervisanja	15.149	14.852	102,00
Odložene poreske obaveze	397.496	14.645	2.714,21
Kratkoročne obaveze	1.172.664	1.105.803	106,05
Kratkoročne finansijske obaveze (kredit i lizing)	145.488	257.193	56,57
Kratkoročne pozajmice povezana lica	0	407.350	0,00
Obaveze iz poslovanja	973.565	404.389	240,75
Ostale kratkoročne obaveze	53.611	36.871	145,40
Ukupna pasiva	8.017.910	5.047.489	158,85
Pokazatelji uspešnosti			
Stopa poslovne dobiti	5,6 %	13,3 %	
Profitna stopa	-	5,6 %	
Stopa prinosa na kapital	-	2,7 %	
Pokazatelji likvidnosti			
NOF (obrotna imovina-kratkoročne obaveze)	-107.886	-111.880	
Racio Kapitala (Ukupni kapitala/Aktiva)	75,2 %	74,6 %	

2. OPIS OČEKIVANOG RAZVOJA DRUŠTVA U NAREDNOM PERIODU, PROMENA U POSLOVNIM POLITIKAMA I GLAVNIH RIZIKA I PRETNJI KOJIMA JE POSLOVANJE DRUŠTVA IZLOŽENO

Napredak a.d. ima višedecenijsko iskustvo u primarnoj poljoprivrednoj proizvodnji, kako u ratarstvu, tako i u stočarstvu – uzgoj tovnih svinja i proizvodnja mleka. Namera je da se i dalje nastavi sa navedenom delatnošću uz održavanje trenutno visokog nivoa tehničko – tehnološke opremljenosti.

Društvo će u narednom periodu nastaviti sa značajnim ulaganjima u nabavku nove mehanizacije, što će dovesti do povećanja prinosa i smanjenje troškova poslovanja. Takođe se planiraju dalja ulaganja u uvođenje precizne poljoprivrede koja podrazumeva nabavku GPRS uređaja, navigacionih sistema i bazne stanice, što sve treba da dovede do povećanja efikasnosti u radu i smanjenja potrošnje goriva.

Permanentno se ulaže u poboljšanje rasnog sastava priplodnih grla na svinjogojskoj farmi, koji je uslov za postizanje dobrih proizvodnih rezultata. Nastavlja se i sa ulaganjima u pomoćnu opremu na farmama svinja i u izgranjju novog objekta za tov svinja.

Naročito se značajna ulaganja planiraju u farmu krava i to pre svega uvoz novih junica koje treba da povećaju postojeću proizvodnju mleka. Radi smeštaja novih junica planirana su ulaganja u adaptaciju postojećeg magacinskog prostora u štalu za smeštaj junica i proširenje objekta za smeštaj muznih krava.

Glavni rizik poslovanja društva se ogleda u nepostojanju sistema za navodnjavanje poljoprivrednog zemljišta, koliko se trenutno obrađuje i što može usloviti oscilacije u nivou prinosa ratarskih kultura (pšenica, kukuruz, soja, suncokret, šećerna repa, uljana repica). Ovaj rizik se maksimalno ublažuje primenom savremenih agrotehničkih mera i izborom sorti i hibrida tolerantnih na sušu, tako da društvo ostvaruje maksimalne prinose po jedinici površine.

S obzirom da je poljoprivredna proizvodnja jedna od delatnosti kod koje je nesigurnost poslovnog uspeha najizraženija, Društvo aktivno sprovodi politiku upravljanja rizicima koja podrazumeva identifikovanje potencijalnih rizika, analizu i procenu kao i razvijanje planova za borbu protiv rizika.

3. VAŽNI POSLOVNI DOGAĐAJI KOJI SU NASTUPILI NAKON PROTEKA POSLOVNE GODINE ZA KOJU JE IZVEŠTAJ PRIPREMLJEN

Početkom 2018. godine uvezeno je 197 junica škotske i danske rase i 2 bika škotske rase. Uvoz junica povećaće brojno stanje krava na muži i time povećati proizvodnju mleka. U toku su pripreme za uvoz još 65 visokosteonih junica.

Takođe je i u januaru 2018. uvezeno 17 nerastova koji povećaju brojno stanje priplodnih nerastova na farmi VO centar.

4. ZNAČAJNI POSLOVI SA POVEZANIM LICIMA

U svom redovnom poslovanju Napredak Stara Pazova a.d. ostvaruje poslovne transakcije sa povezanim licima. Društvo prodaje proizvode i pruža usluge povezanim pravnim licima i istovremeno je kupac njihove robe i korisnik njihovih usluga. Odnosi između Društva i njegovih povezanih pravnih lica regulisani su na ugovornoj osnovi i po tržišnim uslovima.

Društvo na dan 31.12.2017. godine ima sledeća potraživanja, obaveze, prihode i rashode prema povezanim licima:

Naziv	u hiljadama dinara			
	kupci		dobavljači	
	2017	2016	2017	2016
Delta Agrar	62.290	18.028	856.523	310.473
Jedinstvo	-	-	81	-
Delta Holding	-	-	-	27
Podunavlje	354	-	49	-
Delta Trasp.Sistem	25	7	4.622	3.254
Delta Vet Med	300	236	21.109	8.645
Yuhor Export	11.520	13.879	-	-
NBGP Properties	-	-	-	10
Interservis	-	-	32	30
Delta Real E.	-	-	264	264
Delta Automoto	-	-	833	88
Delta M	-	-	1.870	2.008
Delta DMD	-	-	851	-
Danubius	-	-	396	-
Delta – Pak	-	-	144	40
Topola	1.022	1.671	-	-
SVEGA	75.511	33.821	886.774	324.839

Prihodi i rashodi sa povezanim licima prikazani su u sledećoj tabeli:

U hiljadama RSD	Prihodi		Rashodi	
	2017.	2016.	2017.	2016.
Delta Agrar doo	1.437.825	1.230.081	56.320	51.431
Delta-Pak	-	-	144	44
Delta Automoto	-	-	1.049	961
Delta DMD	-	-	904	608
Delta Trasp.Sistem	61	62	10.674	9.194
Yuhor Export	30	12.618	-	-
Jedinstvo	329	894	1.236	609
Interservis	-	-	303	352
Delta Real Estate	-	-	3	184
Podunavlje	1.144	1.190	488	487
Delta Vet Med	761	759	73.450	70.794
Danubius	-	-	456	-
Delta M	-	-	6.743	7.950
Delta Holding	-	-	-	-
NBGP Properties doo	-	-	55	-
Topola	8.098	6.489	-	-
Kozara	4.624	785	11	11
Stanje na dan 31. decembra	1.452.872	1.252.878	151.836	142.625

5. AKTIVNOSTI DRUŠTVA NA POLJU ISTRAŽIVANJA I RAZVOJA

U oblasti ratarstva Napredak a.d. planira značajna ulaganja u sistem za navodnjavanje na 2.000 hektara i ulaganja u novu savremeniju mehanizaciju. Navedene investicije dovešće do promene setvene strukture u korist proizvodnje semenskih i povrtarskih kultura – intezivnih kultura, što će dovesti do povećanja ukupnog prihoda po jedinici površine. Društvo takođe postavlja sopstvene oglede i učestvuje u radu raznih strukovnih seminara, ostvaruje veoma dobru saradnju sa Institutima i drugim naučnim institucijama. Isto tako, radi se na novim tehnologijama đubrenja i zaštite useva radi smanjenja troškova đubrenja i zaštite životne sredine.

6. PODACI O STEČENIM SOPSTVENIM AKCIJAMA

Napredak a.d. je tokom 2017. godine otkupio 78.148 sopstvenih akcija, tako da društvo na dan 31.12.2017. godine, zajedno sa otkupljenim akcijama 2016. godine, poseduje 309.039 sopstvenih akcija.

7. INFORMACIJE O ULAGANJIMA U CILJU ZAŠTITE ŽIVOTNE SREDINE

Napredak a.d. već duži niz godina prati savremene tokove i vrši implementaciju propisa i planova iz oblasti zaštite životne sredine koji su neophodni za realizaciju zakona vezanih za zaštitu životne sredine kao i podzakonskih akata.

Napredak ima zaključene ugovore o zbrinjavanju otpada sa ovlašćenim organizacijama kojima je to osnovna delatnost. Komercijalna farma za tov svinja i farma Nukleus za proizvodnju priplodnih grla dobile su vodnu dozvolu, na 5 godina, što znači da je upravljanje vodnim resursima i otpadnim vodama u skladu sa zakonom i svim važećim normama. Vodne dozvole su osnovni preduslov za dobijanje integrisane dozvole koja obuhvata sve procese proizvodnje.

Najznačajnija mera održivog razvoja privrednog subjekta Napredak AD Stara Pazova je zamena fosilnih goriva obnovljivim izvorima energije. Naime, na farmama svinja (Nukleus i Petrović Salaš) zamenjeni su postojeći kotlovi na tečna goriva kotlovima na biomasu. Kotlovi su jačine 1MGW i 0,75 MGW. Biomasa, koja se koristi u svojstvu energenta na novim farmama, je raspoloživa sojina slama sa obradivih površina Društva.

U Društvu su urađeni projekti Čistije Proizvodnje i projekat Low Carbon u realizaciji Centra za Čistiju Proizvodnju Tehnološko-metalurškog Fakulteta Beograd i UNIDO (Ujedinjene Nacije – Odeljenje za industrijski razvoj) sa predlogom opcija za materijalnu, sirovinsku i energetska efikasnost.

Na komercijalnoj farmi svinja Petrović Salaš, tokom 2016. godine urađeno je investiranje u proširenje kapaciteta prasilišta, a u 2017.g. urađeno je proširenje kapaciteta tovilišta za još 5000 tovljenika na godišnjem nivou. Za obe investicije su urađene Studije o proceni uticaja objekata na životnu sredinu i usvojene su od strane odeljenja lokalne samouprave. Tokom izvođenja radova na farmi svinja Petrović Salaš primenjene su skoro sve opcije projekta Čistije Proizvodnje.

8. OGRANCI

Napredak a.d. nema izdvojenih poslovnih jedinica, odnosno ogranke.

9. UPRAVLJANJE FINANSIJSKIM RIZICIMA

Napredak a.d. je u svom redovnom poslovanju u različitom obimu izloženo određenim finansijskim rizicima i to:

- Tržišnim rizicima,
- Riziku likvidnosti,
- Kreditnom riziku.

Upravljanje rizicima u Napretku a.d. je usmereno na minimiziranje potencijalnih negativnih uticaja na finansijsko stanje i poslovanje Društva u situaciji nepredvidivosti finansijskih tržišta.

9.1. Tržišni rizik

9.1.1. Rizik od promene kursa stranih valuta

Napredak a.d. svoje prihode ostvaruje na domaćem tržištu, a i najveći deo prihoda ostvaruje iz odnosa sa povezanim licima. Ipak je izloženo riziku od promene kursa stranih valuta prilikom svog poslovanja, a koji proističe iz poslovanja sa različitim valutama, prvenstveno EUR. Devizni rizik nastaje u slučajevima neusklađenosti finansijskih sredstava i obaveza izraženih u stranoj valuti i/ili sa valutnom klauzulom. U meri u kojoj je to moguće, Društvo minimizira devizni rizik kroz minimiziranje otvorene devizne pozicije.

9.1.2. Rizik od promene kamatnih stopa

S obzirom da Napredak a.d. nema značajnu kamatonosnu imovinu, prihod Društva i tokovi gotovine u velikoj meri su nezavisni od promena tržišnih kamatnih stopa. Rizik Društva od promena fer vrednosti kamatnih stopa proističe prvenstveno iz obaveza po osnovu primljenih dugoročnih kredita od banaka. Krediti su primljeni po promjenljivim kamatnim stopama i izlažu Društvo kamatnom riziku tokova gotovine. Tokom 2017. godine, obaveza po kreditu je bila sa varijabilnom kamatnom stopom, koja je vezana za Euribor. Obaveza po kreditu sa promenljivim kamatnim stopama bila je izražena u stranoj valuti ili se radi o kreditu sa valutnom klauzulom (EUR).

Društvo vrši analizu izloženosti riziku od promene kamatnih stopa na dinamičkoj osnovi uzimajući u obzir alternativne izvore finansiranja i refinansiranja, pre svega za dugoročne obaveze budući da one predstavljaju najznačajniju kamatonosnu poziciju. Aktivnosti upravljanja rizicima imaju za cilj da optimiziraju neto rashod od kamata, uz uslov da su tržišne kamatne stope na nivou koji je u skladu sa poslovnom strategijom Društva.

9.2. Rizik likvidnosti

Napredak a.d. upravlja likvidnošću sa ciljem da osigura da izvori finansiranja budu raspoloživi za izmirenje obaveza u trenutku njihovog dospeća. Društvo neprekidno procenjuje rizik likvidnosti identifikovanjem i praćenjem promena u izvorima finansiranja potrebnim za ispunjenje poslovnih ciljeva Društva, a u skladu sa poslovnom strategijom Društva. Projekcije novčanih tokova se izrađuju kontinuirano kako bi se obezbedila dodatna sredstva kad je to neophodno. Dodatna sredstva prikupljaju se putem bankarskih kredita i pozajmica od matičnog i povezanih lica.

9.3. Kreditni rizik

Kreditni rizik je rizik nastanka finansijskih gubitaka Napretka a.d. kao rezultat kašnjenja klijenata ili druge ugovorne strane u izmirivanju ugovornih obaveza. Kreditni rizik se prvenstveno vezuje za izloženost Društva po osnovu gotovine i gotovinskih ekvivalenata, depozita u bankama i finansijskim institucijama, investiranja u hartije od vrednosti, potraživanja od pravnih i fizičkih lica i preuzetih obaveza.

Društvo je izloženo kreditnom riziku i obezbeđenje od kreditnog rizika uspostavljeno je preduzimanjem određenih mera i aktivnosti na nivou Društva. U slučaju neblagovremenog izmirivanja obaveza kupaca prema Društvu, istima se prekida isporuka proizvoda.

Na dan 31. decembar 2017. godine Društvo raspolaže gotovinom i gotovinskim ekvivalentima u ukupnom iznosu od RSD 9.380 hiljada (31. decembar 2016. godine: RSD 5.078 hiljada), što po proceni rukovodstva predstavlja maksimalni kreditni rizik po osnovu ovih finansijskih sredstava.

NAPREDAK AD STARA PAZOVA

Branko Tomić, generalni direktor

Stara Pazova, april 2018.

*Napomena:

Izveštaj o poslovanju Društva i Izveštaj o reviziji nije usvojen od strane nadležnog organa Društva. Kako je rok za usvajanje Godišnjeg izveštaja o poslovanju i Izveštaja revizora 30.06.2018. godine, nadležni organ Društva (redovna Skupština skcionara) će do tog dana usvojiti predmetne Izveštaje.

Odluka o pokriću gubitka nije doneta do datuma izrade ovog izveštaja. Odluka će biti usvojena na redovnoj godišnjoj Skupštini akcionara koja će se održati do 30.06.2018. godine.

NAPREDAK STARA PAZOVA A.D.
STARA PAZOVA
Broj : 366
Dana: 27.04.2017.

PREDMET: Izjava

Izjavljujem da je, prema mom najboljem saznanju, godišnji finansijski izveštaj sastavljen uz primenu odgovarajućih međunarodnih standarda finansijskog izveštavanja i da daje istinite i objektivne podatke o imovini, obavezama, finansijskom položaju i poslovanju, dobitima i gubicima, tokovima gotovine i promenama na kapitalu javnog društva.

GENERALNI DIREKTOR

Branko Tomić

Branko Tomić